EREN ERDEM

RİYA TABİRLERİ

İki yüzlülük ve yalancılıkla uydurulan dinden, indirilen dine!

ZAMANIN İNSANINA ZAMANIN SÖZÜ!

DESTEK @ARAŞTIRMA

EREN ERDEM

RİYA TABİRLERİ

Zamanın İnsanına, Zamanın Sözü...

RİYA TABİRLERİ
EREN ERDEM

Genel Yayın Yönetmeni: Ertürk Akşun
Editör: Tansel Mumcu
Son Okuma: Ayten Koçal
Sayfa Tasarım: Çelebi Şenel

DESTEK YAYINEVİ: 284
ARAŞTIRMA: 91

Destek Yayınları: Kasım 2012
Yayıncı Sertifika No: 13226

İnönü Cad. 33/4 Gümüşsuyu Beyoğlu / İstanbul
Tel:(0212) 252 22 42
Fax:(0212) 252 22 43
www.destekyayinlari.com
info@destekyayinlari.com
facebook.com/ DestekYayinevi
twitter.com/destekyayinlari

Eren Erdem kimdir?

Müslüman, aktivist yazar

İstanbul Fatih'te doğdu. İlk ve ortaöğrenimini burada tamamladı. Üniversite eğitimini yarıda bırakarak yazarlığa başladı. Yaklaşık 17 yıldır yaptığı araştırmaları kitaplaştıran yazar, çok sayıda söyleşi, TV programı ve konferansa katıldı. Yazar halen bağımsız kitap çalışmalarını sürdürmektedir. Toplam 7 kitabı bulunmaktadır;

1. *Gayya Karanlığından Kur'an Aydınlığına*, Ozan Yayıncılık, 2010
2. *Abdestli Kapitalizm,* Destek Yayınları, 2010
3. *İslam ve Kapitalizm – Kolektif,* Doğu Kitabevi, 2011
4. *Nurjuvazi,* Destek Yayınları, 2012
5. *Şeytan Evliyaları,* Destek Yayınları, 2012
6. *Selman-ı Pak,* Destek Yayınları, 2012
7. *Riya Tabirleri,* Destek Yayınları, 2012

Yazdığı *Nurjuvazi* adlı kitabına toplatma istemiyle davalar açılmış, yazdığı bir makale ("Dindar Nesil") nedeniyle başbakan tarafından kendisine dava açılmıştır.

Halen İstanbul'da ikamet etmekte olan yazar ile iletişim kurmak; panel, söyleşi gibi etkinliklere davet etmek için erenerdem19@gmail.com adresine mail atabilirsiniz.

Zihinlerde başlayan devrim, şehrin surlarını kuşattığında...

Bırakın değişsinler...

ÖNSÖZ

Biraz ezber bozacağım. Bana darılmayın...

İğne ve çuvaldızı kenara koydum. Bu kitap kişileri değil, kişileri öğüten karanlığı hedef almaktadır. Ben **birilerini değil, bir şeyleri hedef alıyorum...**

Karanlığa mahkûm olmak suretiyle zulmün aracısı haline gelenleri hedef edinmek yerine, karanlığın kendisini ortadan kaldırmak gerekir.

İnsanı kendisine, doğaya, topluma yabancılaştıran, onu mücadele etmekten, azimden ve sorumluluk şuurundan alıkoyan şeylere kılıç çekiyorum. Ve bu kılıcın **kınına girmeyeceğini ilan ediyorum...**

Üstat Ali Şeriati'nin deyimiyle: "Ben rahatları rahatlatmak için değil, sizi rahatsız etmeye geldim."

İnsanı gerçeklerden uzaklaştıran mahalle surlarının tepesine çıkıp nutuk atmayacağım. Bunu yapmama sözümü ilk söz söylediğimde vermiştim. Evet, sadece kendi yolculuğumda edindiğim gözlemleri, ilahi hakikatler ile hamule kılarak; gerçeğin izine takılmış bir yolculuk olarak görüyorum bu çabaları...

Mürekkebin akmadığı yerde kan akar. En tehlikeli ikiyüzlülük (riyakârlık) aydınların ikiyüzlülüğüdür. Bu tür bir ikiyüzlülük; pasifize etmekle kalmayıp, kıyama kalkan vücudun üzerini metrajı belirsiz çarşaflarla örten bir tür hastalık üretir.

Riya Tabirleri kitabı; sistemin labirentlerinde çıkılmış bir tür yolculuktur. Bu yolculuk esnasında, zihninizdeki kalıpları bir kenara koymadığınız takdirde bu kitabın; parçalanıp duvara fırlatılacağından, sobaya sokulacağından ya da aşağılanmış bir kâğıt parçasına dönüşeceğinden şüphem yoktur. Fakat ben; yarın göreceğim bir değişim için mücadele etmektense, nesillerin erdemli dirilişine katkı sunmayı yeğlerim...

Bu nedenle, politik, siyasal, ekonomik kaygılar taşımaksızın kâleme alınan bu kitap, doğru anlaşıldığında; insanın kendisini devrimci

yetiştirmesi ya da kendisini arayan insanın gerçeğine yaklaşması adına anlam katabilir.

İnsan, kendisine yaklaştığı oranda devrimcileşir. Ki memleketimizde "devrim" kavramının anlamı "gomünistleşmek, Allahsızlaşmak" olarak bilinse de, çürümüş ve çökmüş olanı süpürmek suretiyle iyi ve güzeli ayağa kaldırma yolculuğuna çıkmamız gerektiği de bir gerçektir.

Evet. Bu nedenlerden ötürü; kitabı son sayfasına kadar sabırla okumanızı öneririm. Aksi takdirde; aslında **hiç olmadığım şeylerle beni itham edeceksiniz.**

Hayatım genel olarak bu ithamlarla geçiyor. Kitaplarımda "söylenmemiş meseleleri" ortaya koymama rağmen, beni "fikir hırsızlığı" ile suçlayanlar dahi oldu. Hakkımda söylenenleri listelediğimde, yaklaşık 100 sayfalık bir kitap oluştuğunu fark ettim.

Ergenekoncu, bölücü, Kürtçü, Sorosçu, hain, İrancı, Baasçı, Vahabi vs.

Tüm yaftalamalar ya da memleketin siyasi kutuplaşmasını oluşturan tüm zıtlıklar benimle anıldı. Güldüm geçtim.

Ve çok daha cesaretlendim. Çünkü tepenize yağan taşların aslında ne kadar hikmetli olduğunu, sözünüz vicdan terazisinde tartıldığında çok daha iyi anlayabiliyorsunuz...

Öyle ya, Türkiye'de yaşamak ve düşünmek, çok kolay bir iş değil...

Herkes kendi arzularını tatmin eden kelimeler bekler sizden. İnsanlığın arzularını tatmin ettiğiniz oranda büyük yazar, düşünür olursunuz. Lakin en ufak bir rahatsızlık **her türlü iftira, saldırı, zulüm ve sahtekârlığı** uyandırıcı bir katalizör etkisi üretir.

Bu etkiden Allah'a sığındık. O'nun dışında hakemimiz yoktur.

Bugüne kadar anlattığımız gibi yaşama erdemini göstermeye çalıştık. Bu çaba; bizim için bir hayat felsefesidir. Bizim zühtten anladığımız şey budur...

Fikri anlamda ortak bir sürecin parçası olduğumuz diğer dostlar da böyledir. Fakat hayata ve insana yabancılaşan akıl, arayışlarını farklı yönlerde derinleştirir. Kendi basit yozluğu içinden türemiş "ideolojicikler" ekseninde sizi tartmaya çalışır. **Yahu bu adam ülkücü mü? Gomünist mi? İslamcı mı? Liberal mi? Ne bu adam?**

Çünkü zihninde tüm bu şıkların altına koyulacak **"hiçbiri"** şıkkı yoktur.

Evet. *Riya Tabirleri* ideolojik bir manifestodur. Zamana ve zamanın insanına zamanın sözünü söyleme gayretinin ürünüdür.

Tüm bu yozlaşmış çabaları zırr'ü zeber (perişan etmek) edecek bir çalışmadır. Bir tür aynadır. Topluma, toplum tarafından tutulmuş bir aynadır...

Hayatım boyunca ezilenlerin, mazlum ve zillete düşmüşlerin sesi olmaya çalıştım. İşte bu çalışma, o sesin yükseldiği çalışmalardan biridir. Allah ömür verdikçe, onlardan biri olarak; onların bu sesini yükseltmeye devam edeceğim...

Ve şunu da söylemek gerekir:

Yüreğini "o derin aşk ile yakmış", geriye külleri kalmış, kendisinden vazgeçmiş olan insanlar, kaybedecek şeyleri olanlardan korkmak şöyle dursun, onlara üzüntü ile bakarlar...

Sözüm, yastığa başını koyduğunda gök gürültüsü misali horlayarak uykuya gark olanlara değildir. Uykuya hasret kalmışlara sesleniyorum. Ve tüm itirazım, onların itirazıdır. Uykusuzların ve yalınayaklıların kelimeleridir bunlar...

Riya Tabirleri, riyakârlık tarihinin fotoğrafıdır.

İnsana ve zamana...

Esenlikle.

Eren Erdem

İstanbul, 09.07.2012

Hikmet, miskinleri kralların yerine oturtur!

(Hz. Yahya)

Hazinelerinizi gökte biriktiriniz. Çünkü kişinin kalbi hazinelerinin yanındadır.

(Hz. İsa)

●●●

İnfak et ey Bilal! Ve arzın sahibinin malını azaltacağından korkma.

(Hz. Muhammed)

●●●

Ey âdemoğlu! Başını sokacak ev, üstünü örtecek bir hırka ve bir parça ekmek sana yeter.

(Hz. Muhammed)

●●●

Dünya adamı olmayın. Zira bugün amel var, hesap yok. Yarın hesap var, amel yok.

((Hz. Ali)

●●●

Din ancak paylaşmak iledir.

(Hz. Ömer)

BİRİNCİ BÖLÜM

ZAMANIN "İNSAN"I

Ve insan gerçekten hüsrandadır. (Asr Suresi 1.)

Kendini Arayan İnsan

Zamanın insanı derin bir çukura düşmüştür. Tüm çırpınışlar çukurun ortasındaki balçıktan bataklığın iştahını artırmakta, avare birtakım hezeyanlar dışında bir netice üretmemekte...

Problem çok daha köklerde iken, yüzeysel birtakım okumaların ve üretilmiş "düşmanların" karşısına oturtulmuş ideolojik totemlerin gölgesinde, içi zehir dolu çekirdekler çitleyen insanlık, gaflet uykusundan ibaret bir yaşamın tam orta yerinden bakıyor hayata...

Evet! Bugün için insanlık, yangına itiraz ettiği oranda ateşi beslemektedir.

İdeolojisizleşmek ya da ideolojileştirilmiş totemlerin kuyruğuna takılmak suretiyle gönül eğlendirmek tam da böyle bir şeydir. Niteliksiz yığınlar üreten bu psikolojik hal, zamanın fitnesini besleyen bir aleve dönüşmüştür.

Fitne kelimesinin garipliğine değinmeden geçmeyelim. **"Altını eritmek için yakılan ateş"** manasına gelen bu kelime, mülk tabusunu **"yaşayan ölülerin tabutuna"** dönüştüren saçma bir paradigmanın genel adıdır. Birçoklarının itiraf edemediği o gerçekten bahsediyorum; **yeryüzünde yaşanan problemlerin temelinde yatan ana problem, yani mülkiyet...**

Evet, köklü bir öze dönüşten bahsetmek gerekiyor. Lakin şaşmış olan menzil, dönülecek özü dahi doğru teşhis edemiyor. Sorunların başında bu geliyor.

Hangi öze döneceğiz?

Irksal özümüze mi? Dini ve kültürel özümüze mi?

Ya da halihazırda nereye dönmüş olmamızın neticesidir bu buhran?

İnsanlık ne iken ne oldu da, zamanın yırtıcı hayvanına dönüştü? Nereden nereye dönmesinin neticesidir bu?

Buna değinelim...

Dünyayı okurken kullandığımız genel argümanlar, **yetkinleşme ve doğaya hükmetme sevdasına düşmüş insanın pasif hezeyanlarından ibarettir.** Bu noktaya dikkat ediniz. Dünyayı okurken kullanılan argümanların tümü, zamanın insanının kâinata hükmetme güdüsünü ihtiva eder. **Ayrıca pasif hezeyan tanımına dikkatinizi çekiyorum,** çünkü tüm bu olup biten, aktifleşemeyen bir eylemsizliğin ürettiği pasif bir durgunluktan ileri gelir.

"Nasıl yani?" dediğinizi işitir gibiyim. Biraz açayım dilerseniz.

İnsan, kelime karşılığı; **"iletişim ve etkileşim kurulabilen eşya"** manasına gelen bir isimdir. İsim ya da sıfat diyelim, bugün aranan bir hikmettir.

Kuran'da kullanılan ve Arapça olan "ins" kelimesi, algılanabilen her türden eşya için kullanılır. Cinn ise algılanamayandır. Lakin "ins" ve "cinn" algılanma koşulunu tanılayan kavramlar olmaları hasebiyle her ikisi de eşyaya dair kavramlardır. "İns", belirgin, şeffaf, net olan bir eşya tipi iken, "cinn", üzerinde ihtilaf bulunan, net olmayan bir tür eşya sıfatıdır.

Daha önce yazdığım makalelerde, "cinn" kelimesinin bugünün dilindeki karşılığı ajandır, dememin temel nedeni de budur. Birçokları bu ifademden ötürü beni dinsizlikle itham etse de, bu yaklaşımın çok daha Kuran'i olduğuna olan inancımı yineliyorum.

"İnsiyan", iletişim kurulan eşyadır. İnsan kelimesinin geldiği "nisyan" ise etkileşim ve iletişim kurulan eşya demektir. İşte, insanı eşekten ayıran yegâne özellik: Etkileşim.

Etkileşim, iletişim amentüsü gibi görünse de; çoğu kez doğru anlamlandırılmadığından, kendisini aşikâr kılamaz. **Etkileşim; iki tür arasındaki "nötralizasyon metodu"dur. Amaç, nötralize olmak ve iki ayrı tür olma sıfatından arınmaktır.**

Yani, öze yönelişi tesis edecek olan nötralizasyonun en temel aracıdır.

Nötralizasyondan ne kastettiğime geleyim.

Fazla yüklenmiş olanların, zıttı ile kendisini yüksüz hale getirmesi durumu. Dikkatli incelersek, tüm kâinat bu temel prensip üzere inşa edilmiştir. Her atomun etrafında elektronlar yer alır, tümü aynı şeyi yapmaya çabalar. Soygaz denilen bir aşamaya geçiş için mücadele eder. Bu duruma "kararlılık" denilir. Kararlılık, en temelde fiziksel, fizik bilimine ait bir kavramdır. Atomun etrafındaki yörüngede dolanan elektron sayısının 8'e tamamlanması için atomlar arası elektron alışverişi yapılır. Böylece iyonlar ortaya çıkar. Moleküller ve madde bu "kararlılık prensibi" üzerine oluşur. Lakin tüm bu kararlılık girişimleri, ileri derece kararsız bir psikolojik hezeyanı üreten "insan" nazarında garip bir form kazanır. Kararsızlık ya da oluşa tabi olmayı reddetme psikolojisi, temelde insanın tahrip edici bir varlığa dönüşmesine neden olur...

İşte tam da bu noktada önemli bir söz söylemek gerekir: Örnekleme dahilinde ifade ettiğim soygazdan ne anlamalıyız? Yani insanı kararlı kılan temel etken nedir? Bu soruya yanıt arayalım.

Kararlılık durumu "varoluş sürecine yöneliş"tir. Yani, kendi evriminden ziyade, bütüncül sürece adaptasyondur. "Ben"sizleşmek sureti ile "biz" sırrına ermektir. İradeyi rafa kaldırıp, akışa dahil olmaktır...

Bu durumu detaylandıracak olursak eğer; "kulluk" kavramına değinmek icap edecektir. **"Allah'a gerçekten çok doğru biçimde kul olmuş bir varlık var mı?"** sorusuna yanıt vererek devam etmek gerekir.

Bu sorunun yanıtı **"Elbette var"** olacaktır.

Lakin bu sorunun yanıtını vermeden önce bir kavramı literatürümüzden çıkartalım: **"Kul"** kavramı.

Bu kavram Kuran'da geçen **"abd"** (abduhu, ibadet vb.) köküne karşılık geldiği düşünülen bir kavramdır. Fakat durum hiç öyle değildir. Kul kavramı tümüyle imparatorluk kültürünün ürünüdür. Bu kültürün imalatıdır.

İslam düşünce sistemine bu kültürle kurulan etkileşim sonrası geçmiştir. Kuran'daki **"abd"** (abduhu: kulu, Abdullah: Allah'ın kulu diye çevrilir) **kökü; kul değil, bağlanmış manasına gelir. Dolayısıyla Allah'a kul olmak ifadesi yerine, Allah'a bağlanmış, Allah'ın programına tabi olmuş olan gibi ifadeler kullanmak çok daha evladır.**

"Efendim, ne var ki? Allah'a kul olmayacağız da kime olacağız?" gibi bir ses işittim.

Çok şey var. Bu kavram terminolojiye girdiğinde, Kuran'ın hiçbir surette somutlamadığı bir tür dikey hiyerarşik ilişki üzerinden Allah ve insan gibi bir polarite **(zıtlık)** yaratılmaktadır. Ki aslında böyle bir polarite yoktur. Bunun detaylarına elbette ilerleyen bölümlerde gireceğim.

Şimdi gelelim az önce sorduğum soruya.

Allah'ın programına gerçek manada bağlanmış bir varlık var mı?

Evet, var. İnsan dışındaki tüm canlılar.

Bu işi becerememiş tek canlı insandır. Ya da "kendini arayan insan" dersek daha az haksızlık etmiş oluruz. **Kendini ve hakikati arayan insan...**

Büyük üstat Hacı Bektaş Veli'nin *Makalat'*ında gördüğüm bir cümleyi aktarayım:

"Kendisini gören Allah'ı göremez..."

Nasıl yani?

Allah'ı görmek de ne demek? Ne kadar kâfirce bir cümle...

Öyle ya, bu türden hikmetli sözlerin tarihsel karşılığı küfür, bid'at, reform olagelmiştir. Ki bunun örneklerini bugün bizler de yaşıyoruz.

Esas problem "Allah dışında bir şey görme iddiası" iken, egosal varlığın, yani kendini arayan insanın dağarcığı bu türden cümleleri

yargılamaktadır.

Karmaşıklaştı mı? Açalım o halde...

Az önce sorduğumuz soruyu somutlayacak olursak; Allah'ın programına gerçekten de bağlı olan varlıklar listesinin başına "**eşek**" yazarsak hata etmiş olmayız. **Eşek, Allah'ın kendisini yarattığı fıtrat üzere davranmanın dışında hiçbir hadsiz girişimde bulunmaz.** Bir insana "eşek" benzetmesi yaptığımızda, özellikle de insan fıtratın sınırlarını aşan hataları icra ettiğinde bu benzetmeyi dile getirdiğimizde aslında çok büyük bir haksızlık yapmış oluruz.

Çünkü eşek, kendi programı dışına taşmamak suretiyle Allah'ın programına bağlılığını daim kılar. Mesela, faizli saman istifleyen bir tek eşek göremezsiniz. Ya da yan ahırdan kira alan bir eşek...

Eşek için yaratılmış olan program bellidir. Eşeğin yapacağı işler de bellidir.

Eşek bu sürecin dışına çıkmaz. Bu durum onun "abd" kavramı dairesine girmesini sağlar. Yani Allah'a bağlılık arz eder. Bunu yaparken irade ortaya koymaz, programa uymak dışında bir bilinci yoktur. Dolayısıyla "kendini arayan insanın" bilişsel üstünlüğü aslında övülecek bir şey değil, aksine; insanı kendisine ve hakikate yabancılaştıran bir pranga olması hasebiyle rahatsız olunacak bir durumdur...

Örnek biraz keyifsiz algılanmış olabilir. Ama bir gerçeği anlatmanın en önemli yolu, tabuları zedelemektir.

İnsanı daha detaylı analiz etmeden önce, insanın tarihsel gelişim sürecine değinelim.

Aslına bakarsak yaşadığımız dönem **"prehistorik"** dönemdir. **Yani tarihöncesidir.** Esas tarih, insanın kendisine olan yabancılığından arınmasıyla birlikte başlayacak ideal süreçle sadır olacaktır.

İnsanın bu zaman dehlizindeki yolculuğu, çok karmaşık bir gelişim sürecini resmeder. Bugünün **ataerkil ya da erkek egemen sürecinin öncesine anaerkil ya da eril olmayan dönem denir.**

Kuran bu iki dönemi **Habil ve Kabil kıssası üzerinden tahlil eder.** Esasında geleneksel verilerin de kapsadığı birtakım şifreler, meselenin çok derinlikli analiz edilmesini sağlar. Her insanın bildiği yaygın bir olgu vardır; Habil ile Kabil arasındaki ihtilaf, kadın nedeniyle ortaya çıkmıştır.

Evet. Bu geleneksel vargı; köken itibariyle doğru bir kavrayıştan beslenir. Ve açtığı kapı sağlam bir perspektif kazanmamızı sağlar.

Antropolojik olarak incelediğimizde, ataerkil dönem denilen "eril dönem"in öncesinde, tıpkı arı kovanlarına benzer bir toplumsal mekânizmanın egemen olduğunu görüyoruz. Bu mekânizma dahilinde "erkek" dediğimiz canlı avcı-toplayıcıdır. Dişi ise, kabilenin işbölümünü yapan, neslin devamını sürdürendir. Ve seçicidir. Yani çiftleşme olayının seçicisi kadındır.

Aslında bu dönemi tahlil ederken "erkek ve kadın" gibi kavramlar kullanmak doğru olmayacaktır. **Çünkü "erkek" bir cinsiyet ismi olmayıp, bir güç ve otorite temsilinde kullanılan sekter bir kavramdır. Erkek kelimesi, "erk" yani güç/otorite kalıbından türemiştir.** Aslolan cinsiyet "eril ve dişi" olarak tanımlanır.

Kuran'ın "eşler" dediği ilişki biçiminin diline uygun olan kavramlar bunlardır.

Habil (avcılık ve toplayıcılık dönemi) ile Kabil (özel mülkiyet, tarım toplumu) kıssası bu eksende önemli antropolojik hikmetlerle doludur. Bu kıssa derinlemesine okunduğunda çok derin, hikmetli Kuran'ın evrensel karakteri gün yüzüne kavuşur.

Geleneksel anlatı dahilinde Habil ve Kabil arasındaki kavganın çıkış biçimi şu şekilde anlatılır:

Âdem iki kızını bu iki oğluna nişanlar. Lakin Kabil, kardeşinin nişanlısını daha güzel bulur ve ona göz koyar. Bu sebeple de isyan eder. İşte yeryüzündeki insanlık tarihini başlatan ilk eylemler bunlardır.

Bu ayetlerdeki sembolik anlatım dahilinde Âdem, insanın sembolü iken, Habil ve Kabil insanlık tarihinin başlangıcının ve kendisine yabancılaşmış insanın sembolüdür. (Âdem meselesinin özünü daha net anlayabilmek için bkz. *Abdestli Kapitalizm,* Destek Yayınları.)

Anlatılara göre; Kabil, kardeşinin nişanlısını kendisine alabilmek için elinden geleni yapar. Kuran'ın genel anlatımı dahilinde, insanlık tarihinin başlangıcına işaret eden bu yaklaşımlarda ilk mülkiyet güdüsü kadın üzerinde şekillenir.

Kuran'ın Maide suresinde anlatılan bu kıssa şu şekilde ifade edilir:

Yine onlara Âdem'in iki oğlunun kıssasının gerçeğini/özünü anlat! Hani ikisi de Rabbine birer yaklaşma vesilesi sunmuştu da, birininki başarılı olmuş, diğerininki ise olmamıştı. Öteki; "Ben seni kesinlikle öldüreceğim" derken diğeri, "Allah ancak sakınanları kabul eder" demişti.

"Açıkçası sen öldürmek için bana el uzatsan da ben sana el uzatmayacağım. Çünkü ben âlemlerin Rabbi olan Allah'tan korkarım.

Dilerim hem benim, hem de kendinin günahını yüklenip cehennemi boylarsın. İşte zulmedenlerin cezası budur!" dedi.

Kardeşini öldürmek, kendisini adapte ettiği ihtirasına hiç de ağır gelmedi de böylece kaybedenlerden oldu.

Derken Allah; kardeşinin cesedini nasıl gömeceği konusunda bilgi edinmesi için toprağı eşeleyen bir karga gönderdi. Bunun üzerine; "Yazıklar olsun bana ki, şu karga kadar olup da kardeşimin cesedini gömemedim" diye vicdan azabı çekti. (Maide, 27-31)

Şimdi size çok ilginç bir detayı göstereceğim.

Aynı surenin 33. ayetinde, yani hemen takip eden ayetlerinde şu türden bir ifade bulunur:

Allah'a ve peygamberine karşı savaş açanlar ve yeryüzünde fesat çıkartanlar, öldürülmek, asılmak, elden ayaktan kesilip güç kaybedecekleri bir sürece dahil edilmek ve yeryüzünde sürgün edilmek dışında başka bir şeyle karşılaşmazlar...

Öldürme fiilinin muhatabı olacak kişilerin tanımlandığı bu ayetin altına Bakara suresinin şu kritik tespitini aktaralım:

Hani Rabbin kaydedilmemiş bir vakitte meleklere; "Ben yeryüzündeki bir varlığı halifeleştireceğim" demişti. Bunun üzerine onlar; "Biz seni takdis edip yüceltiyor iken, sen yeryüzünde fesat çıkartıp kan dökecek birini mi halifeleştireceksin" demişlerdi. Bunun üzerine Allah: "Ben sizin bilmediklerinizi bilirim" dedi. (Bakara, 30)

Öncelikle Habil-Kabil kıssası, yeryüzündeki fesad ve kan dökücülüğün tefsiri formatında bir sunuştur. Bu sunuş, Maide suresi 33. ayette yer alan bir "öldürme icazeti" ile yan yana şu nedenle anılır.

Ezeli ve ebedi bir önerme olarak **"Allah'a ve peygamberine savaş açmak",** yaratılmış olduğu fıtrata isyan eden ve sistemin dışına taşan insanın karşılaşacağı **"doğal bir durum olarak"** görülmelidir. Yani, Allah'a ve resulüne savaş açmanın en mikro düzeydeki karşılığı, karşıdan karşıya geçerken sağa sola bakmayıp arabanın altında can çekişerek ölmektir.

Aklın ve mantığın hudutlarını aşmak, bir savaş ilanıdır. Üstelik ilgili ayette öldürme icazeti insana verilmez. Öldürülmeleri "doğal nedenlerle" olur. Bu durum, "Bu türden bir sonuç dışında başka bir sonuçla karşılaşmazlar" vurgusu ile zaruri bir kanun olarak belirtilir. Esasında bu yaklaşım, kritik bir öneme sahiptir. Kuran'ın kader anlayışını belirgin kılan bir çerçeve çizer. Allah'ın yarattığı doğal kanunlara itiraz etmek, bu

kanunlara aykırı iş üretmek, kâinatın bu işi üreteni tasfiye etmesi gibi bir sonuç üretir. Evet, yegâne gerçeklik budur. Çünkü Allah insanlığı peygamberi aracılığıyla varoluşa uyumlanmaya çağırmıştır. Buna itiraz ettiğinizde, doğal olarak sonunuzu hazırlarsınız.

Sisteme, varoluşa adapte olmayan her tutum bir savaş tamtamıdır. Dolayısıyla sistemin bekası, varoluşun sürekliliği açısından bu tutumla mücadele edilir.

Lakin neden bu ayet Habil-Kabil kıssasının hemen altında yer alıyor?

Çünkü tarihsel bir suiistimal argümanı olarak taassubun o süreçte de vuku bulduğu gösteriliyor. **Yani Kabil'in Habil'i öldürme gerekçesi de bu idi.** Lakin bu öldürme fiilinin kendisi, Allah ve resulüne açılmış bir savaştı. Dolayısıyla taassup ve riyakârlığın suiistimal yöntem ve metotlarını deşifre eden bir sunumla süreç detaylandırılmıştır. Habili dönem Kabili dönemi yok ederken "Allah ile aldatma" yolunu seçmiştir. Kabili dönem bu temelde, "Allah'a bağlılığın" dönemi iken, Habili dönem Allah ile aldatma dönemidir. (Kabili dönem: Mülksüz dönem. Habili dönem: Özel mülkiyetçi dönem.)

Konumuza dönecek olursak eğer, ilgili bölümü diğer kaynaklardan incelediğimizde (detaylı bir analiz yapma adına) Habil ve Kabil kıssasının iki temel probleme dayalı bir çelişkiden beslendiğini görürüz.

1. Habil'in nişanlısına Kabil'in göz koyması.

2. Tarla, parsel, mülk kavgası (bkz. Yaratılış, Tevrat, 4/18).

Daha öncesine dönerek konuyu netleştirelim.

Anaerkil dönemde kadın seçicidir demiştik. Erkek avcı-toplayıcıdır. Dolayısıyla kadın, neslin devamı için kas gücü fazla olan eril ile çiftleşir. Aslında bu güdü, **saf ırk yaratma güdüsüdür.** Dolayısıyla ilk ırkçılık tohumları anaerkil dönemde atılmıştır diyebiliriz.

Erkek, bu seçilime tabi olabilmek için en iyi hayvanı avlama, rekabet gibi güdüler kazanır. Zaman içerisinde, kas gücü gelişen erkek; cinselliğini güvence altına alabilmek için, aile kurumunu inşa edecek olan paradigmayı kurgular.

Ve dişiyi mülkiyetine geçirerek, uğruna mücadele ettiği en temel olguyu güvenceye alır.

Akabinde "avcılık-toplayıcılık" döneminden, oluşan yeni konjonktüre uygun bir sürece geçilir. Tarımcılık, toprakta özel mülkiyet dönemi...

Özel mülkiyet, tarla etrafına çit çevirme durumu ve yeni süreç, önceki süreci adeta katleder. Avcı-toplayıcı dönemin mülkiyetsiz karakteri bir anda dönüşür. Yerleşikleşen insan toplulukları arasında kavga, mülk edinilmiş kadını aşarak toprak kavgasına dönüşmeye başlar.

Erilin ya da erkeğin egemenleşme süreci özetle bu şekildedir. **Kabil, Habil'i öldürür. Kadınını ele geçirir.**

Akabinde yeryüzüne fesat yaymaya başlar. **Gelişen kas gücünü, sonraki rekabet süreci için, yani mülkünü ve refahını artırma süreci için seferber eder.**

Bugün erkeklerin kendi aralarındaki küfürleşmelerinde dahi kadınların cinsi organlarını dillerine dolamaları, ataerkil dilin ve psikolojinin ürünüdür. Hatta erkeğin şiddet güdüsü, tamamen ilgili dönemin ürettiği psikolojik ezikliğin açığa çıkışından ibarettir.

ERKek ortaya çıktığında otorite ve iktidar ortaya çıkmıştır. Biz olan toplum, ben'e dönüşmüştür. Egosal varlığın ya da kendini arayan insanın ortaya çıkış resmidir.

Bu nedenle Kuran, Taha suresi 120. ayette zikredilen şu ayet ile birlikte son derece sürece uygun bir dil kullanır:

Ve şeytan Âdem'e vesvese verdi. Dedi ki: Ey Âdem! Sana ebedilik ağacını, yani yıkılmaz mülkiyeti göstereyim mi?

Dikkatli incelersek Kuran'da Âdem'in yanında bir isimden bahsedilmez. Havva ismi Kuran'da geçmez. Âdem ve eşi ibaresi yer alır. Bu dil erkek egemen bir dildir. Bu, Kuran'ın ataerkil olduğunu göstermez. Kuran'ın, kullandığı dille ataerkil sürecin ortaya çıkış noktasını işaret ettiği anlaşılır.

Dolayısıyla sadece erkeğin isminin anılması noktasında bu ataerkil tanımlama biçimi üzerinden, özel mülkiyetin ortaya çıkışının; öncelikle kadının metalaşması sürecinin sonraki aşaması olduğu netleştirilir. **Yani o kalıp ya da kullanım boş yere değildir. Bir süreci tanımlayan incelikli bir anlatımın eseridir.**

İşte bu süreç, yani Habili dönemin yok edilip, Kabili dönemin egemenleşmesi ile birlikte "otorite" kavramı bilinçaltına girmiştir.

Akabinde otorite, mülkiyeti örgütlemiştir. Tarlaların etrafı çitle çevrilmiş, zamanın temel problemi olan mülkiyet algılayışı biçimlenmiştir. Yerleşikleşme eğilimi, bu durumu ortaya çıkarmıştır.

Bu nedenle Kuran'ın ilk kıssası olan bahçe sahipleri kıssası, Habil ve Kabil kavgasının tefsiri niteliğinde ele alınmalıdır.

Bugünün insanı, Habili dönemin paradigmasına bağımlıdır. Tüm ırklarıyla, cinsiyetleriyle...

Bugünün insanına bir göz atalım. Örneğin en sadık hayvan "**köpek"**tir. En nankör hayvan ise **"kedi".**

Yapısal olarak incelediğimizde; **kediler, asla itaat etmezler.** Yemek verdiğinizde size şaklabanlık yapmazlar. Bunu yapmanız gerektiğini size hissettirirler.

İstediklerinde kendilerini sevdirir, istemediklerinde sevdirmezler. En ufak bir rahatsızlık vermenize dahi tahammül göstermezler. Yani **asi, isyankâr varlıklardır.** Elbette bu isyanları, üzerlerinde kurulmak istenen otoriteye yöneliktir.

Köpekler ise kendisine yönelik ürettiğiniz tüm eylemlere karşılık verir. Yemek verdiğinizde şaklabanlık yapar. Otur dersiniz, oturur. Üzerinde otorite kurmanıza izin verir.

İnsanoğlu için bu hayvanlar arasından köpek sadıktır. Kedi ise nankör.

Ne gariptir ki, kediler köpeklere saldırmaz. Köpekler kedilere saldırır. Sadakat ve itaat, isyan ve itirazı gördüğü yerde ezer geçer... Ne garip değil mi?

Kedileri nankör olarak tanımlayışımız dahi, ataerkil dönemin algılayış biçiminin temelini oluşturan **otorite sorununun** psikolojik temelde bilinçaltına işlenmiş olmasından ileri gelir. Kesinlikle durum böyledir. Ataerkillik, sadece erkeklerin egemenliği değildir. Kadınların da bu egemen aklın tasavvurlarıyla hareket etmesi manasına gelir.

Konuyu daha da detaylandırabilmek için tartışmalı bir konuyu örnekleyelim:

Askerlik...

Çok farklı bir tonda silah eğitimi alınabilecek iken, tam manasıyla otorite ve ast-üst ilişkisini dayatan bir dil üzerinden askerlik yaptırılması garipsenmez. **Hatta bu cümleyi kurduğunuz için vatan haini, işbirlikçi gibi sıfatlarla anılabilirsiniz.**

Süpürgeye bile ceza verecek kadar otoriter bir dil üzerinden, tekâmül ya da insani gelişime katkısı olmayan bir tutum üzerinden, gelişim çağının en ideal yaşlarında insanların bu türlü bir psikolojik ortama sürüklenmesi, sokaklarda gezinen iki ayaklı "koyunları" üreten yegâne araçlardan biridir. Askerlik eğitimi süresince otoriteyi doğal bir olgu olarak kavrayan genç zihin sokağa çıktığında, otoriteler karşısında boyun eğmeyi de alışkanlığa dönüştürür.

Bir kimse, böylesine güçlü bir otoriter ilişkiye dahil olduğunda (ki toplumun egemenlerinin erkek olması nedeniyle, erkeklerin otoriterizme adapte olması, tüm toplumun kolayca koyunlaşmasını sağlar) sokakta ve sosyal yaşamda oluşan ast-üst hiyerarşisi sorgulanamaz bir hal alır. Çünkü bilinçaltında yerini çoktan almıştır.

Üstlerinin mantıksızlıklarına itiraz edemeyen erbaş, patronlarına, üstatlarına itiraz edemeyen bir birey olarak yaşamını sürdürür. Dolayısıyla, **"her Türk asker doğar"ken, büyük bir çoğunluk yoksul ölür.**

Bu sadece askeri eğitim değil, yozlaşan eğitim sistemi içinde çırpınmak zorunda kalan öğrencilerin durumu için de geçerlidir.

Oysaki amaç, herhangi bir saldırı ya da müdahale durumunda yaşadığı bölgeyi savunacak kadar silah ya da tertibat eğitimine sahip insanlar üretmek ise bu, çok daha doğal bir dil üzerinden de yapılabilir. **Dolayısıyla, İngiltere'de türemiş bir olgu olan vicdani ret kavramına yaşadığımız coğrafyanın "kaderi" hasebiyle soğuk bakarım, lakin ıslah-ı harbiye temelinde, ordu kurumunun çok daha farklı, doğal bir temelde yeniden şekillenmesi gerektiğini savunurum.**

Konuya dönüş yapacak olursak eğer, Habili dönem, üretim araçlarının doğa olduğu dönemi temsil eder. Bu dönem, hayvanların eğitilip evcilleştirildiği ve avcılık yapılan dönemdir. Dolayısıyla üretim araçları, keskinleştirilmiş objelerdir. Yani herkesin erişebildiği şeylerdir. Bir üretim aracı edinmek için ciddi bir efor sarf etmeniz gerekmez.

Kabili dönem ise tarımcı dönemdir. Bu süreçte de üretim araçları temelde doğadır. Lakin herkesin edinebileceği bir şey değildir. Çünkü etrafı çitle çevrilmiş olan tarla; içinde yaşayanların özel mülküne dönüştürülmüştür.

Akabinde, Allah'a ait olan toprağın bir parçasını işgal ederek bu alana isim koyması, bu alandan nemalanmak için gereken kas gücünü temin edebilecek bir sürecin gelişmesi için işçi kavramının altını dolduran bir insan tipinin üretmesi, bir kısım insanların bu alanlarda çalışarak üretim yapması, akabinde oluşan değerin o alanı işgal eden unsura ait olması gibi bir konjonktürün oluştuğu dönemdir. **Evet, özel mülkiyet bütünüyle "işgal"dir.**

Ve doğal olarak bu durum, ilgili süreci koruyacak birtakım yapıların oluşmasını da zorunlu kılmıştır. Mesela silahlı güç, bu sistemi ya da düzeni koruyan bir hiyerarşik üstyapı (devlet) ve durumu meşrulaştıran kavramlar. Bu kavramların başında da "ırk" geldi.

Irksal farklılıklar, farklılık zeminini meşrulaştıran en temel aygıta dönüştü. Bu noktada ilk ayrılıkların tensel renkler üzerinden olduğunu söylemek mümkün olabilir.

Siyah ve beyazın farklılığı, en azından toplu ve kalabalık olan kitleyi minimize ederek, siyahlar ve beyazlar gibi tanımlamalar üretmiştir. Kuran bu konuya şu ayetlerle dikkat çeker:

Ey elçiler (peygamberler) güzel ve temiz olan şeylerden yiyin ve salih amellerde bulunun. Ben yapmakta olduğunuz şeyleri gerçekten bilmekteyim. İşte sizin ümmetiniz bir tek ümmettir ve ben de sizin Rabbinizim; öyleyse benden korkun (sakının). (Mü'minun, 51-52)

Ayette geçen "ümmet" kavramını kısaca açarak devam edeyim.

Kuran-ı Kerim'de ümmet kavramı, 51 yerde tekil, 13 yerde çoğul olmak üzere toplam 64 yerde geçer. Anılışı itibariyle oruç, hac, namaz gibi nüsukların (ritüellerin) anılışının toplamından fazladır. Fazlaca önemsenen bu kavram, "herhangi bir özelliği nedeniyle bir araya gelmiş topluluk" manasında kullanılmıştır. Yalnız insanlık tarihinin köklerine işaret eden iki ayette "ümmetev vahideten" şeklinde kullanılmış, anlamı derinleştirilmiştir. Ümmetev vahideten, tek toplum manasına gelmektedir.

Bütün insanlık bir zamanlar tek bir topluluktu; (sonra ihtilafa düşmeye başladılar), bunun üzerine Allah, müjdeci ve uyarıcı olarak peygamberler gönderdi ve onlar aracılığıyla hakikati ortaya seren vahiy(ler) bahşetti ki, bununla insanların farklı görüşler edinmeye başladıkları her konuda karar verebilsin. Buna rağmen, kendilerine hakikatin bütün kanıtları geldikten sonra aralarındaki kıskançlıktan dolayı onun anlamı hakkında ihtilafa düşenler bizzat bu vahyin tevdi edildiği aynı insanlardı. Ancak Allah, insanları, kendi iradesiyle, üzerinde ihtilafa düştükleri hakikate sevk etti; çünkü Allah, (ulaşmak) isteyeni doğru yola ulaştırır. (Bakara, 213)

Ayetin sonlarına doğru "kıskançlık" ibaresi geçer. Arapçası "bağy"dir. İnsanlığın bir zamanlar tek toplum olduğu, sonra "bağy" nedeniyle bölündüğü ve bütün peygamberlerin ve kitapların, yeniden tek toplum inşa etmek için gönderildiğinin en açık ayetidir.

İşin boyutunu derinleştirmek için "bağy" kelimesinin geçtiği yerlere baktığımızda şunu görüyoruz ki; Kuran'da 11 yerde geçen bu kavramın anıldığı bütün ayetler ekseriyetle "mal-mülk toplama" eksenli ayetlerdir.

Ama Allah onları kurtarınca, hiç vakit geçirmeden yeryüzünde haksızlığa sapıp azgınlaşırlar. Ey insanlar! Şu iğreti hayatın menfaati için yaptığınız azgınlık (bağy) ve taşkınlık yalnız sizin aleyhinizedir. Bir süre

sonra bize döndürüleceksiniz ve yapmakta olduklarınızı size haber vereceğiz. (Yunus, 23)

Demek ki "bağy", dünyadan menfaatlenmeyi sağlıyormuş. Ve "ümmeti vahide/tek toplum" bu menfaatlenme nedeniyle parçalanmış. Ve bütün peygamberler, bu parçalanmayı durdurma, dolayısıyla bu menfaatlenmeye savaş açma sebebiyle gelmişler. Bunu Kuran-ı Kerim söylüyor...

Bugünlerde "ümmet" malı götürenlerin, menfaatlenenlerin, kenzcilerin diline pelesenk olmuş. Ümmet, **"yeryüzü enternasyoneli"**dir. Bakara suresi 213. ayet, tek toplumdan bahsederken dinlerinden, ibadetlerinden bahsetmez. Açık olarak "birbirinden menfaatlenmeyen, çıkarsız insanlardan oluşan" bir toplumdan bahseder. İşte bizim ümmet anlayışımız böyledir.

Bütün insanlık tek bir ümmet olmalıdır. Bunun için tek koşul, **kenz, yani kişisel menfaatlenmenin son bulmasıdır.**

Peki bu ümmet daha somut olarak nasıl parçalandı?

İşte bu sizin ümmetiniz tek bir ümmettir ***(ümmet-i vahide). Rabbiniz de Benim.*** *Daima Benim bilincimde olun! Gel gör ki kendi aralarında paramparça olup gruplara ayrıldılar. Her gruba kendini hak diğerini batıl görmek hoş göründü. Sen onları cehalete batmış olduklarını anlayıncaya kadar kendi hallerine bırak.* ***O elde ettikleri mal ve oğulları, hayırda yarıştırmak için kendilerine özel olarak verdiğimizi mi sanıyorlar?*** *Hayır, anlayamıyorlar. Oysa Rablerine karşı korku ve titreme içinde olanlar, Rablerinin ayetlerine inananlar,* ***Rablerine ortak koşmayanlar, verdiklerini Rablerinin huzuruna çıkacaklar diye kalpleri korku ile ürpererek verenler...*** *İşte onlardır hayırda yarışanlar ve onun öncüleri olanlar.* (Mü'minun, 23/52-61)

Ümmeti inşa etmek için cami yapılmaz. Elinizdeki nimetleri vererek eşitlenirsiniz. Doların, altın ve gümüşün değil, tek rabbin Allah olduğuna iman edersiniz. Yeryüzünün nimet ve servetinin belli ellerde toplanmasına karşı durursunuz. Ümmet ancak böyle inşa edilir.

Yani, kapitalizme ve emperyalizme tam manasıyla karşı olursunuz... Bilmem anlatabildim mi?

Ayette (Mü'minun, 51-52) yer alan "temiz ve güzel şeylerden yeme" ibaresi de, aşağıdaki ayetle tefsir edilebilir:

O, size ölüyü (leşi), kanı, domuz etini ve Allah'tan başkası adına kesilmiş olan (hayvan)ı kesin olarak haram kıldı. Fakat kim kaçınılmaz olarak muhtaç kalırsa, taşkınlık yapmamak ve haddi aşmamak şartıyla

(ölmeyecek oranda yiyebilir), ona bir günah yoktur. Gerçekten Allah, bağışlayandır, esirgeyendir. (Bakara, 173)

Temiz olan şey; Allah adına kesilmiş hayvan örneği ile somutlanabilir. Yani **Allah'ın emrettiği ölçüler sınırında kalan bir dönüşüm.**

Bu noktada "tüketim" kavramını kullanmıyorum. Çünkü hakikatte tüketim diye bir kavram yoktur. Dönüşüm vardır. Dönüşüm, Allah'ın emrettiği, yarattığı doğal yasalar ile aşikâr kıldığı ölçüler içinde izlenen tutumdur.

Bu tutuma adapte olma durumu üzerinden bir tanımlama yapıldığında; **mülkiyetçi paradigmanın tüketim algılayışı,** temiz olmayan bir yiyiş biçimi olması hasebiyle **tek toplumu parçalayan bir kültürel karakter inşa etmektedir diyebiliriz.**

Üzerinde Allah ismi anılmış olan, Allah'ın öngördüğü usul içinde sürdürülen doğal yaşam iken, tüketim hastalığı, necis-pislik bir yaşam olarak tanımlanır.

İşte, sizin toplumunuz tek toplumdur ayetinin en genel izahı bu şekilde yapılabilir. Tek toplumu parçalayan, tefrikaya sevk eden her türden fiil karşısında somut bir konumlanışı öngörecek devrimci bir tutarlılığın ilan edildiği bu lafız dahilinde, ideal eylem ya da tavır örneklenir.

Devam edelim.

Yerde debelenen hiçbir canlı ve iki kanadıyla uçan hiçbir kuş yoktur ki, sizin gibi ümmetler olmasın. (6/Enam, 38)

Ümmet kavramının nitelikli bir izahının yapıldığı bu ayet, kavramı ortak yaşam geleneği ya da bilincine bağlamaktadır.

Kuşları **itikatları ya da inanış biçimleri üzerinden değil,** varoluş içindeki konumları hasebiyle değerlendirebiliriz. Bunun dışında bir kıstas edinmek gaflet olacaktır. Mesela, mümin kuş ile müşrik kuş gibi bir zıtlık söz konusu değildir. Ya da kapitalist kuş lafzı...

Kuş kuştur. İnsan da insandır.

Dolayısıyla ümmet kelimesi, tüm insanoğlunu kapsayan bir karakter ihtiva eder. Kişi inansın ya da inanmasın, ümmetin bir ferdidir. Lakin ümmetin oluşabilmesi için şu temel kıstasa dikkat etmek gerekir:

Gerçek şu ki, sizin ümmetiniz tek bir ümmettir. Ben de sizin Rabbinizim, öyleyse Bana ibadet ediniz. (21/Enbiya, 92; 23/Mü'minun, 52)

Demek ki **Allah dışında hiçbir şeye ibadet edilmemesi şartı söz konusu imiş...**

Yani **kelime-i tevhit üzerine** inşa edilmiş bir toplum. Bu ne anlama gelir?

Kimilerinin sandığı gibi; simgelere boğulmuş ve aslı yitirmiş bir toplumsal kültürel birikimden mi bahsediyorum? Bu durumu tevhit bahsinde detaylandırarak devam edelim...

Zaman ve Mekânın Hiçliği...

Karmaşa ile kaosu birbirinden ayırmalı. Kaos, genel olarak düzenli bir süreçtir. Düzensiz olan ise karmaşadır. Lakin insan, olumlu kavramları, bilinçaltında ürettiği birtakım istemsiz sunumlamalarla olumsuzlama özelliğine sahip olması hasebiyle, bu kavramı olumsuz bir yere koymuştur.

Tevhitin üstyapısı olan **İslam'ı (barışı)** anlamak için "kütüphane aşındıran" insan, insanı anlamaksızın böyle bir anlam serüvenine çıkma çabası nedeniyle anlam arayışını, anlamsız birtakım hezeyanların güdümünde anlamsız noktalara sürüklemiştir. Olagelen durum bundan ibarettir. Halbuki Allah elçisinin Hıra'da yaşadığı şeyin ne olduğunu idrak ettiği an insan, insanı ve İslam'ı anlamaya bir adım daha yaklaşacaktır.

Kâinatta birden fazla mekân yoktur. En azından bilimsel olarak bu durumu izah edebileceğimiz bir alana başvurmak suretiyle bahsimizi açabiliriz.

Maddeyi oluşturan temel yapıtaşının atom olduğu gerçeği üzerinden hareket ettiğimizde, gözlerimizle gördüğümüz her şeyin aslında "aynı şeyin" farklı ya da başkalaşmış formu olduğunu fark edebiliriz. Bu mutlaklık üzerinden, nesnel olan durum "aynı olan şeyin kendisi iken" öznel olan durum "başkalaşan form"dur. Halbuki zamanın insanı nezdinde öncelikli olarak 5 duyusal kavrayış ya da aldanış "nesnel" bir kabul olarak algılanır. 3 milyon kere büyük görmemizi sağlayan gözlük örneğini hatırladığımızda, gözümüze böyle bir gözlüğü taktığımızda gördüğümüz ile gözlüğü çıkarttığımızda gördüklerimiz arasındaki fark, birinci durumda tekil bir görüş ikinci durumda ise çoğul bir görüşün varlığıdır.

Kuran'ın Tekasür suresinin temel sırrı budur. Tekasür suresi şu şekilde başlar;

Çokluk sizi oyalar, ta ki mezarlara girinceye kadar.

Tekasür, "kesret" (ksr) kökünden türemiştir. Vahdet kelimesinin zıttıdır. Vahdet kelimesi, birlik manasına gelir. **Ahaddiyet (teklik) bilgisinin** en ince kavramlarından olan vahdet, varlığın birliği temelinde bir anlam içerir.

Lakin bu birliğin şöyle bir anlamı vardır: **Bu, birlik, beraberlik anlamında bir birlik değildir.** Bir olanların "kendilerinden arınması" ya da bir olanların olmadığı, sadece "sonucun/birliğin" var olduğu bir durum...

Kesret ise **"çokluk"** yani "bir olanın çok sanılması" durumuna işaret eder. **Ve Kuran dilinde bu durum bir sanrı olarak belirginleşir.** Çokluk,

baştan sonra bir sanrı, illüzyon, hayaldir.

Çokluktan kasıt, tanım ihtiyacının baş gösterdiği süreçtir. Cisimlendirme, anlam arayışlarına hapsoluş, varlık âleminin beş duyusal kavrayışa mahkûm edilişidir.

Örnekleyecek olursak eğer; paranın hammaddesi olan ağaç, organik bir varlıktır. Esasında organik yapısını oluşturan moleküller ve atomlar ile insanı oluşturan atomlar aynıdır. Ağaçlar, mevcut halleri ile varoluşa çok daha fazla anlam katmaktadır. Fotosentez yapmak sureti ile oksijen üretimine katkıda bulunur, doğal dengenin varlığını korumasına katkı sunarlar. Lakin o ağaçları keserek üretilen para ise doğal dengenin bozulmasına, gökyüzüne bolca karbondioksit salınımına, insan ve diğer canlı türlerinin yaşamının sonlanmasına neden olur. Para ve ağaç. Garip bir kaderdir olagelen şey.

Temelde varoluşu oluşturan canlılığın tüm eğilimleri, atomaltında olup biten vukuata uyumludur. O düzeyde olan şey, olması gerekendir.

Kararlılık. Kararlılık prensibine göre gelişen eğilim ya da tekâmül, tümüyle canlılığın davranışlarını belirler. Tüm oluşlar, esasında varoluşun sürekliliği için gelişir. Bu süreklilik, ortak bir şuurun eseridir. Bundan ötürü bu ortak şuura uyumlanmış canlıların hiçbirinde özgün bir şuuraltı gelişmez.

Bu yönüyle ilgili şuura eklemlenmiş ya da adapte olmuş olan tüm canlılar, **kemalat** makamını temsil ederler. Olgunlaşmanın reel, gözlenebilir örnekliğini sergilerler. Davranışlarındaki tüm incelikler, zamanın insanı tarafından "vahşi, garip" gibi tanımlamalarla ifade edilse de tüm bu eğilimler, esasen vahdet şuurunun açığa çıkışıdır.

Çünkü seçenek yoktur. Seçenek yanılgısı, sadece zamanın insanına has bir avuntu tipidir. Kâinatta oluş, **sürekli tekâmülü (olgunlaşma) öngörmektedir.** Lakin insan, bu oluşuma adapte olmayışı nedeniyle "seçenek" kavramını üretmiştir. Oluşu, kendisinin belirleyici olduğu bir noktaya evriltme çabasına gark olmuştur. **Fakat en nihayetinde o birliğe dönecek ve arınacaktır.**

Bu hususa bir mukayese üzerinden devam edelim.

Canlılık âlemi ile insanı mukayese ettiğimizde çok ilginç sonuçlara varabiliriz. Mesela neslin sürekliliği güdüsünü ele alalım. Hiçbir canlının bu durumu sürdürme nedenini "sahip olma" güdüsü ile ilişkilendiremeyiz.

Esasında hiçbir kedi evlat sahibi olmak için üremez. Bunu yapması gerektiği şuuru ile eylem üretir. Ve aslında yılın belli dönemlerinde artan

seksüel isteklilik nedeniyle üreme fiilini gerçekleştirir. Akabinde ortaya çıkan sonuç (gebelik) noktasında da yine güdüsel temelde yapması gerekeni yapar. Ortaya çıkan yavruların hayatta kalabilmeleri için temel eğitimi verdikten sonra, onların doğal eğilimlerini sürdürmesi için serbest kalmalarını sağlar. Meselenin bu noktası çok can alıcıdır. Bu eğilim nedeniyle "koloni kültürü" ortaya çıkmaz.

Canlılık âleminin tüm bu doğal eğilimlerini sürdürmesi durumu, **işlevsel ve yapısını koruyan bir doğal denge üretir.** O halde tevhit ilkesinin bu dengeden bağımsız olduğunu söylemek mantıksız olacaktır. Aksine tevhit, insanın dengeye uyumlanmasını sağlayan prensiplerin deklare edilişidir. Doğadaki yaşamsal koşulları belirleyen temel unsur güç dengeleri ya da hiyerarşi değildir. Her şey bir görev dağılımından ibarettir.

Nesillerin dengeli bir biçimde varlığını sürdürebilmesi için bu dengeye büyük bir ihtiyaç vardır. Aslanların ceylanları yakalayıp onları katletmesi söz konusu değildir. Aksine, bu durumun olması gerekliliği üzerinden aslanların karakteri oluşur. Yani, ceylan neslinin yeryüzünü istila edecek düzeyde çoğalması riski ya da doğal besin zincirinin "dolaşım/devinim" ilkesine dayanıyor olması aslanların ceylan avlayacak bir biçimde gelişmesini sağlamıştır.

Tevhitin mükemmelliği, ekseriyetle kâinatı bir kılan doğal yasaların gelişim prensiplerinin açığa çıkmasını sağlayan eğilimlerde gözlemlenebilir.

Bu hususu ve bir önceki bölümde ifade etmeye çalıştığım temel meseleyi "Tevhit ve Şeriat" bölümünde açayım.

Tevhit ve Şeriat

Geldiğimiz noktaya kadar, tevhit konusunun temel direnç noktalarına işaret ettik. Lakin tek toplumu inşa edecek paradigmanın köküne inmek gerekiyor. Bu da "tevhit"tir.

Bu bölümün başlığında ele alınan her iki kavram da, toplumsal önyargıların ve hastalıkların kurbanı edilmiş kavramlardır. Tevhit ve şeriat kavramları işitildiğinde zihinlerde oluşanlar, alabildiğinde vahimdir. Bu kavramlar "İslamcı akılda" tahrip edilmiş bir vizyonla şekillenirken, "modernist kavrayışta" felaket, gericilik, tesettür ile çağrışım yapar.

Kuran'da ise çok daha farklı bir tonda anlatılır. Kuran'da tevhit, birlik anlamında kullanılır. Bu dünya ile öteki dünya, fizik ve fizikötesi, madde ve mana, beden ve ruh gibi ayrılıklara değil, yekûn tek bir vahdetin varlığını izah adına ortaya konmuş bir kavramdır.

Tevhit, bir dünya görüşüdür. Bir yönetim biçimi, metot ya da sistem değildir. Birçok insan tevhite inandığını söyler. Lakin onların nezdinde çoğunlukla bu kavram dini, mistik, felsefi ve dogmatik bir kavram olarak göze çarpar. Benim nezdimde tevhit, tüm dogmalardan bağımsızlaşmış aklın uyumlandığı hakikattir.

Tevhit, yeşil bayrakların, sarıklı otoriterizmin, abdestli demokrasinin, diktatörlüğün, piyasacılığın gölgesinde uyuklayacağı bir ağaç değildir. Tevhit, bir dünyaya bakış biçimidir. Egemenliğin koşulsuz bir biçimde Allah'a ait olduğunun farkındalığıdır tevhit. Bu ne demek? Açmak lazım...

Kimilerinin de sandığı gibi egemenliğin Allah'a ait olması, kendisini Allah'ın halifesi olarak insanlara dikta etmiş cehaletin saltanatını dikta etmesi manasına gelmez. Egemenliğin Allah'a ait olması, insanın dayattığı tüm paradigmalara itiraz etmek, beşeriyetin ürettiği nizam adlı uyduruk hengâmeden soyutlanmak manasına gelir.

Bu yönüyle tevhit, materyalizm ve natüralizmden ayrılır. Tevhite göre dünya; diri, iradeli, şuurlu, ideal ve amacı olan bir varlıktır. Bu nedenle varlık; hayat, irade, duygu ve hedefi olan diri bir varlıktır. Allah ile doğa, Allah ile yaratılmış olan arasında dikey bir hiyerarşi yoktur. Temelde bir tecelliyat, eden-edilen türevinde bir ilişki vardır. Bu yönüyle tevhitin ana kanunları, varoluşun bu diri seyrinde bütüncüllüğü tesis eden doğa kanunlarıdır.

Doğa kanunları, bütünüyle tevhitin esaslarıdır. Bir fikrin, tutumun, eğilimin ve yönelimin tevhite uygunluğu "doğaya uyumluluğu" kıstası üzerinden doğru anlaşılabilir. Doğal sürecin dışına taşan eğilimlerin tamamı "şirk", bu sürece adapte olan eğilimlerin tamamı "tevhit"tir.

Bir fikrin ya da yönelimin tevhit olması ya da tevhit oluşu diyelim; tespit ve teşhislerden münezzehtir. Belirli bir merciin onayı gerekmez. Aksine, "onaylayıcılık" gibi bir merci ya da üstyapının varlığı şirke işaret eder.

Bu yönüyle, Allah'ın peygamberi dahi onaylayıcı değildir. Bu durum, Kuran'da birçok ayette; "Ben sadece bana vahyedilene uyarım" ibareleri yer alır. Bu ibareler, onaylayıcılığı doğrudan Kuran'a yönlendirir. Kuran üzerine de bir şeyler söyleyeceğiz. Ama öncelikle tevhit bahsini derinleştirelim.

Tevhit görüşünde, düalite, parça-bütün ilişkisi, neden-sonuç gibi bir eğilim yoktur. Aksine, "varlığın külli birliği" bahsi oluşturur. Bu birlik, sadece insanların birliği ya da üzerine asfalt dökülmüş toprak üzerinde birliği tesis etmek değildir. Varoluşun, halihazırda süren, kendi iç dinamiklerinin sürdürülebilirliği üzerinden oluşa adapte olmaktır. Bu yüzden "ol" emri, sadece Allah'a aittir. Varoluşun elementleri ya da bileşenleri, "ol" emrine sadece adapte olurlar. Bu adaptasyona "Müslümanlık" denir.

Yani "barışseverlik". Varoluşun uyumlu birliği, bütünlüğü ve tekâmül yolculuğu...

İşte bu durum, insan dışındaki tüm varoluş bileşenlerinin mevcut tutumudur. Bu duruma uyumlanma sorunu olan tek varlık "insan" olduğundan, insan İslam'a davet edilmektedir. Davet eden, bütün bileşenlerdir. Kediler, köpekler, kuşlar, böcekler...

Biz'in tekilliğinden bahsetmiştim. İşte temelde bu tekillik, tüm bu oluşların bileşeni olarak ifade edebileceğimiz olguların ortak tavrıdır.

Bu yönüyle tevhit, Allah'ın yarattığı kanunlara uyumlanma görüşüdür. Bu kanunlar, doğa kanunlarıdır.

Bütün bir Kuran en temelinde "yabancılaşmanın bu eksende geliştiğini" ve insanın yönünün bu çizgide olgunlaşması gerektiğini vurgular durur. **Bu nedenle tevhide göre; bir kavmin, kişinin, grubun, sınıfın egemenliği şirktir.** Bu sayılanlar ister yetkiyi Allah'tan aldığını iddia etsin, ister iblisten.

Çünkü varoluşta böyle bir düalite yoktur. **Egemenlik, kayıtsız şartsız Allah'a aittir.** Vatandaş, hilafet sistemi adı altında, insanların İslam'dan

anladıkları üzerinden bir egemenlik alanı üretiyor. Bunu da "Egemenlik Allah'ındır" diyerek süslüyor. İşte bunun çok dışında bir şeyden bahsediyoruz.

Mütedeyyin diye tabir edilen yoğunlaşmanın yerleşkelerinde "Hüküm sadece Allah'ındır" diyerek kastedilen bir rejim ya da sistem olarak tevhit, kişilerin kafasındaki Allah'ın hükümleri olduğundan, Allah'ın hükmü olmuş olmaz. Bu yönüyle otorite, egemenlik sahasını "Allah'ın yarattığı doğal varoluş kanunlarına adapte etmek, Allah'ın egemenliğine uyumlanmak" manasına gelir.

Tevhit dünya görüşü, materyalizmin aksine, varlık âlemini ikiye ayırır. Gayb ve şahadet. Bu iki kavram, sanılanın aksine, beş duyusal kavrayışla ilgili değildir. Tamamen deneyimseldir. İnsanın deneyimlemediği, tekâmül yolculuğunda keşfedemediği tüm gerçeklik "gayb" iken, farkına vardıkları "şahadet" kavramıyla ilişkilendirilir. Bu yönüyle "şehitlik" gaybın deşifre edildiği aklı temsil eder. Ölümden ziyade yaşamsal bir kavramdır.

Bu bölümleme bir tür düalite/ikilik nedeniyle oluşmuş bir bölümleme değildir. Süreçten kaynaklı aşamalara verilen isimlerdir. İnsanın matematiksel bilgiyi artırma sürecinde trigonometri gaybdır. Kerrat cetveli diye de tabir edilen çarpım tablosu bilgisi edinildiğinde, bu bilgi şahadet olmuş olur. Bu nedenle insan "kâşif"tir. Gayb ve şahadet âleminin yolcusudur. Bu nedenle netlikler ya da varış iddiaları üzerinden yolculuğunu köreltmemelidir.

Bu yönüyle tevhit dünya görüşünde "doğa" şahadet âlemidir. Ve tevhit, ayetler ve sünnetler silsilesinden ibarettir.

Kuran'a baktığımızda "ayet" kelimesi; deniz, ağaç, gece, gündüz, yer, güneş, ölüm, deprem, insan ile birlikte anılır. Gece Allah'ın ayetidir, gündüz de öyle. Ayet kelimesi; delil, kanıt, belge gibi manalara gelir. Ayet, sadece Kuran-ı Kerim sayfalarında yer almaz. Tüm kâinat, ayetlerden ibarettir. Gözlenebilir, deneyseldir. Ve bu ayetlerle hükmedilir.

Devam ederken, madde üzerine bir şeyler daha söylemek isterim. Einstein, maddenin esas oluşuna, fizik dünyanın ilk ve temel taşı olduğuna inanan, enerjiyi ise maddenin değişmiş ve artık şekli sanan materyalistlere ve bunun tersine, enerjiyi esas ezeli kaynak ve maddeyi onun değişmiş ve sıkıştırılmış şekli sanan erkeci (enerjist)lere karşı şunu duyurmaktadır:

Karanlık oda deneyi, madde ve enerjinin hiçbirinin varlık dünyasının temel özü olmadığını göstermektedir. Hatta bu ikisi birbirlerine öyle dönüşürler ki bu dönüşüm, her ikisinin de tanınmaz ve görülmez bir özün

birbiri ardınca gelen görünümleri olduğunu, bu özün kimi zaman madde şeklinde, kimi zaman da enerji şeklinde görünüm kazandığını, kendini iki şekilde gösterdiğini ve fizik biliminin, o duyumsanmaz varlığın sadece bu iki görünümüyle ilgisi olabileceğini gösterdiğini ortaya koymuştur.

Bu izahlar "gayb ve şahadet" kavramlarının oluşturduğu kombinasyonu da izah eder. Bu kombinasyonlar, iç içe geçmiş hakikatin, sürekli olarak farklı biçimlerde açığa çıkışı ya da insanın aslında sadece farkına vardığını bizlere gösterir. Tevhidi dünya görüşünde madde temel/esas değildir. Bunun yerine deneyimlenmemiş bir gaybi mana bilgisi de esas değildir. Esas olan tekâmüldür. **Madde ve mana birliktedir**. Birbirinden ayrı değildir. **Mana maddeyle, madde manayla iç içedir. Bunun aksi bir durum, şirk olur.**

Fizik ve fizikötesi, madde ve mana, duyulan ve duyulmayan, var ve yok, ruh ve beden, bilim ve din, akıl ve gönül, din bilimi ile tabii bilimler, halk için çalışma ile Allah için çalışma, siyaset ile din, siyaset ile bilim, mantık ile aşk, ekmek ile ibadet, efendi ile köle, patron ile proleter, Yunanlı ile Berber, Kılıçdaroğlu ile Tayyip Erdoğan, havas ile alim, mutlu ile mutsuz, Doğulu ile Batılı, Türk ile Kürt, alim ile halktan bir kişi, olan ile olmayan, aristokrat ile alt sınıf, ruhani ile ruhani olmayan, dindar ve dinsiz, İslamcı ile laik, kapitalist ile Marksist, devrimci ile karşı devrimci, mülk sahibi ile mülksüz, zengin ile fakir vb çelişkilerde görülen ikicilik-düalite (iki parça görme) ya da daha gelişkin formu olan teslis (üç parça görme) şirkin dünya görüşüdür. Bu yapısıyla şirk dünya görüşü, ekonomik, sosyal, felsefi şirkin altyapısını oluşturur.

Fakat tevhit dünya görüşünde düalite söz konusu olmadığından, birlik esastır. Yukarıda saydığım ve çoğaltılabilecek zıtlık ilişkilerinin ekseninden hareket etmez. İkiliğin ikincisi ya da birincisi safında konumlanmaz. Yukarıdan bakarak, ikiliğin yok oluşunu tesis eder. Bu yönüyle tevhit görüşü, yıkıcıdır.

Çelişkinin ortaya çıktığı ortamın altyapısı ve üstyapı kurumları tümüyle hedef alınır. Ortaya çıkan çelişkinin tarafları meşru değildir. Ne ezen ne de ezilenden taraf olunur. Bu denklemin kendisi ile mücadele edilir.

Ezilenden taraf olup, ezenlerle mücadele etmek yerine, çok daha yıkıcı bir tutum üzerinden, çelişkinin ortaya çıkmasına neden olan altyapı yok edilir.

Bu yönüyle tevhit dünya görüşünde doğa kanunları üzerinden tek egemen Allah olduğundan, mülkiyetin tamamı da ona aittir. Bu, Kuran'da "lehu ma fıs'semavati'il ve'l arz" şeklinde ifade edilir. Yerler ve gökler ona aittir manasına gelir.

Tevhit görüşünde "Mülk Allah'ındır" demek, sadece insanlar arasında eşitçe takdim edilmiştir manasına gelmez. Bu durum da, insan-doğa gibi bir çelişki ürettiğinden, mülk sadece Allah'ındır denilir. Bu, Allah'ın fıtratına adapte olmanın akabinde, tasarrufun gerçek manasının ortaya çıkacağı hakikatini de çağrıştırır.

Kurallar, kanunlar, nizamlar, Allah'ın fıtratına uygun olduğu sürece meşrudur. Allah'ın fıtratına uygun kurallar, "balıkların denizlerde yüzmesi, yerden nebatın bitmesi" olarak tanımlanır. Doğal kanunlar, doğa yasaları belirleyicidir.

Eğer altyapı, toplumsal, ekonomik ve felsefi altyapı "doğanın belirleyiciliği" üzerinden olgunlaşmamışsa "tağut" olmuştur. Tağut, Allah'ın yasalarına isyan edendir. Haddini aşan, belirleyicilik iddiası güden...

İnsanın, doğanın, canlılığın kaderini, eğilimlerini belirleme iddiası tağuti bir iddiadır. Bunu ne Allah adına, ne ideolojik totemler adına yapamazsınız. Yaptığınız takdirde tevhit görüşünün dışına çıkmış olursunuz. Sonrasında şirk başlar.

Bu yüzden bütün insanlık "tek bir kıbleye" yönelir. Bu yönelim, politik anlamda insanın insana dayattığı tüm hükümlere itiraz manasına gelir. Ne dindarlık adına, ne farklı bir prensip adına, insanı ya da doğayı doğal sürecin dışında eğilim geliştirmeye zorunlu kılmak, sosyal şirkin yaygın tutumudur.

Tevhit bir altyapıdır. İslam ise üstyapıdır. Dolayısıyla bu üstyapı farklılaşabilir. Aslolan tevhittir.

Tevhit, "sınıfsız, sınırsız tek toplum. İnsanlığın varoluşla bütünleşmesi, ekonomik, sosyal sınıfların ortadan kalkması" gibi bir ideali yükler omuzlara.

Şirk ise, "patronajlı, sınıflı ve uluslara ayrışmış, parçalanmış, çelişkiler yumağına adapte olmuş toplum" olarak ifade edilir.

Bu nedenle "tevhit" akidevi olarak tektanrıcıdır. Şirk ise çoktanrıcıdır.

Yalnız şirkin çoktanrıcılığı sadece putların çokluğu üzerinden kendisini görünür kılmaz. Somut bir örnek vererek ifade etmek gerekirse; **"Allah'a yaklaşma gayesi ile Fethullah Gülen'e tabi olmak, onun Allah'ın velisi olduğu sanrısı üzerinden, Allah'a yakınlığı artırma gayesine gark**

olmak" şirktir. Çünkü belirleyicinin ya da ilişkinin "teslise yönelmesi durumu" ortaya çıkar.

Ve şeriat, bu istikamete meyilleyen yoldur. Daha doğrusu uyumlanmanın metodudur." **Bir rejim, sistem, devlet yöntemi değildir.** Halihazırda "devlet" adlı organizasyon ile uyum sağlaması da olanaksızdır. Bu nedenle "İslam devleti" kurulamaz. Ancak "İslam toplumu" ortaya çıkabilir. O da inşa edilemez, sadece ortaya çıkar.

Çünkü insanın koordine ettiği her şey hatalı olma ihtimaline sahiptir. Bu nedenle insan, koordine etme, yönetme, hükmetme, belirleme gibi alışkanlıklardan tamamen arınmak suretiyle sadece tekâmülünü sürdürme, deneyimleme, gözlemleme ve farkına varma yönünde hareket etmelidir. İşte şeriat budur.

Doğa kanunları Allah'ın sünneti (davranışı) ve şeriatıdır (yöntemidir).

Bugünün dünyasında "şeriat" hep olmadığı bir şey olarak tanımlanır. Bu durum üzücüdür...

Şeriat-tevhit iç içe geçmiştir. Birbirinden ayrılmaz. Kuşlar **şeriat üzere hareket ederler.** Kuran'da şeriat kavramı canlılık âleminin davranışlarıyla anılır.

Tevhidin lafzi ifade ediliş biçimi;

"La ilahe illallah" biçimindedir. Cümleyi en detaylı formuyla açarsak;

"Allah dışında hiçbir otorite ve belirleyici yoktur" gibi bir anlam ortaya çıkar. Bu anlamı üreten yegâne neden; "ilah" kavramının anlamından ileri gelir. İlah, belirleyici demektir.

Lakin cümle, Allah bir ilahtır demiyor. İlah yoktur, sadece Allah vardır diyor.

İşte en temel incelik burada gizleniyor. Bu sese kulak verin...

Kabil meselesine geri dönecek olursak eğer, tevhit kavramını çok daha detaylı analiz edebilecek bir bakış geliştirebiliriz.

Kabil, Habil'in yok edilişi ile birlikte egemenleşmiş idi. Yani insanlık Kabil'in tutumu üzerinden Kabilci bir sürece evrilmişti. Hatta Habil bu süreçte evlenememiş, lakin Kabil evlenebilmişti (bkz. Tevrat, Yaratılış bölümü).

Allah'a yaklaşma vesilesi araması **(kurban)** hasebiyle Kabil, dindar bir kişilik olarak karşımıza çıkar. Lakin onun savunduğu din, tevhit ve şirk polaritesinin hangi kutbunda yer alır?

Resme baktığımızda, **"dinin şirk safında yer aldığını açık ve net biçimde görürüz."** Dolayısıyla şirk dininin temel özelliklerinden birisi, **Allah'a yaklaşma arzusunu ihtiva etmesidir.** Öte yandan bu arzunun ürettiği bir kişilik olarak mütedeyyin eğilimlerin, simgelerden ibaret bir dindarlık kavrayışının hâkimleşmesi de bir sonuç olarak karşımıza çıkar.

Kabil'i şirk safında değerlendirmemize neden olan temel neden, Kabil'in davranışları üzerinde belirleyici olan temel dayanaklardan ileri gelir. Bu dayanaklar, Kabil'in ürettiği davranışları belirleyen faktörlerdir.

Eğer Allah dışında bir belirleyici arıyorsanız, eylemin doğal, fıtri sürece uyumluluğuna bakın.

Allah'ın yarattığı doğal fıtri sürece uyumsuz olan tüm davranışlar, Allah dışında bir belirleyici kabulünün ürettiği hezeyanlardan ibarettir.

Örneğin, "Güneş doğudan doğuyor iken, batıdan doğacağı sanrısı üzerinden tutum geliştirmek" ya da, doğada karşılığı olmayan fiilleri **meşrulaştırmak**...

Bu durumu inşa etmesi ve önceki bölümde saydığımız tarihsel aşamaları olgunlaştıran süreçleri var etmesi. Ne idi bu süreçler?

Edindiği toprağı işlemek için kas gücüne ihtiyaç duyan Kabil'in işçi kavramını üretmesi, bu durumu korumak için hukuku ve insan-insan ilişkilerinde gayriinsani hastalıkları dayatan bir dil kullanması...

Kabil'in attığı her adımda bir belirleyici vardır. Tıpkı zamanın insanı gibi. Tuvalette nasıl oturacağından tutun da, nasıl giyineceği, ne yiyeceği, ne yapacağı, nasıl davranacağı; tümüyle kendisi ya da kendisinin mensubu olduğu varoluş bütünlüğünün ya da Allah'ın yasalarının (doğal kanunlar) belirlediği ölçünün dışındadır.

Kabili kavrayışın zamane paradigmasını tanımlayacak olursak**; moda programlarına göre giyinen, burjuvazinin elitist kimyasına uyumlanarak yemek yiyen, gördüğü ile amel eden içi boş, dışı süslü insansılara bakmak yeterlidir.**

Bir kimsenin fıtri karakterinin ortaya çıkış sürecini baltalayan toplumsal paradigmaya bağlılığı, onun şirk ya da tevhit ekseninde hareket edip etmediğini gösterir.

Toplumsal paradigma ya da algılayış, dayatmacı bir dil üzerinden; var ya da yok gibi iki temel olgu üzerinden meşrulaşma eğilimi ihtiva eder.

Daha açık bir ifade ile izah etmek gerekirse, **doğrunun, yanlışın, güzel ve çirkinin belirleyicisi toplum olarak görülür. Bu kavrayış, tüm**

eğilimleri ile kâinatın en başarısız ürünü olan insanın, varoluştan soyutlanarak kendisini olmadığı üst bir mertebeye koyduğunu gösterir.

Bireylerin "ben" güdüsünden arınmadığı hiçbir kalabalık "toplum" değildir. Dolayısıyla toplumun paradigması tevhit üzere de olabilir, şirk üzere de...

Şirk toplumları, fıtri süreçten bağımsız bir paradigma dayatır. Örneğin "ahlak" kavramı.

Ahlak, halik (yaratıcı), halaka (yaratma) fiilleri ile aynı kökten gelir. **Tam manası; yaratılış fıtratına uygun davranış geliştirmek demektir.**

Örneğin, tuvaleti gelen birinin tuvaletini yaparak rahatlaması ve metabolizmasının işlevini tam yerine getirmesini sağlaması, **ahlaklı bir davranış iken** herhangi bir nedenden ötürü bunu yapmayışı ahlaksızca bir davranıştır.

Bugünün toplumunda ise "ahlak" kavramına adeta mütecaviz saldırılar neticesinde büyük darbeler vurulmuş, toplumun kısırlaştırıcı dayatmaları ahlaklılık, bu dayatmalara yükselen itirazlar ise ahlaksızlık olarak görülür olmuştur.

Örneğin, insanlığın kanına musallat olmuş olan finans kapitalin tapınakları olan bankaları açanlar "ahlaklı işadamları" iken, bu tapınakların yarattığı ekonomik ortamın verdiği zararlardan nasiplenip sıkıntı çeken ve bu sıkıntıdan ötürü banka soyan kişi "ahlaksız" görülür.

Hırlı, hırsız, arsız, namussuz, ahlaksız...

Tüm bu kavramlar **fıtri sürecin dışında kalan birtakım belirleyici unsurlar tarafından anlamlandırılmış ise** ve bu anlamlar egemenleşmiş ise, orada Allah'ın tek otorite olduğu söylendiğinde, riyanın en açığı dillenmiş olur. **Yani o beldelerde kelime-i tevhidi lafzen zikretmek** tescilli bir **ikiyüzlülüktür**.

Bu ikiyüzlülük öylesine vahim boyutlara ulaşır ki, riya güfteleri, ahlak ve erdem türküsüne dönüşür. Allah'ın tek belirleyici olduğunun açık ilanı olan "la ilahe illallah" lafzı dille zikredilir, lakin yaşam amentüsü; **"la ilahe illa dolar"** ya da x bir belirleyici ekseninde gelişir.

İşte şirkin turnusol kâğıdı budur.

Şirkin en temel özelliği çok sayıda kutsala sahip olmasıdır. Aslına bakarsanız her kutsal, bir otoritedir. Yani bir ilah/belirleyicidir. Etkendir. Edilgen olan ise insandır.

Tevhidin kutsalı yoktur. Kutsi olan sadece Allah'tır. Allah dışında belirleyici ilan etmek şirk dininin amentüsüdür.

Daha da ileri gidecek olursak eğer, bugünün insanı üzerinde en temel belirleyici faktör; ezilenlerin yeryüzüne egemenlerin gözünden bakmalarını sağlayan genel karakter paradigmasıdır.

Örnekleyecek olursak; ilahi kelamın, Allah'ın vahyi ve hitabı olan Kuran'ın algılanış biçimi üzerinde dahi bunu net biçimde görebiliriz.

Bugünün insanı Kuran'da ne aramaktadır? Bağımlı olduğu sosyal ilişkilerin zedelenmemesi için sarf edilmiş bir çabanın ürünü olan anlamsızlıklar dehlizinde yitip gitmek dışında ne yapmaktadır?

Avam, okuma bilmeyen insan; kendi hakikatine yabancılaşmış olandan başkası mıdır?

Kendi gerçeğini okuyamayan bir kişi, Allah'ın gerçek olarak vahyettiği Kuran'ı nasıl idrak edebilir?

Evet, bu incelik iyi anlaşıldığından, Kuran ile aramıza örülen kalın surların ardından bakıyoruz hakikate. Dolayısıyla, surların uzunluğu nazarınca görebiliyoruz ufukları. Hal böyleyken surlar aşmış, taşmış...

Şeklin şakkasına (yarık) takılmış bir zihinsel paradigma üzerinden Allah'ın hikmetli ve irşat edici kelamına muhatap olmak, tutarsızlığın tutarsızlığıdır. Tutarlı olan ise hikmete; hastanın doktora gidişi misali, belirli bir ön kabul ile yol almaktır. Bu ön kabul; tüm kabuğu kırmak, öğrenilmiş çaresizlikten ya da bilinçaltını inşa etmiş tüm imgelerden arınmışlıkla mümkündür. Bu durumu tahlil ederken çok daha önemli bir noktaya işaret ederek konuyu bağlayalım.

İnsanoğlunun yitip gittiği bu karanlık dehlizler hangi iş üzre hasıl olmuştur? Ya da hangi neden, yeryüzünde aç sabahlayan 1 milyar insanın bu durumuna neden olmaktadır?

"Ben"in "biz"e galip gelmesi. Kabil'in Habil'i haklaması.

O halde, sosyal ilişkilerde ya da genel değerlendirmelerde, Kuran'ın sayfalarına mühürlenmiş olan temel bir kavramı ilke edinerek girişmek gerekiyor. Bu kilit kavram; "lehulmülk", yani "Mülk Allah'a aittir" kavramıdır.

Bu kavram, bireysel sahayı yok edip, kamusal alanı biçimlendiren bir kavramdır. Ki bu kavramı okurken şu yanılgıyı da teşhis ve tespit etmek gereklidir:

Kamusal alandan anladığımız şey genellikle "insanların egemen olduğu" alandır." **Ya da, doğaya hükmeden ve kendi içinde belirli bir**

"eşitlikçi ilişki geliştirmiş" insanlık topluluğu idealinden de bahsetmiyorum. İşte bu noktada Marksizm ve anarşizmden ayrılıyoruz.

Kamusal alandan kastım, Kuran'ın şu ayeti ile daha doğru anlaşılacaktır:

Ben; "inse vel cinne"yi sadece bana ibadet etsinler diye yarattım. (51/ Zâriyât, 56)

Birçok mealde, hatta hemen hemen tümünde bu ayet şu şekilde çevrilir:

Ben cinleri ve insanları sadece bana ibadet etsinler diye yarattım. (51/Zâriyât, 56)

Bu çeviri de bahsettiğimiz paradigmanın ürünüdür. Ayette geçen "inse ve cinne" insanları ve cinleri anlamına gelmez. "İns" algılanabilen manasına geliyor iken, "cinn" algılanamayan anlamına gelir. Bu iki kavram bir araya geldiğinde ve birlikte anıldığında "her şey" manasına gelir.

Demek ki bizim kamusal alandan anladığımız o daire içine solucanlardan tutun da bitkilere kadar tüm canlılık âlemi giriyor. Yeryüzündeki bir ya da birkaç canlının yaşamsal fonksiyonları üzerinde "belirleyicilik" sergilemek, doğrudan "ilahlaşma" kapsamına girer ki, bugünün metropol kültürünün ya da kapitalist tüketim anlayışının dayattığı topluluk şuurunun katlettiği canlılık âleminin faturası, tüm insanlığın sırtına yüklenmiş bir vebal olarak beklemektedir.

Örneğin, üzerinde çok ideal bir yaşam sürseniz dahi; **bitki ve solucanların yaşadığı** bir toprağa zift/asfalt dökerek, diğer canlıların yaşam alanına tecavüz etmek bizim kastımız olan kamusal alan kalıbına aykırıdır. **Dolayısıyla modernizmin her türlüsü (kapitalist modernizm ya da Marksist modernizm) eleştirilmelidir.**

Ki zamanın insanına soracak olursanız eğer, tüm bu eğilimler "gelişim" olarak görülür. Gelişmeyelim mi?

Dikkat edin. Cümle **ego kokuyor**...

Gelişen kim? Sadece insan. **Hiçbir gelişim, bir yok oluş sebebi olamayacağından, bu durum gelişim değil, gelişim maskesi takmış bir tür soykırımdır.**

Zamanın egemen dini olan kapitalizmin dayattığı kültürel karakter, tüketim ve yok edişi gelişim ve ilerleme olarak lanse edebilecek kadar karaktersizleşmiştir.

Dolayısıyla, insanın üzerinde belirleyici olmasa dahi, bir beldede varlık âlemi üzerinde Allah dışında belirleyicilerin dayattığı bir norm söz konusu ise, orada tevhit elbisesi giymiş bir şirk söz konusu olmuş demektir.

İşte bu en tehlikeli şirk tipidir. Bu tip kapsamında; şirkin zamana hükmeden din olduğunu söylemek mümkündür.

İşte Kabilci dünya görüşünün en belirgin özelliği bir kez daha karşımıza çıktı.

Tevhit, kaçınılmaz bir sürecin son aşaması olarak görülür. Bu sürece tekâmül yani olgunlaşma diyoruz. Olgunlaşma, belirli evrelerden geçerek normalize olma durumuna verilen addır. Tekâmül neticesinde ortaya "kâmil kişilik" çıkar. Kâmil kişilik, bahsettiğimiz temel hassasiyet noktalarına incelikle yaklaşan kişiliktir.

İşte Bakara suresi 30. ayette bahsedilen halife tam olarak budur. Çünkü kelime anlamı itibariyle halife; "ardıl" manasına gelir. Yani Allah'ın halifesi demek, Allah'ın yapmakta olduğu iş ve oluşu yapan kişi manasına gelir. Yeryüzünün doğal dengesini oluşturan canlılığı ve varoluşu en sağlam biçimde tesis edip ihtiva eden Allah'ın halifesi ancak bu işi yapabilir. Yani tahribat değil, ıslah ve tecdit temelinde bir müdahaleden bahsedebiliriz.

Diğer anlamıyla; "kayalar düşünemezler, dolayısıyla onların da yerine düşünecek bir varlık" manasına gelir halife.

Yani Allah'ın halifesi, yan gelip yatan, tüketen, otorite kuran ve kurduğu otorite üzerinden Allah'ın tek belirleyici olması noktasını zedeleyen fiilleri ortaya koyan kişi demek değildir.

Aksine, çok ciddi bir sorumluluk ve şuurla hareket eden, tüm varlık âleminin bekası için, varoluşun kendi özgün tekâmülünü sürdürmesi için uğraş veren kişilikten bahsetmemiz gerekir.

İşte bu kişiliği üreten etkenler doğru analiz edildiğinde, sadece kendi türünün bekasından ziyade, bütün bir varoluşun bekasını içerlemek zorunda kalan tipoloji, üst düzey bir arınmışlık süreci yaşamak durumundadır.

Çünkü "egosal benlik" varlık âlemini mikro düzeyde analiz ederken, aynı zamanda **kendisine özgü öncelikler üretir.** Dolayısıyla bir bakterinin dahi selametini düşünecek bir aklın, egosal benlikten arınması en temel koşuldur.

Bugünün dinselliği için **"kutsallar"** üzerinden benzetmeler yapmıştık. Sosyolojik olarak incelediğimizde, yeryüzünün en kutsalı bol toprakları bu topraklardır. **Çünkü kutsalların sayıca çokluğu ile toplumsal sınıfların varlığı doğru orantılıdır** diyebiliriz. Bir yerde, ast-üst hiyerarşisi egemen paradigmayı belirliyorsa, o yerde çok sayıda kutsalın varlığından söz edilebilir.

Kutsal "vatan", kutsal "bayrak", kutsal "liderler" vb.

Dikkatlice bakalım; **zamanın paradigması ekseninde vatan kavramı; mülk edinilmiş toprak parçasıdır.** Yani üzerinde, o toprağı sahiplenmişlerin, diğerlerinden farklılaştığı temel özelliklere sahip olanların söz sahibi olduğu bir bahçedir. Bayrak, bu bahçenin sahiplerinin kimler olduğunu gösterir bir imge iken, bu olguyu tesis etmiş tüm öncüler, "kutsal, ulu önder"lerdir.

İşte tam bu noktada **Kuran'ın mesele** ile ilintili olan ayetlerini aktarmak gerekiyor. Çünkü yukarıdaki paragraf, çok sayıda okurumuzun **hiddetlenmesine, öfkelenmesine neden olmuştur.**

Dedi: Kendi ellerinizle yonttuklarınıza mı ibadet ediyorsunuz? (Gâle e ta'budûne mâ tenhitûn*?)* (Saffat, 95)

Bu soru "Kuran'ın "O tek başına bir ümmetti" dediği Hz. İbrahim'e aittir.

Yaşadığı süre boyunca kendisine inanan insan sayısının 3-5 rakamını dahi bulmadığı, lakin onurlu ve dik duruşuyla Nemrutizmin tüm temel kolonlarını çatırdatan İbrahim Resul'ün sorduğu o muhteşem soruya kulak verelim.

Ayette geçen yontmak kelimesi (tenhit) Kuran'da diğer hangi ayetlerde geçiyor? İnceleyelim dilerseniz.

Âd kavminin ardından yeryüzüne sizi yerleştirdi. Düzlüklerinde saraylar, dağlarında evler (köşkler) yontuyorsunuz. Artık Allah'ın nimetine düşünün de yeryüzünü talan etmeyin. (Araf; 74)

Siz burada rahat ve lüks içinde yaşayacağınızı mı sanıyorsunuz? Böyle bahçeler, çeşme başları, salkım salkım hurmalar ve ekinler içinde? Dağları yontup saray yavrusu evler (köşkler) yapıyorsunuz. Allah'tan sakının ve sözümü dinleyin. Haddi aşanların, yeryüzünü talan edenlerin peşinden gitmeyin. (Şuara, 146-153)

Yeryüzünün toprakları üzerinde "burçlar inşa edenlerin" eleştirildiği ayetler **(burç/burj/burjuvazi!)** haddi aşma nazarında bir temel güdüye bağlanıyor.

Ne kadar güçlü ve zengin olduğunuz görünsün diye dağa taşa binalar yaparak gönül mü eğlendiriyorsunuz? İçinde ebedi kalacakmış gibi villalar, kâşaneler dikiyorsunuz. Önünüze gelene merhametsiz zorbalar gibi saldırıyorsunuz. Allah'tan sakının ve sözümü dinleyin. (Şuara, 128-132).

Allah elçilerinin sorduğu bu sorulara kulak verin. Hz. İbrahim, Hz. Salih, Hz. Hud...

Tümü aynı cenaha, aynı tonda sorulan sorular.

Hz. İbrahim'in sorduğu soruda geçen putun hangi put olduğunu anlamak için, surenin ilerleyen ayetlerine bakmanız yeterlidir. Şuara suresinin ilerleyen ayetlerinde; bu putun "köşkler, saraylar, burçlar" olduğu net biçimde görülür.

Tüm bu kavramlar "şehirleşmeyi, şehri" simgeler. **Burç, burj ve burjuvazi** ilişkisini verirken belirgin kılmaya çalıştığımız temel nokta burasıdır. Burjuvazi, şehirli demektir. Kuran'ın deyimi ile **"kendi yonttuğuna tapan"** demektir.

Burjuvazi, burçlar ya da **"tenhit'ul temasil"** (put yontanlar) tarafından üretilen paradigma hangi felsefeye dayanır dersiniz? **Net biçimde cevap verelim: Hümanizm.**

Hümanizm, tarihin kanlı eşiklerinde yitip giden insanın şeref ve izzetini kurtarma iddiası ile türetilmiş, lakin insanı "hiç olmadığı bir mertebeye çıkartarak" sözde yetkinleştirmiş, insanı belirleyici kılan bir algılayış üretmiş, maddeci bir dünya görüşüdür.

Sanıldığı gibi **"insancıllık" anlamına gelmez.** Human (insan) ve –izm (tapıcılık) kelimelerinden türemiş bir tür tapınak kavramıdır.

Sokakları dışkıya boğulmuş olduğundan parfüm üretmek zorunda kalmış Paris burjuvazisinin insanlık âlemine armağanıdır. Ya da; yürürken ayağına sokaklara bulaşmış dışkılar değmesin diye topuklu ayakkabı üreten **Fransız burç/burjuvazi** sınıfının ürettiği bir hezeyandır.

Temelde insanın doğaya hükmetmesi tezine dayanır. Hümanizm memleketimizde "insan severlik" olarak zannedilir. Lakin bu değildir. Bir ideolojidir. Aydınlanma sonrası belirginleşen bir fikir akımıdır. İnsanı, kâinatın merkezine koyan bir perspektiftir. Ama hangi insanı? Kendisine yabancılaşmış olan insanı...

Bölümün başlarında ifade ettiğimiz varlık âleminin tümünün özgün niteliğini koruması ve belirleyicilik prensibi nazarınca insan ihtiraslarının belirleyicileştiği aşamanın dayattığı dezenformasyona işaret eden ayetler ve daha önce bahsettiğimiz "inse vel cinne" kalıbının "insanlar ve cinler" biçiminde çevrilmesi, hümanizme adapte oluşun resmi belgeleri sayılabilir. İslamcılık, topa tuttuğu hümanizmi, temelde kendi çözümlemeleri içinde ayağa kaldırmıştır. Ve ihya etmiştir.

Bu minvalde; medeniyet, kültür, gelenek gibi kavramlara da değinmek gerekiyor. Ki tevhit bahsi doğru bir çerçeveden okunabilsin.

Medeniyet, "medine" ile aynı kökten gelir. Şehir demek olan "medine"nin, türevidir.

Medeniyet, bugünün insanı için nihaileşmiş bir hedef olarak tanımlanır. Medeniyet inşa etmek...

Bu bir hedef olmaktan ziyade bir süreçtir. İnsanlığın doğal seyri bu durumu zorunlu kılar. Bu durumu nihaileştirmek ise insanı doğal seyrinden alıkoyar. **Medeniyet bir amaç değildir, varoluş gerekçesi değildir, varoluş aracıdır!**

Bunun ne anlama geldiğini açayım dilerseniz.

Tuvaletini yapmak için süslü bir tuvalet yapan adamın, bir süre sonra bu işçiliğe gereğinden fazla adapte olup tuvaletini altına yapması gibi bir durum düşleyin.

İşte zamanın insanının "medeniyet" ve "şehir" kavramlarıyla kurduğu ilişki tam olarak böyledir. İnsanlık teorik olarak **altına pislemiştir.**

Ve medeniyet kavramı makro düzeyde bahçeleri birbirinden ayıran bir olguya dönüşmüş, temelde bahsettiğimiz "bahçe ve çit probleminin" görünmezleşmesini sağlayan bir afyon halini almıştır.

Öyle bir afyon ki...

Ve gelenek.

Tarihsel kısırdöngünün ürettiği tahribata uğramış gelenek ile insanlığın ortak idealine ve Allah'ın çağrısına kulak veren geleneği birbirinden ayırarak tanımlama yapmak gerekir.

Bu noktada birinci olan (muharref gelenek), durağandır. Ve en önemli özelliği, sürekli yaptırım örgütlemesidir. **Dolayısıyla hareketsiz olan her şey muharreftir.**

Yani, bir fiilin hayata geçmesi adına, dayatmacı bir tonda seslenir insanlığa. İşte bunu gördüğümüz yerde muharref bir geleneğin hüküm sürdüğünü görürüz. Ki bahsettiğim toplum paradigması ya da belirleyici olan her şeyin bu tür bir gelenekten beslendiğini görürüz.

Tıpkı, **Osmanlı'nın yeniden canlanması ekseninde yürütülen Batı merkezli bir politikanın, topluma televizyon ekranlarından Osmanlı saray kültürünü işleyen dizilere finansörlük etmesi gibi...**

Osmanlı'nın "kamusalcı eylemleri, Haçlı karşısındaki somut tutumu ve bölgeyi muhafaza edişi ikinci planda kalırken, harem, saray, lüks ve işgalci paradigma ön plana çıkartılır. Dolayısıyla gelenek, çoğu kez mütecaviz sistemlerin besin kaynağıdır.

Öte taraftan gelenek, kendine özgü bir romantizme sahiptir. Örneğin Türkiye solcularının ekseriyetle 68-78 iklimine sabitlenmiş olmaları ve az önce belirttiğimiz gibi durağan bir dil üzerinden kendilerini

gelişime kapalı makinelere dönüştürmeleri, geleneğin etkin romantizmini belirgin kılan bir fotoğraftır.

Bu romantizm, insanın tabiatını etkileyen bazı güdüleri harekete geçirir.

Bu güdüleri tahlil ettiğimizde karşımıza aynı sonuç çıkar. Zamanın zulmüne karşı olduğunu söyleyip öncekilerin yöntemine saplanan bir algılama türü analitik tutumunu yitirmiştir.

Çünkü egosal benliğin iyi bir gözlemci olduğunu, temel direnç noktalarını iyi tahlil edip etkisizleştirdiğini göz ardı ederek, çözülmüş bir yöntemde ısrar etmek suretiyle enerjinin boşa akması sağlanır.

Bu kimin ya da neyin işine yarar dersiniz?

Cevabı biliyoruz.

Peki, bu duruma neden olan karakterin sorunu nedir?

Gelenek ya da tarihsel birikim, insanın somut gözlemine mazhar olmadığından hayalleri besler. Ya da zihinde inşa edilen yontulmuş putları (**tenhit**) koruyucu birer melek gibi algılanır. Dolayısıyla kutsaldır. Hatta **öncekilerin eylemleri, sonrakiler üzerinde otoriteye dönüşür.**

Bu durum, ortaya çıkacak eylemin, tavrın ve müdahalenin özgünlüğünü yitirmesine neden olur. Bu durum tarihselciliğin vardığı tehlikeli bir neticedir. Tarihselcilik, insanın en önemli prangalarından biridir.

Yalnız, sözlerimizden geleneği inkâr gibi bir mana da çıkmamalıdır. Aksine, geleneğin ihyası tek yolla mümkündür.

Geçmişte ortaya çıkan eylemin şekline şemaline bakmak yerine, kime ve neye karşı ortaya çıktığını tespit etmek suretiyle, zamanın kendi özgün koşulları içinde yeni bir tavır geliştirme ekseninde hareket etmek. İşte geleneğin ihyası budur. Ki bu zaruri bir aşamadır.

Geleneğin otoriteleşmesi, insanın yetkinleşme sevdasının ürünüdür. Buradan konumuza dönecek olursak; "medeniyet" kavramı, toplumsal tabana bahsettiğimiz hastalıklı perspektiften sunulur. Nasıl mı?

Medeniyetten kasıt, öncekilerin ürettiği sanat eserlerini taklit, onlar gibi giyinmek, onlar gibi yemek ve içmek, hatta onlar gibi bir cinsel hayata dahil olmakla ilişkilendirilir.

Neo-Osmanlıcılığın, selefiliğin, Türkiye solculuğunun (bir kısmının) ortak özellikleri bunlardır. **Bu özellik ekseninde, badem bıyık bırakan, yeşil parka ile dolaşan, dişlerini misvak ile temizleyen üç ayrı şeklin, aynı psikolojik köklerden beslendiğini anlamak mümkün olur.**

Bu durum fiilleri belirleyen tenhit (put) formülüdür.

Dolayısıyla, fiillerin özgünlüğünü yitirmesinin ve kitleler üzerinde etki oluşturamamasının temel nedeni, tevhitten ziyade şirk ekseninde hareket etmesinden kaynaklıdır.

Bu durum özellikle de mütedeyyin zihinde çok daha belirginleşir. Her önüne geleni kâfir ilan eden, lakin kendi paradigmasını "la ilahe illallah" vezninin dışına taşıran bir tipolojiden bahsediyorum.

İmanın esaslarını, **icra ettiği eylemlerden ibaret kılan** bu yaklaşım; çok temel "şirk hastalıklarına" sahiptir. Bu hastalıklar deşifre edilmedikçe, hastalık büyür ve tüm vücudu sarar.

Akabinde, ötekileştirici bir dil üzerinden dindarlık; toplumun gözlemleyebileceği ve salt şekillere adapte edilmiş bir şeye dönüşür.

İşte bu durum, modernizmin ürettiği problemlerin başında gelir. Şimdi medeniyet, şehirli, burçlu, burjuvazi ve modernizm ilişkisi üzerinden bahsi tamam edebileceğiz.

Türkiye İslamcılığı çıkışı itibariyle modernizme; modernizmin kutsal imgeleri ile kurduğu ilişki üzerinden karşı olmuştur. Bu nedenle, modernizm türban ile ilişki kurduğunda, İslamcı taban postmodernist oluvermiştir.

Bu çelişki ve tutarsızlık tahlil edilmiyor. Ülkenin aydınları bu durumu sürekli es geçiyor. **Çünkü ideolojik totemlerin ya da ideolojik sığınma evlerinin kapısının üstünde, modernizme sadakat duaları yer alıyor.**

Modernizm nedir? Bunu açarak hastalığı tahlil edelim.

Modernizm Bataklığı

Geçtiğimiz yıl bir söyleşi esnasında topluluğa "En nefret ettiğiniz üç canlı nedir?" diye bir soru sormuştum. Aldığım yanıtlar ortalama olarak **"yılan, çıyan, böcek"** biçimindeydi. Ne **garip**! Öldükten sonra **insan bedenini kemirecek olan canlılar** dışında bir canlıdan nefret etmez insan. Bu durum, ölümsüzlük duygusunun bilinçaltında nasıl tecelli ettiğini ya da nasıl kodlandığını gösterir bir durumdur.

Ya da çocuklarımıza koyduğumuz isimler. **Aslan, Şahin** vs.

Tümü güç ve otoriteyi temsil eden canlılardır. Çocuğuna **eşek, maymun** gibi canlıların ismini koyan kimseyi bulamazsınız.

Psikolojik olarak güç ve imtiyaz, bilinçaltında sinsice pusulanmış bir olgu olarak karşımıza çıkıverir. Aslında kendimizin dahi farkına varmadığı bir güdüsel donanım olarak varlığını saklayan bu duygusal ya da hissel birikim, tüm okumalarımızın biçimlenişine neden olur...

Zamanın temel problemi, **ezilenlerin; yeryüzünü egemenlerin algılayış biçimi üzerinden kavraması problemidir, demiştim...**

Bu sorunlu kavrayış**, fakiri zengin gösteren altın adlı metalin** kutsallığı ekseninde geliştiğinden, paradigma sorunlu bir düzlemde gelişmiştir.

Biraz daha geriye gitmek istiyorum. Bu sorun, köklü bir sorundur. Öyle ki; bir ucu kitabın önceki bölümlerinde değindiğim gibi Habil-Kabil kıssasına, öteki ucu Rönesans/Aydınlanma'ya dayanır. **Eğer Aydınlanma ekseninde okuyacak olursak, biraz tarihsel temelde ezber bozmamız gerekecektir.**

Unutulan bir isimden bahsedeceğim size. 19. yüzyılın en önemli adamı Emir Abdülkadir. Meşhur Cezayir direnişinin en önemli ismi. Yaşadığımız toprakların tarihsel direniş dinamiklerinin bir bütün olarak açığa çıktığı abid (tapınılan) isimlerden biri...

Esir düşen Fransızların, **"Akşam bize yediğinden yedirdi, içtiğinden içirdi, giydiğinden giydirdi. Sonra namaz kılarken gözyaşı döken bir adam gördük. Ertesi sabah bir aslan misali üniformasının ardından kanlı tepeleri gözlüyordu**" dedikleri o kişiden bahsediyorum.

Emir Abdülkadir'i tanımıyor olmanızı yadırgamıyorum. Çünkü "bilimsel ilerleyiş ve aklın yükselişi" gibi sözlerin ardına sığınmış bir barbarlığın (Rönesans) temel referans olarak kitleler nezdinde

benimsetilmiş oluşu gibi bir gerçeği yaşıyoruz. Öyle ki, o büyük akılcılığın(!) en önemli temsilcilerinden **Voltaire dahi, "Doğu kadınının ne kadar ateşli olduğu(!)"** noktasında yazılar üzerinden koca bir tarihsel birikimi hedef alabilmiştir.

Bu süreci bizden ziyade Shakespeare'in *Aime Timon'*un da yer alan **"zenginin önünde secdeye kapanan bilgin"** pasajında çok daha net biçimde görebiliriz.

Kaldı ki Cervantes'in Don Kişot'u da temelde bu problemi baz alır.

Ve **"Rönesans, yırtıcı hayvanların doğuşudur"** gibi bir yaklaşımın altı doldurulur.

Hatta bu süreç **laiklik kavramının ortaya çıkış biçimi de dahil** birçok sürecin okunması noktasında problemli bir dil üretmiştir. **Doğu'nun karanlığı karşısında Batı'nın aydınlığı tezi üzerinden(!) geliştirilen bu dil, tarihsel gerçeklerin çok dışındadır.**

Çünkü Emir Abdülkadir, tarih sayfalarına gömülüp giden Napolyon ya da Hitler'den çok daha gerçektir. Öyle ki, sömürgeci barbarlığın dilinde, halen haysiyet ve izzet ile varoluşu, en üst insani sınırları zorlayan bir kimyevi olgunluğun resmini çizer.

Modernizmi ve laikliği açarak devam edelim.

Öncelikle şunu belirteyim. Bu bölüm muhtemelen önyargıları tetikleyecektir. Bu nedenle şunu ifade edelim. Laiklik kavramının, "ruhban sınıfını siyasal sahadan uzak tutma" yönündeki eğilimine kesinlikle karşı olmamakla birlikte, laiklik kavramına "devlet ile kurduğu ilişki açısından" tamamen karşı olduğumu belirtmeliyim.

Laikliğe karşıyım, çünkü devlet organizasyonuna karşıyım...

Laiklik, devletin karakterine yönelik bir kavramdır. Devlet, hangi prensiplerle inşa edilecek sorusunun cevabıdır. Dolayısıyla **"devletsel"** bir kavramdır.

Bir organizasyon ihtiyacının oluştuğu tezi üzerinden hareketle, organizasyonun nasıl biçimleneceği sorusuna cevaben türemiştir. Aslında sadece bu niyet ve amaçla türememiştir.

Laiklik, Batı emperyalizminin çocuğudur.

Bu spekülatif ifadeyi biraz açmak gerek, çünkü muhtemelen şimdiden önyargılar çılgınlık verici bir boyuta ulaşmıştır.

Laiklik kavramı Fransız Devrimi'nin akabinde ortaya çıkmıştır. Ortaçağ engizisyonuna karşı gelişmiş bir tepki olarak görülür. Fakat bu tamamen doğru diyemeyiz...

Örnekleyecek olursak eğer, ihtilal yapan sermaye (Fransız İhtilali) sadece derebeyleri devirmekle kalmayıp, **para mahzenlerini tapınak edinen Kilise'nin yönelimini de belirlemiştir.** Bu bağlamda, **büyük Fransız Aydınlanması'nın(!) öncü düşünürlerinin tutucu birer Katolik olması da bu durumu netleştirir.**

O halde, tarih boyunca tavrını sermayeden ve iktidardan yana koyan Kilise'nin, yıkılmış derebeylikleri dirilteceği düşüncesi çürüktür. Hem de "laiklik" kavramının ortaya çıktığı **Fransa, bugün dahi Kilise'nin belirleyiciliğinin en yoğun görüldüğü merkezdir.**

Para mahzenlerini tapınak edinmiş Kilise'nin Fransız Devrimi ile birlikte devrimin önderliği olan burjuvazinin belirleyiciliğine biat ettiği-edeceği açıktır. Aksi tür bir okuma, tarihsel olmaz.

Yıkılan şey Kilise'nin egemenliği olmamıştır. Yıkılan şey, monarşilerin güdümlediği egemen din söylemidir.

Fransız Aydınlanması'yla birlikte imha edilen şey, dinsel alan olmamıştır. Dinsel söylem olmuştur. Ortaçağın sömürgeci-engizisyon dili, eskimiş ve köhnemiş olması hasebiyle, **"matematiksel formülleri kutsayan bir Tanrı üretmek suretiyle dini söylem değiştirilmiştir.**

Dolayısıyla güç, yani devrimi yapan akıl Kilise'den korkmaz. Fakat Tanrısal söylem ya da eski din söylemi tedavülden çekildiğinden, yeni din söylemi farklı bir tonda sunulur. Bu söyleme "rasyonalizm" diyorum.

Yeni belirleyici ya da altyapı; Kilise'nin çizgi ve tutumunu da belirler.

Ki bu belirleyicilik, derebeyleri (toprak ağalarını) işaret eder bir formattan, yeni sermayeyi kollayan bir nitelik kazanmıştır. **O halde "laiklik" kavramının ortaya çıkış nedeni, ortaçağ engizisyonu değildir, olmamıştır.**

Üstelik bu süreci analiz ederken **"dini yönetim ve laiklik"** gibi bir diyalektik kurma çabası üzerinden hareket etmenin yarattığı sekter ve tutucu dil, **"doğal bir aydınlanışın"** üreteceği dilin kestirip atacağı oranda bağnazdır.

Maalesef Türkiye'de ya laik olursunuz ya da dinci-yobaz. Üçüncü bir yöntem ya da us bahis konusu olamaz. Sırf şu yazdıklarımdan dolayı, eli kırbaçla gezen Taliban şizofrenisiyle mukayese edileceğim de açıktır. Fakat şunu söylüyorum ki, laikliğin, dini idareyi "gerici" olarak niteleyişi doğrudur.

Din, devletle ilişki kurduğu an, gericileşir.

Dolayısıyla din ve devlet işleri birbirinden tamamen ayrılmalıdır. Çünkü devlet zararlıdır. Devlet işleri tehlikelidir. Devlet işleri alabildiğince hayatımızdan çıkartılmalıdır.

Laikliğin kutsalı olan devlet, dinden ve felsefeden korunur. Çünkü ortaçağ engizisyonuna isyan ettiği varsayılan burjuvazi, modern devlet tezleri üzerinden yeni dünya düzeninin istikametini belirlemiştir. Burjuvazi, varlığını; devlet organizasyonu ile meşru kılabilir.

Devlet ile ilişki kuran her şey ve herkes gericidir. Bu yüzden laiklik, 20. yy çöplüğüne gömülmüş, yobaz, gerici bir ideolojidir. **Tıpkı Taliban ideolojisi gibi...**

Ki neticeye gelirsek, laiklik kavramı; Kilise'ye karşı ortaya çıkmamıştır. Öyle ya, hangi düzlemde ve karakterde ortaya çıkmıştır?

Aslında nedeni bellidir; Doğu!

Yani, derebeyliklerin tutarsızlaşması, Haçlı istilasının anlamsızlaşması ve hatta bu sürecin Avrupa sermayesinin genel tutumuna zarar verir boyutlara ulaşması durumu.

Fransız İhtilali ile birlikte yıkılan monarşiler, yerini **burjuvaziye** bırakmıştır. Ulus, milliyetçilik gibi kavramlar bu ihtilalin ve sanayi devriminin çocuklarıdırlar.

Unutmayalım ki burjuvazi gelişimcidir. Lakin bu gelişim, sermayenin merkezileşmesi temelinde öngörülür. **Bu gelişim, ilerici değildir. Yıkıcıdır.**

Burjuvazi/şehirliler-mülk sahipleri; eski din söylemi üzerinden bir netice alınamayacağı deneyimini yaşadı.

Eski din söylemi, bütün bir Avrupa'nın arkasına dizildiği papazlar tarafından hayata geçirilen Haçlı Seferleri'nin dahi başarıyla neticelenmesi için bir engel teşkil etmekte idi. Doğu'nun yükselişi, Batı'nın içine düştüğü sefil durum, ortaçağın genel ruhunu yansıtır.

Sınırlı kaynaklara sahip Avrupa'nın, Doğu üzerinde kuramadığı hegemonya, gücün merkezlerde toplanabilmesi adına Avrupa yerel halkının üzerindeki baskıyı artırmıştır. İşte eski din söylemi, Avrupa'nın tümüyle köleleştirilmesi için, yeni din söylemi (laiklik ve burjuva ideolojisi) ise tüm Doğu'nun köleleştirilmesi için ortaya çıkmıştır.

Yani, kitlesel Doğu unsurlarının mutlak tasfiyesine bağımlı bir gelişim öngörülmüştür. (Hint, Osmanlı, İran ve Çin medeniyetlerinin kitlesel/geniş hinterlanda yayılmış olması.)

Öyle ki, Baharat Yolu tıkalı. Osmanlı, Fars, Asya blokları, geniş coğrafyalarda mutlak manada Batı girişimleri karşısında ciddi bir

engeldir. Sırf bu yüzden, gemilerle Baharat Yolu'na ulaşma yolu denenmiş ve hatta **Amerika dahi bu şekilde keşfedilmiştir. Amerika'nın keşfi, kaynaklara ulaşma ihtiyacıyla deniz yolunu kullanmak zorunda kalmanın sonucudur.**

Ki birçok tarihsel metni incelediğinizde, çok öncesinde Çinlilerin Amerika kıtasını çok öncesinde keşfettiği fakat geri döndüğü, "Burada da insanlar yaşıyormuş" gibi bir tespitte bulunduğu yer alır...

Doğu'nun tarihsel kimliğini analiz ettiğinizde, mutlak anlamda heterojen bir yapının varlığı somutlaşacaktır.

Dikkat edersek; **Batı'nın Aydınlanma sürecinin ürettiği bütün kavramlar, Doğu'da kitleleri bir arada tutan imgeleri etkisizleştiren kavramlardır**. Ki bunları Batı'nın kendi tarihsel problemleri ekseninde ortaya çıkmış kavramlar olarak görsek dahi, buna somut bir karşılık getiremeyiz. **Çünkü halihazırda Kilise paraya tapmaktadır. Ve zaten Batı, net biçimde homojendir.**

İşte Fransız Aydınlanması ile birlikte ortaya çıkan laiklik kavramı Doğu'daki kitlesel yığınların bir arada duruşunu tesis eden temel imgeleri etkisizleştiren bir kavram olarak ortaya çıkmıştır.

Ve homojenize edici bir milliyet izahı da bu eksende geniş kitleleri homojenize etmiştir. Zaten sonraki süreç malumdur, Haçlı'nın silah zoruyla yapamadığı şey, ideolojik bir uyarlama ile netice vermiş, başarılı olunmuştur.

Hatta daha farklı bir çerçeveden bakarsak, Narodniklerin Karl Marx'a yazdığı bir mektupta; "Anlatımlarınız bizim toplumlarımızın kimyasına uymuyor, biz ne yapalım?" sorusuna, uzun bir kafa yoruştan sonra Karl Marx;

"Doğu'da toprakta özel mülkiyet yoktur, dolayısıyla siz kapitalizmi yaşamadan da köy komünleri üzerinden komünizme geçebilirsiniz, *Das Kapital* bu anlamda Avrupa'da gelişen sürece yöneliktir" gibi bir yanıt vermiştir (bkz. Karl Marx, *Doğu Sorunu*).

Dolayısıyla Marx'ın "Din halkın afyonudur" tahlili de Marksist dünyanın diline pelesenk olmuş, lakin bu söylemi sürekli olarak dile getirenler, söylemin önünde ve arkasında geçen cümlelerden, hatta hangi metinde yer aldığından dem vurmaksızın ve Marx'ın tahlillerinin ana hedefini göz önüne almaksızın, Aydınlanma'nın ana hedefini (Doğu'yu) etkisizleştirme yoluna girmiştir.

Bu bağlamda, okuma biçimimizi hangi dil ya da karakter üzerinde inşa edeceğiz. Tarihi ve toplumu nasıl okuyacağız?

Barbar bir sömürgeciliğe rasyonel bir us kazandırmak nasıl bir aydınlanıştır? Ya da bu aydınlanış iddiasının dayattığı **karanlık tarihi kabullenip** makinize olmuş bir kapitalizmi kader olarak mı seçeceğiz?

Evet. Sorun burada yatıyor. Umarım bu incelik görülmüştür.

Tarihi ya da Doğu'yu karanlık yapan şey, dinler ya da kültürel birikimler değildir. Toprak ağalığıdır. Feodalizmdir. Bunun cilalısı da kokuşmuş Batı'da sömürgecilik formunda ortaya çıkmıştır. Nitekim tarihsel birikimin kendisinin problemli olduğu düşüncesinin şırınga edilişinde dahi, bu toprak ağalığının revize halinin parmağının olduğu söylemsel boyutta dahi kendisini gösterir.

Buna rağmen, Türkiye ve diğer bölge ülkelerinde genel kitleler, Aydınlanma'nın dilinden bağımsızlaşarak kendi özgün karakterine yönelememiş ve bu bataklığın içinde çırpınmak suretiyle kör dövüşüne gark olmuştur.

Hastalığın köküne inmek yerine, "tanımlanmış noktada sabitlenme" ekseninde, Aydınlanma'nın armağan ettiği kavramları koruma, kollama gibi temel ihtiyaçlar üretmiştir.

Lakin Doğu'da tarih boyunca saltanat, hilafet ve kamusal bütünlüğü zedeleyen bütün yapılar, temelde toprak ağalığı, Doğu kimyasına uymayan bir mülkiyetçilik ekseninde var olmuştur.

O halde ana hastalığı karşınıza almak yerine, din ve tarihsel birikimi karşınıza almak sorunludur.

Çünkü Doğu toplumları nezdinde din, belirleyicidir. Kuran'ın yöntemi de dahil olmak üzere, bu coğrafyada din, devrimci ya da karşı devrimci söylemi besleyebilir.

Dolayısıyla burada "devrimcilik" dinden bağımsızlaşmak değildir, aksine; ağaların kontrolüne giren dine karşı "devrimci dini söylem" üzerinden hareketle özgürleşilebilir. İnsanlığın gerileyişi, sadece ve sadece mülkiyet ilişkileri temelinde biçimlenir. Ana hastalık budur.

Ki, ana hastalığı karşınıza almanız durumunda, **yıkılan derebeyliklerin küllerinden doğan burjuvaziyi** de karşınıza alacağınızdan, bu durumdan en çok sıkıntı çekecek olan yeni Batı burjuvazisi, bize çok güzel iki armağan vermiştir: **Laiklik ve sekülerizm...**

Çünkü "Lehulmülk/Mülk Allah'ındır" dediğinizde, **hem madrabaz imamın takkesi düşer, hem de göbekli patronun fötr şapkası düşer.**

Dolayısıyla, ana sorunu referans almayan bir savunma tipi geliştirilmesi, her iki unsurun da asli varlığını korumasına neden olur.

Endişeye gerek yok. Yıllarca bize şu endişe nakşedildi; ya laik olacağız ya da dinsel yönetim gelecek, başınızı örtecek, kadınları taşlayacak, çokeşlilik olacak vb.

Korkmayın, tüm bu sıkıntıların kökeninde yatan **hükmetme, otorite kurma, insanları hizaya getirme güdüsü** tümüyle reddedilmesi gereken işlerdir. Dolayısıyla, bir grubun ya da şahsın egemenliği ha Allah'a dayandırılsın, ha bilime ve akla dayandırılsın, meşru değildir.

Bu nedenle, yukarıya doğru hareket eden bir devlet organizasyonunun temelde kabul edilemez olduğu çok açıktır.

Bir insanın neye inanacağı, nasıl yaşayacağı, nasıl tuvalete gireceği, ne yapması gerektiği, ne yapacağı, nasıl âşık olacağı, nasıl yemek yiyeceği birileri tarafından belirlenemez. Bu yönüyle; suç, ödül, ceza gibi kavramlar, organizasyon ihtiyacı üretmek için türetilmiş, yozlaştırılmış ve tevhiti (doğal) alışkanlıklarından uzaklaştırılmış insanın adapte olabileceği kavramlardır.

Bu kavramlardan rahatsız olduğumuz için "organizasyon" talep etmek yerine, organizasyonlara ihtiyaç duymaksızın "varoluş organizasyonuna" dahil olarak, insani eğilimi artırmak çok daha evla bir yöntemdir.

Fakat ifade ettiğim gibi, her ne kadar dikey hiyerarşik ilişki biçimi üzerinden örgütlenmiş olsalar da tarihe nam salmış Doğu medeniyetleri, Batı sömürgeciliğinin önünü tıkamıştır. Bu durum, bu medeniyetleri bir arada tutan imgeleri etkisizleştirme ihtiyacı üretmiştir. Dikkat edelim ki, her ne kadar problemli bir iktisadi altyapıda ve problemli bir psikolojik motivasyonda gelişse de Doğu medeniyetleri ayakta olduğu sürece bölgeye giremeyen Haçlı istilacılığı, ürettiği Aydınlanma değerleri ile birlikte bölgede cirit atar hale gelmiştir. Burjuvazinin en büyük başarısı budur.

Başarılı olunmuştur.

Bizde **"laruhbanilik"** vardır. Çünkü ruhban sınıfı, saltanat ve sermaye sınıfının menfaatleri için dini eğip büken soytarı zümresidir. Ve tarih boyunca mesleği hep bu olmuştur. Bazen imam cüppesi, bazen papaz kukuletası giyinir. Lakin misyon bellidir. Hortladığı yerde sermaye sınıfı, kenzci tabaka, güç ve iktidarı ele geçirmiştir.

Dolayısıyla kendi özgün kavramlarımız ve derinliğimiz ekseninde güçlü bir kalkışma üretebilecek birikime sahibiz. Ve buna aslında bütün bir Doğu olarak sahibiz. Heterojen, doğal ve nitelikli...

Fakat seçeneksizlik söz konusu ise ve illa ki bir organizasyon yöntemi benimsemek gerekiyorsa, bu laikliği meşru kılabilir.

Bu nedenle şunu ifade etmek gerekir ki; Doğu medeniyetlerinin çağdaş kavramlara yabancılaşması sorununun temelinde ruhbanizm yatar. Bu sorunla mücadele etmek için aristokratik eğilimlere sığınmak yerine, çok daha özgün bir tutum üzerinden hareket etmek gerekir.

Yani, feodalizm ve ruhbanizm nedeniyle dinin kendisine yönelen bir tavır, büyük kitleleri bir arada tutan, heterojen yapılarını koruyan tarihsel medeniyetleri yok etmiştir. Bu yönüyle biz; **Batı ideolojisi karşısında devrimci, Doğu yozlaşması karşısında da ıslahatçı olabiliriz. Devrimci ve ıslahatçı ayrımını doğru yaparsak, zannımca mesele çözülecektir.**

Esasında bu durum, Marx ile Proudhon arasında gerçekleşen birtakım problemlere benzer. Malum ki Marx, Proudhon'un yanında bulunmuş, birçok malumatlar edinmiştir. Sonraki süreçte Proudhon'un kâleme aldığı *Mülkiyet Nedir?* adlı kitabına muazzam övgüler yağdırmıştır. Fakat Proudhon'un işçi sınıfı üzerindeki etkisi, kitabın başında yer alan "Mülkiyet hırsızlıktır" ibaresinin yarattığı etki, sonraları Marx'ın, yanında ihtisas gördüğü üstadı Proudhon'a ağır ithamlar sarf etmesini sağlar.

Neticede Proudhon mülkiyete karşı olmak ile birlikte, komünizmin de bir çeşit örgütlü devlet sömürüsü olduğunu ifade eder. Bu görüşlerinin işçi sınıfına önderlik edebilmesi ihtimali, Mark'ın Proudhon aleyhinde, "ne sınıfsal, ne itikadi ne de ideolojik bir makamı bulunan bir geveze" tanımı yapmasına kadar varır.

Esasında Proudhon'un *Mülkiyet Nedir* adlı kitabına yazdığı övgüler, toplumbilimci, insan ve irfan ekseninde konuşan Marx'ın resmi iken, Proudhon'u topa tutan ve hakaret eden Marx, örgütsel beklentilerin, endişe ve kaygıların eşiğinde bir Marx resmi çizer...

Burjuvazi kavramı, doktriner olarak R. Owen ile doktrinleşen sosyalizm kuramı ile aşikâr olmuştur. Burjuvazinin dayattığı ve sanayi devrimiyle olgunlaşan iktisadi altyapıyı eleştirirken, bu altyapıyı etkileyen, toplumsal tabana yayılmasını sağlayan etkenleri görmezden gelmek, makul bir karşıtlık değildir. Bu yönüyle bilişsel-araçsal usun doğayı egemenlik altına almasını başarı olarak gören Aydınlanma aklının ürettiği kavramları doğru analiz etmek gerekiyor. Marksizm ile mesafemizin kökeninde, din metnine bakışından ziyade bu temel problem yatar.

Modernizm de bu problemlerden biridir. Modernizm (araçsal ussallık) individüalizmin (kişinin toplumda bireyin asaletine inanması, insan

tapıcılık, kendini beğenme, felsefi egoizm) altyapısıdır. Durkheim'e göre medeniyetin çürüme nedeni individüalizmin, dolayısıyla modernizmin güçlenmesidir. Bu nedenle Durkheim'in sosyalizm algılayışı, "benlerin" bize karışması temelinde gelişir. Modernizme de karşıttır.

Modernizm, sınai gelişimin ve araçsal usun doğaya hükmetme idealini ifade eder. Modern çağ ve öncesi diye tarihi ikiye ayırmak, temelde doğanın insana hükmetme süreci ve insanın araçsal gelişimini tamamlayarak doğaya hükmeder hale geldiği sanrısından ibarettir. Bu ayrım ya da tanımlama ihtiyacı, müspet bir öfkenin eseridir.

Doğa karşısında acze düşen insanın, doğayı biçimlendirme süreci (modernizm), individüalist bir eksende örgütlenmiştir. Marksizmin tıpkı Batı burjuvazisi gibi modernizmi salt anlamda benimsemiş olması, doğaya hükmetme psikozunu içerir olmasından ileri gelir.

Türkiye'de gelişen İslamcılık, bütün varlığını Marksizm ve sözde kapitalizm eleştirilerine borçlu olsa da, bu yönüyle tamamen aynı perspektiften bakmaktadır. Bu yönüyle muazzam bir riya örneği olarak karşımıza çıkmaktadır.

Oysaki modernizmin insanı dönüştürdüğü şeyi, en azından Cervantes kadar netleştirmek gerekir. **İnsanı üretimsel bir aygıta dönüştüren kapitalizm ile insanı ekonomik bir aygıta dönüştüren Marksizm arasındaki gelgitlerin tümü, eleştirilen sekülerizm bataklığına gömülmüşlüğün alametidir.**

Eklektikleşen dilin genel resmi budur. İslamcı eklektizm, kendisini ancak bazı kurgulara bağımlı kalarak ifade edebileceğini göstermektedir. Bu yüzden, tevhit dünya görüşünün çok dışında yapılandığı aşikâr olmuştur.

Ebleh ve cansız öğelerden oluşan bir havuzda toplanan kelimelerce kutsanmış bir fikriyat üretmek yerine, var olana yönelmek gerekir. Öze...

Öze dönüş, bahsettiğimiz prangaları parçalayan bir tavır alıştır. Bu yöneliş neden aydınları korkutuyor? Tartışılması dahi imkânsız kavramları olan bir zihnin alabileceği yol, içine kapatıldığı fanusun okyanustaki seyrine bağımlıdır. Bu seyrin mutlaklığının dayatılması da ayrı bir problemdir.

Peki, nereye dönüyoruz? **Yoksa ruhbanların dilinde gevelediği, hayattan el etek çekmiş bir sufiliğe mi meyledeceğiz?**

Hayır. Sünnetullaha... Yani Allah'ın fıtratına. Bakın ne güzel söylüyor İncil:

İsa öğrencilerine şöyle dedi: "Bu nedenle size şunu söylüyorum: 'Ne yiyeceğiz?' diye canınız için, 'Ne giyeceğiz?' diye bedeniniz için kaygılanmayın. Can yiyecekten, beden giyecekten daha önemlidir.

Kargalara bakın! Ne eker, ne biçerler; ne kilerleri, ne ambarları vardır. Allah yine onları doyurur. Siz kuşlardan çok daha değerlisiniz! Hangi biriniz kaygılanmakla ömrünü bir anlık uzatabilir? Bu küçücük işe bile gücünüz yetmediğine göre, öbür konularda neden kaygılanıyorsunuz?

Zambakların nasıl büyüdüğüne bakın! Ne çalışır, ne de iplik eğirirler. Ama size şunu söyleyeyim, bütün görkemine rağmen Süleyman bile, bunlardan biri kadar güzel giyinebilmiş değildi! (Luka 12:22-27)

Öyle ya, korkmamak gerekiyor. Ya şu, ya bu demek yerine; problemin köküne inmek gerekiyor. Yaşadığımız topraklarda süregelen laik-dinci kavgasının bir parçası olmak yerine, bu kavganın zengin ettiği müşrik kodamanların karşısına dikilerek, bu kurgulanmış sahte kavganın hesapçı planlayıcılarına rest çekmek gerekiyor.

Bu, hayata üst perdeden bakmayı zorunlu kılar. Zıtlıklardan birliğe, şirkten tevhite doğru bir hareket...

Devrimci İslam, bir hayat perspektifidir. Bir ideoloji, dünya görüşüdür. Nedir? Ne değildir?

Birlikte bakalım.

Din Nedir? Dindar Kimdir?

Türkiye ve dünyada "din" kelimesinden anlaşılan anlam; "ilahi gücün insanlara peygamberler aracılığıyla bildirdiği kurallar manzumesi" oluverir. Hatta kendisine özgü bir disiplin, kendisine özgü içerik ve anlatımlarıyla, "insanlığın mistik-manevi taleplerine göre ortaya çıkmış kural ve bildirimler bütünü" olarak görülür. Bu aslında ortaçağın din kelimesinden anladığı şeydir.

Din, bu topraklar için tarih boyunca çoğu kez farklı anlamlara gelmiş olsa da bugün anlaşılan temel manayı tefekkür ettiğimizde çok farklı noktalara varırız.

Din, kelime anlamı itibariyle "hüküm" manasına gelir. Kelimenin anlamı açısından baktığımızda, insan-toplum ilişkisini düzenleyen her şey bir dindir.

Ortaçağ Avrupa'sında "din" özgün değildi. Çünkü ekonomik ilişkileri belirleyen altyapı ve üstyapı; monarşilerin birikimine adapte olmuştu.

Diğer bir deyimle din; ekonomik ilişkilere ve sosyal-siyasal zemine dair sözü olamaz hale getirilmiş, pasifize edilmişti.

Akabinde din, bir üstyapı kurumuna dönüşmüştü. Yani dinin üstyapı kurumuna dönüşmesi akabinde pasifleşmesi, dinin hedefe dönüşmesine neden olmuştur.

Üstyapı, sosyal ilişkilere yön veren birtakım etkinliklerdir. İdeolojiyi oluşturan altyapı ve üstyapı şu anlamlara gelir:

Altyapı, ekonomik ilişkilerdir. Üstyapı ise sanat, felsefe, din gibi olgulardır. Lakin "din" kavramı, karakteri itibariyle bir üstyapı kurumu olmamasına rağmen ortaçağın kasvetli ortamında bu formata büründürülmüştür.

Akabinde, bu süreç üzerinden "din" kavramı üzerinden yargıya varma gibi bir sorun türemiştir. Halbuki "din" kendi özgün anlamı itibariyle "ideoloji" demektir. Ve bir ideolojinin "altyapı ve üstyapı" algısı olmak durumundadır.

İdeolojik vizyonunu ya da niteliğini yitirmiş olan mistik-manevi öğretiler Arapça bir kavram olan "din" kavramının dairesine girmez. Onlara "inanç, inanış" gibi tanımlar yapmak daha doğru olur. Dolayısıyla bu noktada "din" kavramını açarken, ideoloji ve din kavramları arasındaki tarihsel birliği anlamak zorundayız.

Tarih ilmi gösteriyor ki, dinin üstyapı kurumuna dönüşmesi, yoğunlukla monarşik bir ilişki biçiminin egemenleşmesi ile mümkün oluyor. Batıcı-Aydınlanmacı akıl, bu gerçeği görmezden gelerek, bu durumun suçlusu olarak dini gösterir. Aslında bu durum, Aydınlanma'nın önderliğinden kaynaklanır.

Burjuvazinin öncülük ettiği bir sürecin, sömürgeciliğin temel problem olduğunu kabul etmesi olanaksızdır. Bu, fikri düzeyin de ötesinde, alışkanlıkların müsaade etmeyeceği bir itiraf olacaktır.

Dinin üstyapı kurumuna dönüşmesi çok tehlikeli bir sürecin gelişmesine neden olur. Çünkü felsefi açıdan incelersek, altyapı (ekonomik ilişki) üstyapıyı belirler. Üstyapı ise altyapıyı etkiler. Lakin belirleyemez.

Yani eğer "din" üstyapı kurumuna dönüşmüşse, zaten sömürgeci dil egemenleşmiş demektir. Dolayısıyla "belirlenen" konumuna düşmüş olur. Bu saatten sonra din afyonlama aracı olmak dışında bir sürece dahil edilmeyecektir.

Ki ortaçağ bunun en net delilidir. Monarşilerin topu tüfeğine dönüşen din, mistik-manevi bir inanışa dönüşmüştür. Halbuki tarih boyunca Doğu'nun tüm iktisadi ve sosyal ilişkileri din/ideoloji ekseninde biçimlenmiştir.

Yer yer özel mülkiyetin gelişmesine yönelik süreçler gelişmiş ve bu süreçler dini üstyapı kurumuna indirgemeye çalışmışsa da, din direnmiştir. Aslında "dindar" direnmiştir.

Doğu tarihi, din referanslı isyanlarla doluyken, koskoca bir Batı tarihi yalandan ibarettir.

Doğu için "din" birleştirici bir unsurdur. Örneğin; bugünün dünyasında dahi Doğu ülkelerini bir bir sayarken, biri kalkıp İslam toplumu dediğinde; koca bir hinterlandı gözümüzün önünde canlandırırız. Bu durum, din kavramının Doğu'daki karşılığını gözler önüne serecektir.

Din, milliyet gibi kavramlar, Doğu'da çok daha kapsayıcı kavramlardır. Ve Doğu tarihinin tüm birikimi bu temel iki kavram üzerinden gelişir.

Meseleyi biraz daha derinleştirelim;

Din kavramının hayatiliği ve anlamı açısından, insanın temel psikolojik motivasyonu üzerinden hareket etmek gerekir.

RAİNA VE UNZURNA...

(Bakara, 104) *Ey iman edenler! "Raina" demeyin, "unzurna" deyin/ "Bizi davar gibi güt" diye konuşmayın, "Bize bak" diye konuşun ve dinleyin.*

Kâfîrler için korkunç bir azap vardır.

Raiyeleşme (eşek sürüsü haline dönüşme), sosyopsikolojik temelde; farklılıların kabulü ile oluşur. Bu psikolojinin tabana yayılabilmesi için çok yol denenir. Mesela, Allah ile dikey ilişki kurulur. Allah ile dikey ilişki kurarsanız, halkla da dikey ilişki kurarsınız. Bu, sizin toplumsal sınıflara bakışınızı etkiler. Ancak Anadolu aydınlanmasının yansıttığı kamucu tutumu inşa eden görüş, Allah ile yatay ilişkidir. Çünkü o görüşe göre Allah, yarattığında tecelli eder. Ve insan, Rabbin sıfatlarını yarattıklarında seyreder...

Bu ilişki biçimi, Şeyh Bedrettin, Pir Sultan üretir. Lakin öteki ilişki biçimi ise piskopos ve molla yaratır.

ALLAH'IN YÜZÜ, YOKSULLAR...

(İnsan, 9) *"Biz size yalnız ve yalnız Allah* yüzü *için yediriyoruz. Sizden bir karşılık da, bir teşekkür de istemiyoruz.*

İnnema nut'imukum livechillahi *la nuriydu minkum cezaen ve la şukuren.*

Ayette geçen **"livechillahi"** ifadesi, sizlerin de bildiği **"vech/surat"** manasındadır. Muhtaçlar, yoksullar Allah'ın yüzüdür. Bu ilişki biçimi dikey değil, yataydır. **İstiğna/ihtiyaçsızlık değil, alaka/ilgidir.**

İşte, İslam'ın henüz ilk suresi; bu denklemi öngörmekte. Lakin bu hakikatler mistik kelimelerle örtülmüş durumda. İdareimaslahatçılık ya da farklılıklardan beslenen dikey ilişki madrabazlığının bütün oyununu bozan bir enginlik...

En cömert olan Allah'tır. Çünkü yeryüzündeki hiçbir nimet için **kredi kartı ya da senet** istememiştir. Ancak, yeryüzünün sahte tanrıları, para baronları, kenzolar; Rab olduklarını iddia etmekteler.

Bu manzaranın aynısını farklı bir zaman ve farklı bir coğrafyada yaşayan ve tıpkı bizim gibi rahatsız olan Muhammed İkbal de izlemiş ve 1920'lerde şöyle demişti: "Eğer biz İslam'ın bir üstün değerler sistemi olduğunu Müslüman olmayanlara anlatmak istiyorsak, onlara her şeyden önce bizim İslam'ı temsil etmediğimizi söylemek borcundayız." Aynı biçimde İkbal'den daha önceki yıllarda yaşayan Muhammed Abduh da benzer bir manzara karşısında şöyle demişti: "İslam denince akla problemler, çıkmazlar ve çelişmeler geliyorsa, bunun sebebi İslam değil Müslümanlardır. Müslümanların bu asırda Kuran'dan başka imamları yoktur. Ezher'de okutulan ve benzeri kitaplar var olduğu müddetçe, bu

ümmet ayağa kalkamaz. Ümmeti ayağa kaldıracak ruh, ilk dönemde hâkim olan Kuran ruhudur. Kuran dışında her şey; Kuran'ı bilmek ve yaşamak arasına konmuş engellerdir."

Garip bir tecelli mi denilmeli, yoksa başka bir şey mi, ama Mehmet Akif Ersoy'un da kendi zamanında gördüğü manzarayı tarifi tıpkı Abduh ve İkbal'i rahatsız eden bir derdin haberini veriyor: "Eğer İslam'dan maksat Kuran'sa, ortada İslam diye bir şey olmadığını söylemek durumundayız. Çünkü Kuran bugün göklere çekilmiş ve yeryüzündeki İslam'ın onunla ilgisi kalmamıştır."

Bunlara bir de değerli âlim İsmail Faruki'nin aynı manaya gelen tespitlerini ekleyelim ve düşünelim: "İslam, ne bugünkü Müslümanların tavır ve yaşayışları, ne İslam tarihinin şu veya bu dönemi, ne de İslam adına kaleme alınan şu veya bu kitabın anlattıklarıdır. İslam Kuran'dır."

Bedevi ve Hadari Çelişkisi

Rönesans ile birlikte öncelikli olarak köy burjuvazisi, sonrasında şehir burjuvazisi başlıyor. Bu noktada şunu söylemek mümkündür: Burjuvazi, kelime anlamı itibariyle şehirli demek iken nasıl köy burjuvazisi olur?

Köyün tarihsel kalıplarına yabancılaşması, şehri oluşturan üretim ilişkisinin köyleri işgal etmesi, köylünün şehirli bir algılayış biçimi üzerinden yaşantısına devam etmesi, köy burjuvazisinin faal oluşuna işarettir diyebiliriz.

Akabinde bu aşamalardan geçen sistem, büyük kapitalizme evriliyor, yani küresel kapitalizme.

Evrensel sömürü, insanlığın tarihsel genetik kodlarıyla oynarken, aynı zamanda insanlıkla alay ediyor. Mesela, her yıl verilen Nobel Barış Ödülleri'ne ismi verilen Alfred Nobel'in dünyanın en büyük silah tacirlerinden olduğu gerçeğini bu noktada görmek gerekir.

Bir silah tacirinin isminin barış ödülüne verilmesi, küresel egemenlerin barıştan ne anladığının işareti olsa gerek.

Bu noktada İbni Haldun'un çok önemli bir tespitini gündeme getirelim:

"Tarih, bedevi ve hadarilerin savaşından ibarettir."

Bedevi ve hadari deyimleri, ezen ve ezilen olarak çevrilebilir. Birisi köylü, ötekisi şehirli olarak tanımlanır. İşte, burjuvazi denilen katmanın insanlığa verdiği temel zararı anlamak için iyi bir kapıdan giriyoruz. Ezen ve ezilen...

Şehirli demek, sakince şehrinde yaşayan ve bunu dayatmayan, köylünün kendi kültürel kimyasına yabancılaşmamasını sağlayan demek değildir.

Tam aksine şehirli, şehirlilik ideolojisini tüm evrene dayatandır. Dolayısıyla tahribatçıdır. Bu cümlenin içine şehirlerde yaşayan herkes girmez.

Şehirlilik, şehrin göbeğinde köylülüğünü koruyan toplulukları kapsamaz. O masumiyeti ayıralım. Halihazırda; şehirlilik ideolojisi, o masumiyeti "yobaz, bağnaz, cahil, gafil" gibi tanımlayarak**, rant ve ihale peşkeşleri üzerinden biçimlenen kentsel dönüşüm tezgâhlarında hiçleştiriyor.** Yani o yaşam sahalarını; başka bir tabirle o direniş alanlarını yok etmeye çabalıyor.

Şehirlilik tam anlamıyla nedir?

Şehir, insanlığın ortak yaşam alanlarındaki birtakım değişikliklerden ibaret bir sahadır. Yani köy ile şehir arasındaki temel fark; sanayinin yön verdiği birtakım gelişme maskeli icraatların fiilde yaşandığı (asfalt, apartman, lüks vb.) ve insanlar arasındaki ilişkinin sanayi ya da kapitalizmin dayattığı tüketim anlayışı ekseninde biçimlendiği bir fanus olmasından ibarettir.

Şehirler birer fanustur. Şehirliler de fanusun içindeki balıklardır.

Evlerdeki bazı küçük akvaryumları anımsayın. Suyu temizdir. Zemininde süslü taşlar vardır. Bir denizden çok daha gösterişli olabilir. Lakin fanus olması hasebiyle balığın özgürlüğünün tam manasıyla kısıtlandığı bir sahadır. Balık için bu bir problem değildir. Çünkü balık, 5 saniye içinde hafızasını sıfırlar. Balık hafızası deyimi buradan gelir. Balık, fanusu sürekli olarak yeniden keşfeder. Aynı yeri binlerce defa keşfeder...

Fanus, balığın tabiatına uygun görüldüğünden, sanayinin ya da mülkiyetin egemenleri (firavunlar) insanlığı balıklaştırma ekseninde eylemler üretir.

Lakin köylü için durum farklıdır. Tezek kokar, elleri nasırlaşmıştır, yüzünde derin çizgiler vardır. Çoğunun belinde birtakım rahatsızlıklar vardır.

Bu durum, evrensel keşiften ileri gelir. Sürekli olarak özgürlüğün uç noktalarında raks etmelerinden, doğal sürecin içinde konumlanmalarından ileri gelir.

Mesela, hiçbir köy evinde böcek ilacı göremezsiniz. Çünkü böceklerden tiksinmezler. Ya da öldürmezler. Hatta birçok köy evinde yılan ve akrepler olduğu halde, onlara zarar vermek yerine, sirke ve benzeri koku salıcı ve bu türden haşeratı uzak tutucu sıvılar kullanmak suretiyle onların uzak durmasını sağlarlar.

Yani köylü tabiata uyumlanmıştır.

Bu durum bir şehirli için şu manaya gelir:

Tezek kokusu iğrençliğin, nasırlı eller fakirliğin, doğal çözümler ise cahilliğin fotoğrafıdır.

Hatta Türkiye'de şehirli burjuvazinin süslü haşerelerinden biri, bir televizyon ekranında, hiç utanmadan ve sıkılmadan **"Bir çoban ile benim oyum nasıl aynı olabilir"** gibi bir cümle kurarak, anlattığımız denklemi belirginleştirmişti.

Hatta kendisini aydın olarak niteleyen birçok **"şehir putu"** bu söze hak vermek suretiyle "Doğru ya, neticede kaderimiz tayin ediliyor" türevinde

cümleler kurmuştu.

Şehirlilik ideolojisi (**burjuvazi**), kendisi dışındakilerin kararlarının ziyan olduğuna iman eder. Yani tüm insanlığın yaşamına onlar yön vermelidirler. Bu üstünlük düşüncesi; tezek kokusuna alternatif olarak üretilmiş **parfümlere sahip olmalarından, Ankara lastiği (kara lastik) yerine lüks fabrikalarda üretilmiş ucube ayakkabılara sahip olmalarından ve genetik bir kaza olarak şehirde doğmuş olmalarından ileri gelir...**

Hatta bu türden canlılar, insanlığın en güçlü pazarlama aracı olan televizyon kameraları karşısında **yoksulluğu kader bellemiş çocukların başını okşadıktan sonra lavaboya koşup ellerine bulaşmış bakterileri temizlerler...**

Tabii o çocuklar bakterilerle yaşamayı yadırgamamaktır. **Koyunların boncuğa benzeyen dışkılarıyla oyun oynayan çocuklar iğrençliği simgelerken, ucube makinelerden çıkmış oyuncaklar ile zaman geçiren çocuklar ise çağdaşlığı ve modernliği simgeler...**

Yıl içinde katıldığım bir "halk şenliğine" Avrupa'da yaşamını sürdüren bir arkadaşla birlikte gittim. Bir orman alanında yapılan bu etkinliğin yapıldığı yere girdiğimizde, bizi selamlamak için gelen insanlarla tanışmak için elini uzatan Avrupalı arkadaş, elini tutup bir anda boynuna sarılarak kendisini öpen insanların bu eylemi karşısında adeta şoka girmişti.

Sarılmak, yanaktan öpmek...

Bu olaya duyulan tepkinin nedeni, ortaçağ Fransa'sında yaygın olan veba hastalığının bulaşıcılık riskine karşın, insanların birbirine yakınlaşmaması noktasında birtakım tedbirlerin oluşturduğu bir alışkanlıktan ibarettir. Malum hastalık nedeni ile sarılmak ve tokalaşmak yasaklanmıştı.

Veba salgınını üreten toplumsal altyapı ya da akıl, çözüm olarak insanların birbirine yabancılaşması gerektiğini öngörmüştür.

Evet, öyle ya!

Aşk şehri Paris, gönül birliğinin ve kardeşliğin imgesi olan kucaklaşmadan mahrum robotların duygusal travmalarından ibaret bir seksüalite aracına dönüşen aşk kavramının gölgesine sığınmış zavallılarla doludur.

Tokalaşmak! Ne çağdaş bir şey. Öyle ya. Çok çağdaş. Modern...

Hatta etkinlik alanına giderken, varoş mahallesi olarak adlandırılan bir bölgede adres sorduğumuz bir amca, aracın kapısını açıp içeri girmişti,

"Hadi yeğen, düz bas, ben de gelecem oraya" demişti.

Bu durum o Avrupalı arkadaşı büyük bir paniğe sevk etmişti. Bense adeta büyülenmiş gibi, huzur ve mutluluk içinde şükür deyiverdiğimi hatırlıyorum...

Yitirilmemiş bir şey...

Burjuvazinin ideolojisini biraz daha detaylandırarak hareket edelim.

Köylerdeki ekonomik ilişkinin burjuvazinin kontrolüne geçme süreci, çok sancılı olmuştur.

Burjuvazi, Avrupa'da baş gösteren Fransız İhtilali sonrasında, yeni bir dünya görüşü inşa etmesi gerektiğini fark etti. Çünkü mevcut görüş, Avrupa'nın sokaklarına veba, Şam'ın bahçelerine bereket yağdırmak dışında bir sonuç üretmiyordu.

O zamana kadar sanat, edebiyat, ilim alanında yeni değerler üretebilecek vakti olan bir köylü şuuru Doğu'yu temsil ediyordu. Lakin Batı, bunlarla vakit geçiremeyecek kadar çürümüş, kokuşmuş, sokaklarını insan dışkısı kaplamıştı.

Burjuvazi, bu durumun temel nedeninin monarşiler olduğu yargısı üzerinden gelişimci bir ideoloji üretti. Evet, burjuvazinin ideolojisi gelişimcidir. Sanayi devrimi, Doğu'yu bir güç merkezi olmaktan alıkoydu.

Köylülüğün ya da köylü şuurunun, tabiata meyletmişliğin temelinde yatan bu şuur, gerici bir şuur olarak algılanmaya başladı. Neden?

Çünkü Avrupa gelişiyor, Doğu ise "geride kalıyordu." Peki bu gelişim hangi temelde kendisini gösteriyordu? Bunları görmeden yapılacak analizlerin tümü gaflet eseri olacaktır..."

Avrupa sanayi devrimiyle, **sokaklara dökülmüş insan dışkılarını temizleyen çöpçülere sahip oldu, bu dışkıların kokusundan bunalan insanlara parfüm armağan etti, kadınların eteklerine dışkı bulaşmasın diye topuklu ayakkabı üretti. Osmanlı'nın surlarını dövecek güçlü silahlar üretti, savaş uçakları, bombardıman araçları, katliam makineleri icat etti. Makinizm, dev fabrikalarda kotarılan ücretli köleliği yarattı.**

İşte size gelişim...

Hatta bir adım daha ileri gidersek, Rönesans ile baş gösteren Aydınlanma adlı süreç; sanat, edebiyat alanında adeta bir vahşet ortaya koydu. Bu vahşet, yeni burjuvazinin ideolojisini besleyen bir tonda, yırtıcı hayvanlara dönüşmüş bireyleri üretecek bir temelde şekilleniyordu.

Bu bağlamda tüm bu çalışmalar, bireyci bir us ve içerikle hayata geçti. Böylece, tarih boyunca kamusalcı ve tevhidi/birlikçi temelde gelişen Doğu'ya ait sanat ve edebiyat yazınları gericiliğin simgesine dönüştü. Aslında saldırılan şey, Doğu'nun birikimi değil, kamuculuktu. Yani, toplumsalcılık.

Avrupa'da gelişen sürecin bir "medeniyet" olduğunu varsaysak dahi şu üç temel prensip üzerinden bir yargı üretmek durumunda kalırız:

En hayati sorunlarına göz yummayı seçmiş bir medeniyet, hasta bir medeniyettir.

Kendi ilkelerini düzenbazlık ve talan için kullanan bir medeniyet, ölüm döşeğinde bir medeniyettir.

Kendi yarattığı sorunları çözmekten aciz düşmüş bir medeniyet, ölmüş, çökmüş bir medeniyettir.

Avrupalının yıllarca "hasta adam" dediği Osmanlı medeniyeti, her ne kadar hasta, çökük bir görünüme sahip olsa da, kendi sorunlarını çözmeye muktedir bir tarihsel bakışa sahiptir.

Yavuz Sultan Selim öncesi süreci analiz ettiğimizde, bu medeniyetin köklerinde kamusalcı, tevhidi bir sürecin olduğunu net biçimde görebiliriz. Halihazırda; imparatorluk kültürünü bu medeniyete şırınga etmek suretiyle medeniyetin hastalanmasını sağlamış olmak, medeniyetin çökmüş olduğuna delil değildir.

Yavuz sonrası sürecin vardığı noktada çöküşü başlatan unsurların aslında bu medeniyetin yabancı olduğu birtakım alışkanlıklardan kaynaklandığını söylediğimizde, bu alışkanlıkların terki akabinde hastalığın geçebileceğini de söyleyebiliriz.

O halde, Osmanlı medeniyetinin "gerici, bağnaz, problemli" olduğu tezinin hangi merkezlerin üretimi olduğunu tespit ederek bu tespitleri analiz etmeliyiz.

Dikkatle incelediğimizde, Batı medeniyetinin (ya da medeniyetsizliğinin) Osmanlı'yı sürüklediği üstyapısal değişimin sonucu olarak ortaya çıkan yeni yapının problemli, gerici olduğunu söylemek; bahsettiğimiz dışsal müdahalenin öncesindeki sürecin kendisine dönüşü gerekli kılar.

Biraz daha açarsak eğer, şöyle bir örnek vermemiz uygun düşecektir.

Kasabanın tatlıcısı, insanların kendisini mutlu hissetmesine sebep olan bir tür tatlı üretmektedir. Bu tatlı hem ucuzdur (yani herkesin ulaşabildiği

bir tatlıdır) hem lezzetlidir ve yiyen kişilerin diğerlerine de önereceği oranda kıvamlıdır.

Dolayısıyla kasabanın tatlı ihtiyacını bu tatlıcı gidermektedir. Bu durumdan rahatsız olan ve tatlı rantını kendisinde toplamak isteyen farklı bir tatlıcı, kasabanın tatlıcısının ürettiği tatlıların kalitesini düşürmek için ne yapar?

Öncelikli olarak tatlıcının zaaflarını tespit etmek suretiyle onunla ilişki kurup, tatlının formülünü çözer. Ve tatlıcıyı etkileyerek, formülün değişmesini sağlar. Yeni tatlı, eskisini aratmaya başlar. Böylece tatlıcının potansiyeli düşer. Ve bozguncu olan tatlıcı, o formülü biraz revize ederek, aynı zamanda tatlıyı yiyenlerin alışkanlıklarını dönüştürerek kendi tatlısının egemenleşmesini sağlar.

Neden alışkanlığı değiştirir? Çünkü kasabanın tatlıcısı duruma uyanarak, eski formülü yapmaya devam edebilir. Bu durumda tüm plan suya düşer. Bu nedenle, kasaba halkının alışkanlıklarının değişmesi gerekmektedir. Değişen alışkanlıklar, bir süre eski tatlıya olan hayranlığı dindirmese de, uzun vadede o tatlının temel özelliklerinin unutulup gitmesine neden olur...

O halde üç şey söylemek gerekiyor.

1. Kasabanın tatlıcısı zaafları olması nedeniyle, kâmilleşememiştir. Lakin sürdüğü yol kâmilleştirici bir yoldur. Fakat bulunduğu hal, ideal hal değildir. Zaaflar genele ve müdahaleye açıktır. Bu durum doğru tespit edilmelidir.

2. Kasaba halkı, alışkanlıklarının değiştirilebilmesi hasebiyle müdahaleye açıktır. O halde, kendi içinde derin bir tutarsızlık yaşamaktadır. Ya da ideal noktaya varamamıştır.

3. Yeni tatlıcı, bu noktada burjuvaziyi temsil eder. Doğu'ya karşı Batı medeniyetini imgeler.

Oysaki, yeni tatlıcı şu durumdan rahatsızdır:

Eski tatlıcının ürettiği tatlı, halkın genel olarak farklı bir arayışa girmesine mani olmaktadır. Yani ihtiyacı gidermektedir. Ve mutlak manada doyurmaktadır.

Bu nedenle, yeni tatlıcının, kendi kalıcılığından emin olmaması hasebiyle yeni bir yöntem inşa etmesi gerekir.

İşte bu kritik noktaya dikkat ediniz.

Tatlı alıp mutluluk veren toplum, "tüketim" adı altında bir şey ile tanışır. Çünkü kalıcı olmama korkusu ve özgüvensizlik bu türden bir yöntemi

zorunlu kılar. Kısa yoldan işi çözmek.

Yani o ideal tatlı yerine, kazandırılan yeni alışkanlıklardan ötürü, çok sayıda farklı tatlı seçeneği sunarak, ideali tek seferde değil, yüzlerce farklı ton üzerinden verme iddiası. Ki bu iddia, aslında hiçbir zaman ideal olanın verilmeyeceği gerçeğine dayanır.

Bunun nedeni, eski tatlıcının insanların yüzündeki gülümsemeden beslenişi, yeni tatlıcının ise tatlı karşılığı alınan kâğıt parçasına olan bağlılığıdır. Dolayısıyla eski tatlıcıda aşk, yenisinde meşk vardır. Aşksız bir üretim, asla ideale ulaşamaz. Ve bu durum endişe ürettiğinden, kısa sürede arzu edilen kazanımı elde etmek için sürekli farklılaşan tonlarda tüketim sağlanır.

Kısacası **"kısa yoldan malı götürmek"** için, insanlarda beliren arayışı sürekli yeni bir tatlı üreterek giderme çabası hasıl olur. Çünkü insanlar evvelinde ideali deneyimlemiştir. Dolayısıyla tüm arayış o tada yönelik olduğundan, o tadı verdiği iddia edilen her yeni tatlıya adeta saldırmaya başlamıştır.

Bu, tıpkı şuna benzer:

Tarih boyunca; komşuluk, akrabalık, kamu olma bilinci, yakınlık temelinde var olmuş olan Doğu medeniyetinin, Batı modernizmi ile tanıştıktan sonra yalnızlaşması akabinde geçmişi araması üzerine, kapitalizmin onlara sürekli olarak iletişim araçları sunması ve Doğu medeniyetini oluşturanların bunlara saldırması.

Dünyada en çok bilgisayar, telefon gibi aygıtların bu coğrafyalarda satılıyor olması bu tezimizin doğrulandığı bir olgudur.

Burjuvazi zekidir, insanı çözmüştür!

Batı burjuvazisi medeniyetimizin tarihsel alışkanlıklarını çözdüğü oranda gelişebilmiştir. Çünkü pazar anlayışı gereği, zihninde varılmış idealleri olan insanların, daha hızlı bir tüketiciye dönüştürülme istidadı vardır. Bu iyi bilinmelidir.

Zamanın insanı, bu tuzağa düşmüştür. Bu nedenle tüm arayışlara rağmen; içine kapatıldığı fanus kadar bakabilir hayata. İdeale, ancak fanusu parçaladığında ulaşabilir.

Aynı şekilde, alışkanlıkların değişmesi de bu türden bir hastalığa sebep olmuştur.

Halk arasında "titiz insan" diye tanımlanan kişilerin titizlikten anladığı şey, yaşadığı hane içinde oluşan tozdan arınmak olmuştur.

Atalarına sorsanız, o toz ve toprak olmadan hayatlarını sürdüremez, o topraktan aldıkları feyiz ile hayata doğru bakabilir, toprağın, çamurun izini takip ederek tekâmüllerini sürdürürlerdi. Bugün o fanusların içi, dezenfektanlar ile doldurulmuş, sanayi devriminin yarattığı ucube makinelerde üretilen kimyevi ürünlerle tütsülenmiş oluşu oranında temiz sayılır hale gelmiştir.

Halbuki tarihsel bakışımız, toprağa ve insana yabancılaştığımız oranda kirleneceğimizi bize net biçimde gösteriyor iken...

Ne acı bir çelişki, değil mi?

Bir örnek daha verelim. Yemeklerimiz tuzsuz olduğunda içine tuz dökmek için elimizi tuza uzatırız. Ne ilginçtir ki, parmağımızla tuzu alıp dökmemiz cahillik ya da gafillik olarak tanımlanır.

Hatta çağdaş insanın yapmayacağı bir iş olarak gösterilir. Böylece, birbirinden farklı olduğu halde aynı işi yapan yüz binlerce farklı şekle sokulmuş tuzluğun masamıza gelmesi sağlanır. Ve insani zaaflarımızı, sevgi, merhamet gibi duygularımızı okşayan "simgelerin işlendiği" tuzluklar üretilerek, tüm bu çağdaşlaşma palavrası üzerinden masamızın üstüne, alın teri dökerek elde ettiğimiz kazancımızı boca ettiğimiz paranın sarf edilişi ile elde edilecek bu tür objeler koyarız.

Üstelik tuz dahi alamayan insanların yaşadığı yeryüzünde, bunu hiç utanmadan yapabiliriz.

Evet, toparlayacak olursam eğer; tarih boyunca tuzluk gibi bir şeye ihtiyaç duymamış oluşumuz, aslında gelişmemişliğimizden ileri gelmez. Çünkü aslolan işi görebiliyor oluşumuzdan ileri gelir. Tuzu alıp, tabağa sevk etmek işi.

Bu durumu parmaklarımızla yapabiliyor oluşumuz, bu durumda tuzluğa ihtiyaç duyulmadığını gösterir. İnsan, tuz edinmek için değer üretmelidir. Tuzluk almak için değil...

İşte bu duruma "konformizm" diyoruz. Kapitalizmin genlerimize nakşettiği bir problem konformizm.

Ter kokusunun insanı rahatsız etmesinin temel nedeni, terlemeden para kazanmaya alıştırılmış olmasıdır. Bu bir **burjuvazi** hastalığıdır. **Koltukaltı deodoranlarının bu kadar ilgi görmesinin nedeninin de bu olduğu çok açıktır.**

Temiz olalım. Güzel güzel kokalım. Böylece kokuşmuşluğumuzu gizleyelim...

İnsanın koku duyusu **yabancılaştığı şeyleri uyarıya dönüştürür. Yani bir kokuya ne kadar yabancılaşırsanız, o koku sizi rahatsız eder. Ter kokusundan tiksinmek, emeğe ve alın terine aşina olmamaktan ileri geliyor.**

Bir tarlada çalışarak yaşamını sürdüren biri ile metropol burjuvazisi, emek sarf ederek yaşamını sürdüren birinden aynı kokuyu almaz. Tarla işçisi o kişiden emek, barış kokusu alırken, şehir burjuvası o kişiden kötü bir koku alır. Bilinçaltı diyelim.

Egemen sınıfın burnunun terazisinin bozukluğundan doğan bir hastalık.

Bir diğer önemli nokta; ter kokusunun çağrıştırdığı emek, konformizme saplanmış insanın endişe duyduğu bir şeydir.

Bilek-kas gücü sarf ederek yaşamak yerine, önüne koyulan hazır şeylerden istifade etmesi gerektiği bilinçaltına kazınmış olan insan, bu durumdan vazgeçmemek için iç âleminde alın teri ve ter kokusuna karşı ciddi bir karşıtlık besler. Bu kokunun onu rahatsız etmesinin nedeninin bu olduğunun farkına bile varamaz.

Demiştim. Zamanın insanı, sanayi devriminin üretimidir. Bir robot düşünün.

Yeryüzünün imkân ve nimete boğulmuşları bir cihaz icat etmişler. Öyle bir cihaz ki; kendisini insan olarak tanımlıyor. Derisi kesildiğinde kırmızı kan geliyor.

Bu robotlar, son teknolojinin ürünü...

Ekseriyetle, kumandalarını ellerinde tutanların yağdırdığı talimatlara asla karşı çıkmayan bu robotlar, çok üretken. Her sabah belirli saatte, tıpkı insanlar gibi yataktan kalkıp, çalışmaya gidiyorlar.

Akşama kadar yoğun biçimde, çalışma adını verdikleri şeyi yaparak kumandalarını ellerinde tutanların daha fazla zenginleşmesine katkı sunuyorlar. Akşam olduğunda evlerine dönüp, **görüntülü talimatnamelerden yarın neler yapmaları gerektiğini belleklerine kaydediyorlar. Bu talimatnamelere televizyon adı veriliyor.**

Görüntülü talimatnamelerde yer alan reklam adlı izlencelerde yer alan tüketim listelerini tüketme heyecanı içinde, gözlerini ayırmadan bu talimatnamelere adapte oluyorlar. Ve çok garip, ezan okunduğunda hemen namaza duruyor, hiçbir şekilde manasını bilmedikleri Arapça dualar ederek, tıpkı insan gibi namaz kılıyorlar.

Kumandalarını ellerinde tutanlar hanelerine tecavüz etse dahi, onlara duydukları büyük muhabbetten asla ödün vermeyen bu robotlar, insan

olduklarına inanıyorlar. Çalışmak dışında kalan vakitlerini, "karı-kız sohbeti" dedikleri sohbetler ya da futbol adını verdikleri garip eğlenceleri tartışmakla geçiriyorlar.

Her biri sadece kendi devrelerini düşünüp, bir diğerinin ne olacağını asla umursamıyor. Bu robotlar, kendileri dışındakileri umursamayan garip aygıtlar. Tıpkı kumandalarını ellerinde bulunduran, nimeti kendinde toplamışlar gibi davranıyor, **kendilerini üreten zihnin karakterini taşıyorlar...**

Aralarında, kumandayı ellerinde bulunduranların kontrolünde olan siyasi süreçler bile gelişiyor. Aslında aynı şeyi söyleyen ama farklıymış gibi görünen siyasi örgütlenmeler inşa ediyorlar. Çalışma dedikleri şeyi yaptıktan sonra ellerine verilen kâğıt parçacığına adeta tapıyorlar. **Bataryalarını al ama o kâğıtları sakın ellerinden alma...**

Ve bu robotlar, akşam karşısına oturdukları görüntülü talimatnamelerde belleklerine kaydedilen tüketimsel nesneleri bu kâğıt parçalarıyla değiştiriyorlar. İşin garibi, bu nesneleri üretenler de kumandalarını ellerinde tutanlar.

Dolayısıyla kumandalarını ellerinde tutanlar oturdukları yerden, hem çalışma dedikleri iş esnasında hem de sonrasında hep kazanan taraf oluyorlar.

Robotlar büyük bir azimle bu şekilde yaşamaya devam ediyor. Birçoğunun son kullanma tarihi gelmeden, garip nedenlerden ötürü devrelerinin yandığını görüyoruz. Kumandayı ellerinde tutanların ürettiği koşullar devrelerinin yanmasına sebep olsa da, asla ve kat'a onlara toz kondurmayan bu robotlar, birçok farklı bilginin belleklerine kazınması sonucu bu hale geliyorlar.

Bu robotlara göre "mekanik bir Tanrı" varmış. Günde 5435 defa belirlenmiş bir kelimeyi tekrarladıklarında dilekleri yerine geliyormuş. Garip, bizim Allah inancımızla ne kadar farklı bir inanç...

Bu robotlar, diğerleriyle iletişim kurmak için öncelikle dış görünüme bakıyorlar. Kumandayı ellerinde tutanların belleklerine kazıdığı talimatname gereğince, **mütedeyyin dedikleri ölçülerde ya da modern dedikleri ölçülerde** olması gereken standartlara uygun olmayanlarla iletişim kurmuyorlar. **Çok garip aygıtlar bunlar...**

Aralarında "kötü alışkanlık" diye tabir edilen bir süreç de yaşanıyor. Bağımlılıklar ve alışkanlıklar adı altında birtakım ihtiraslar, bu robotların ana bellek bilgisi.

Ve maalesef dünyamızı işgal etmiş durumdalar...
S.O.S.

Kendini Arayan İnsanın Durakları

Daha önce konformizmden bahsetmiştim. Ve bir örnek vermiştim.

Tuvalet ihtiyacını gidermek için tuvalet yapmaya başlayan adamın, duvar süsleriyle uğraşmaktan altını ıslatması.

Konformizm dediğimiz şey budur. Asla gerçek anlamda ihtiyacın görülmesini öngörmez. Temelde ihtiyaç ile ihtirası birbirine karıştırmış bir paradigmanın ürünüdür.

Üniversitelerde iktisat derslerinin başında şu ifade kullanılır:

"İktisat, yeryüzündeki sınırlı kaynaklar ile sınırsız ihtiyaçların giderilmesi ilmidir."

Sınırsız ihtiyaç yoktur. Sınırsız olan ihtirastır.

Sınırsız ihtiyaç terimi, ihtiyacını gördüğü halde kendinde toplama (kenz) fiilini de kapsadığından, bunu ihtiyaç gibi bir kavramla tanımlamak suretiyle meşru kılmak, insani ölçüleri aşan bir paradigmanın inşasına kapı açmaktadır.

Bu tez, kapitalizmin amentüsüdür. Çünkü kapitalizm ihtiyaçların ihtiraslarla yer değiştirmesi temelinde var olabilmektedir. Ya da ihtirasların ihtiyaçlaşması...

İşte bu durum, kanımıza musallat olmuş bir hastalık olması nedeniyle arınılması gereken bir durumdur. Ülkede yaşayan aydınların, her durumda dışsal etkenleri analiz ederken bu denli içselleşmiş bir hastalığı görmezden gelmesi de kabul edilebilir bir durum değildir. Aslına bakarsanız, bu durumun temel nedeni; aynı hastalığa yakalanmış olmalarından ileri gelir.

Gördüğüm bir karikatürü anımsıyorum.

Evinin tuvaletinde borular patlayan ve üstü başı dışkı dolan adam, ABD konsolosluğunu arayarak şöyle söyler:

"Bunu da mı yapacaktınız!"

Evet. İhtirasların kuşatması altındaki insan, gerçek problemi görmek yerine; temelde problem üreten ve aslında gerçek problem nedeniyle problem üretmekte olan bir "dışsal etkene" yoğunlaşarak ana sorunu görmezden gelir. Bu belki bir noktaya kadar çözüm üretebilir. Lakin kalıcı bir çözüm üretemeyeceği aşikârdır.

O halde kitabın geldiğimiz noktasına kadar izah ettiğimiz "insanları" iki temel kategoride incelediğimizde, sanırım problemi ya da denklemi çözmüş olabileceğiz. Bunları iki maddede açalım: Egosal benlik ve insan.

Egosal Benlik

İnsan "bilişten" ibarettir. Kâinatta öğrenme yoktur. Örneğin arılar bal yapmayı öğrenmezler." Bilirler ve bilginin açığa çıkmasını sağlarlar. Buna anımsama/hatırlama diyebiliriz. Çünkü bilinç hatıralarında ya da havzasında olmayan bir bilgiyi edinmesi olanaksızdır. Zaten insanın Allah'a isyanı bu denklemi inkâr ile başlar.

Öğrenme dediğimiz olgu, sınıfsal bir olgudur. Bilginin kâr aracına dönüşmesi nedeniyle güzel görünür. Bilgi, değer üretmenize neden olduğundan; bilginizin diğerlerine "belli bir karşılık temin etmek suretiyle geçişini" öngörürsünüz. Bu açıdan baktığımızda Kuran'ın Tevbe suresinde yer alan kenz ayetleri muhteşem bir fotoğraf koyar önümüze.

Ey iman edenler, "ahbar ve ruhbanların" ekserisi halkın mallarını gasp etmek sureti ile kenz eder ve kendilerinde toplarlar. Ve bu yolla halkı Allah yolundan alıkoyarlar. Altın ve gümüşü kenz edip, Allah yolunda harcamayanlara elim bir azap müjdele.

O gün kenz ettikleri eritilip onunla yanları, sırtları, alınları ve böğürleri dağlanacak. Ve onlara, tadın, işte nefsiniz için kenz ettikleriniz, denilecek. (Tevbe, 34-35)

Bu ayetlere dikkat edelim. Kuran'da "kenz" kavramının geçtiği sadece iki ayet vardır. O ayetler de bunlardır. Kenz (kendinde toplama, biriktirme) ayetleri olarak bilinen bu ayetler de ne enteresandır ki ahbar ve ruhban kelimeleri kullanılır. Ahbar kelimesi "hbr" kökünden gelir. Haber vermek manasındadır. Ruhban kelimesi ise "rehb" kökünden gelir. Korkutmak manasındadır (bkz. Ragıp el İsfehani, *Müfredat*, hbr ve rhb mad.).

Haber vermekten maksat; insanlara bilgileri dahilinde olmayan bir bilgiyi ulaştırmaktır. Rehb/ruhbanlık ise bu bilgi ile korkutarak insanlığın kendisine sığınmasını sağlamaktır.

Bu bilgiler dahilinde söylememiz gerekir ki; ahbar ve ruhban sadece din adamı olmaz. Bazen bir doktor, mühendis, tarihçi, matematikçi, gazeteci de olabilir. Bazen de politikacı.

Dolayısıyla şu gerçeği görmek gerekiyor ki:

Bu iki zümrenin (ahbar ve ruhban) temel özelliği, verdikleri ve kendisiyle korkuttukları haber üzerinden genellikle rant sağladıkları, kenz yaptıkları gerçeğidir. Bizim "masalcı ulema"nın bu iki kavramı "haham ve

rahip" olarak tanımlaması, işte bu hayati gerçeği örten bir küfür olarak yaşayagelmiştir.

Küfür dememin sebebi; küfür kelimesinin anlamından ileri gelir.

Küfür; bir gerçeğin üzerini örtmek, onu gizlemek anlamına gelir. Başka bir manası yoktur.

Ahbar ve ruhban üreten temel faktörü ele aldığımızda karşımıza büyük bir duvar çıkar: **Ego duvarı.**

Bu duvarın üzerinde çok sayıda duvar yazısı vardır. O yazılar arasında insanın vicdanını okşayan merhamet ve aşktan tutun da, şehvete kadar çok fazla sayıda cümlecik görebilirsiniz.

İnsanı kendisine ve topluma yabancılaştıran bir süreç olarak egosal benliğin yükselişi, dünya görüşünü biçimlendirmektedir. Akabinde ideolojiyi.

Kendisine ideolojisiz diyen bir insan da ideolojiktir. Çünkü hayata dair bir üretim-ekonomik ilişki öngören (ki sistem içinde bu türden bir öngörünün olmayışı düşünülemez) ve sosyal ilişkilerde belirleyicileri olan herkesin ideolojisi vardır.

Bir otun dahi ideolojisi vardır. Biz bu ideolojiye tevhit diyoruz. Çoğu zaman ot gibi adam dediğimiz insanlarda; ot gibilikten eser yoktur. Çünkü ot, kâinatın muhteşem döngüsünün/tavafının bir parçası olup, varoluşa aitleşmiş ve onu tamamlayıcı bir obje halini almıştır. Bu yönüyle mübarektir.

Bu nitelemelere dahi baktığımızda insanın kendisini canlılık âleminden çok daha üstün bir yere koyduğunu ve bunu bilinçaltında sakladığını görürüz. Bir sülük dahi, yaratıldığı fıtrat üzere davranma halinde bir tek saniye dahi vazgeçmez ve bir tek saniye dahi bu türden bir eğilime dahil olmaz iken, üstelik insanoğlu tarafından tüm doğal yaşam alanı dönüştürüldüğü halde bunu yapmaz iken, insanların birbirini itham ederken bu şerefli canlının adını zikretmesi **ne türden bir bilinçaltının ürünüdür?**

Ego bir piramit yaratır. Tüm varlık âlemini bu piramidin katmanları olarak belirler. İnsanı ise piramidin en üst noktasına koyar. İnsan, egosal benlik eliyle ego piramidinin en üstündeki yüce varlıktır.

Oysaki sülük, eko (ekoloji) dairesinin bir ferdi olduğu bilincinden asla taviz vermez. Aslolan ego piramidi değil, eko (ekoloji) dairesi (halkasıdır). İslam'ın ibadetlerinde "halka" konumuna geçme rüknü bu gerçeği aşikâr kılıcı bir içerik taşır. İnsanoğlu "halka olarak" ast-üst ilişkisinden arınır. O halkada vasıflar yitirilir. Ahbar ve ruhban eğilimleri toprağa gömülür.

En yaşlısı dahi hizmet ederek kendisini arındırma yolunu seçer. Egosal benliğin dayattığı "üst kişilik" ya da "üstünlük" bilişinden temizlenme yolları ararız. İlahi kelam Kuran'ın Leyl suresi bu temizlenme sürecine dair önerilerle doludur. Birlikte göz atalım dilerseniz.

Leyl suresi: (Kuran'ı Kerim)

1. Ortalığı bürüyüp örten geceye yemin olsun!
2. Ve parıldadığında gündüze,
3. Ve erkek ile dişiyi yaratana,
4. Ki sizin emek değeriniz iç içe geçmiştir/dağınıktır.
5. Kim malını vererek kendisini korursa,
6. Ve bu şekilde en güzeli doğrularsa,
7. Biz ona en kolayı kolay kılacağız.
8. Ama her kim malını vermez ve malıyla kendisini ihtiyaçsız görürse;
9. Ve bunu yaparak o en güzeli yalanlarsa,
10. Onu da en zor olana hazırlayacağız
11. Ve mezara girdiğinde bakalım o mallar onu kurtaracak mı?
12. Bakın, bize düşen size yol göstermektir.
13. Ve muhakkak, dünya da ahrette bizimdir.
14. Ben sizi alev saçan bir ateşe karşı uyardım.
15. Ona ancak, gaspçılar-haydutlar girer.
16. Ki o, bu sözü yalanladı ve sırt çevirdi.
17. Korunanlar ondan uzak tutulacaktır.
18. Korunanlar ki, malını dağıtarak arınır!
19. Hem de bir iyiliğe karşılık değil.
20. Sadece Rabbinin yüzü için verir...
21. Ve mutlaka o hoşnut olacaktır.

Arınışın rüknü olarak görülen **"malını verme"** kısmı; salt manada tarlasını, parasını, bağını bahçesini verme anlamına gelmez. Kuran'ın maldan kastı, sahiplenilen ve sahiplenilmesi hasebiyle insanı kendisine yabancılaştıran hastalıklara neden olan her şeydir. Tıpkı Hz. İbrahim'in oğlu İsmail'i kendi iç âleminde yarattığı yabancılaşmadan ötürü kurban etme girişimi gibi...

Özetleyecek olursak, bir erkek için para, makam, otorite, lüks, ırksal kimlik mal olabilir. Aynı şey bir kadın için de geçerlidir. Tüm bu bağımlılıklardan arınarak **"tahirleşme"** sürecine dem vuran Kuran, şu kilit noktaya da işaret eder:

Cünüpken tam temizlenmedikçe namaza yaklaşmayın...

Çok ilginçtir ki; bu kavram da aynı şekilde sorunlu bir algılayış üzerinden yanlış tanımlanır. Cünüp kelimesi; cinsel ilişki sonrası hal olarak bilinir. Aslolan bu değildir.

Cünüp kelimesi; cenb kökünden türemiştir. Mesela; Cenabı Allah dediğimizde, bu kökten bir kavramı kullanmış oluruz. Cenap, cenabet gibi kavramlar temelde aynı anlamlara gelir.

Cenap; "her türlü noksanlıktan uzak olan" manasına gelir. Cenabet ise "akli ve insani erdemlerden uzaklaşan" manasına gelir.

Bu durum sadece şehvetle olmaz; mal, mülk, koltuk, statü, kazanç ve sayabileceğimiz birçok unsur, bu duruma neden olabilir.

Yani akli ve âdemi değerlerden uzaklaşan herkes aslında cünüptür. Ve bu cünüplükten temizlenmesi için Leyl suresi dahilindeki formüle uyumlanmak ile mükelleftir.

Leyl suresinin sunduğu formül bu bağlamda hayatidir.

Şimdi gelelim bir diğer noktaya.

Namazın farzlarına değinelim. Sadece iki temel farza değindiğimizde dahi o derin anlamı birlikte ortaya çıkartacağız.

Necasetten taharet ve setr-i avret...

Necasetten taharet: Pisliklerden temizlenme.

Setr-i avret: Avretleri örtme.

Şimdi sıkı durun.

Derken, şeytan, kendilerinden gizlenmiş avret yerlerini onlara açmak için ikisine de vesvese verdi. Dedi: "Rabbinizin sizi şu ağaçtan uzak tutması, iki melek olmayasınız yahut ölümsüzler arasına katılmayasınız diyedir." (Araf, 20)

İşte bu vesveselerin anasıydı. Peki, o ağaç ne idi?

Derken, şeytan ona şöyle diyerek vesvese verdi: "Ey Âdem! Sana, sonsuzluk ağacıyla eskimez-çökmez mülkiyeti göstereyim mi?" (Taha, 120)

Setr-i avret, bu avretlerin (Araf, 20) örtülmesidir. Necasetten taharet ise bu avretleri ortaya çıkartan pisliklerden (fikir, ideoloji, ego) arınmaktır.

Bunların namazın farzı olması manidardır. Bunlar olmazsa namaz olmaz.

Kuran'a göre namazın olmazsa olmazı cünüplük konusunu ihlaldir. Dolayısıyla namazın farzları olarak bilinen tüm bu uygulamalar, cünüplük kavramının tefsiri mahiyetindedir.

Peki neden? Nedir bu endişenin kaynağı?

Kuran'a soralım.

Sen, sana kitaptan vahyedileni oku/izle ve salatı ikame et. Muhakkak ki salat, fahşadan ve kötülükten alıkoyar. Ve Allah'ın anılması, elbette daha büyüktür. Ve Allah, yapıp ürettiğiniz şeyleri bilir. (Ankebut, 45)

Yalnız dikkat edilmesi gereken bir şey var. Yukarıdaki ayette "fahşadan ve kötülükten alıkoyma" durumu, salatı uygulayan kişiye sabitlenmiyor. Yani salat uygulandığında (doğru uygulandığında) "herkesi" fahşadan ve münkerden (kötülükten) alıkoyuyor. İşte bu inceliği gördüğümüzde işin ruhuna vakıf olabiliriz.

Daha önceki kitaplarımdan birinde (*Şeytan Evliyaları*, Destek Yayınları, 2011) salat kelimesinin kökenine inmiştik. Kuran'da görüldüğü yerde "namaz" diye çevrilen bu kelime, aslında çok daha köklü anlamlara geliyor. Salat, sosyal bir kavramdır. Namaz da bunun bir parçasıdır.

Dolayısıyla namazla kurulan ilişki, salat ile de kurulur. O halde salat kelimesinin tam karşılığını doğru bilmekle doğru namazı tespit edebiliriz.

Doğru namaz, insanların tümünü kötülükten alıkoyduğuna göre, çok daha sosyal bir içeriğe sahip demektir. Salat kelimesi temelde "desteklemek" anlamına gelir. Yaklaşmak, bağlantı kurmak, ateşten korunmak için uylukları harekete geçirmek...

Bu temelde namaz, salat fiilinin içeriğine bağlı kalışı simgeler. Ve aynı zamanda ilahi programa bağlanışın ilanıdır. Ve kişinin rüşde/olgunluğa yolculuğunu tesis eden bir tür duadır.

Fakat Kuran'da geçen "salat" kelimesi, doğrudan "camide icra edilen namaz" anlamına gelmez. Salat, sosyal bir programdır. Ve bu bölümün başlığını oluşturan egosal benden arınışın temel yöntemidir. Bu yönüyle salat, dinin direğidir. Namaz ise bu direğe sadakatin ilanı ve izahıdır.

Salatı avret yerlerini örtmeyerek yapmak, insanın doğal bir ihtiyacı olan kamusallaşma eğilimini belli birtakım simgeler üzerinden gidererek, bunun temel bilişe dönüşmesine mani olmaktır. **Yani hem Allah'a hem de paraya tapmak bu cümledendir.**

Elbette meseleyi getirip "para" ile daraltmayacağım. Lakin dinin insanlığa sunduğu ya da İslam'ın insanlığa vaat ettiği şeyi doğru anlamak için bu türden bir örnek vermeyi uygun gördüm.

Ego, "ben" kelimesiyle başlayan cümlelerin anafikridir.

Kitabın başında insanlığın gelişim süreçleri ve Habil-Kabil kıssası üzerinden yaptığımız tahlili anımsayalım.

Yeryüzündeki nimetler üzerinde eşit tasarrufta bulunan insanın, bu nimetleri kendisinde toplama adına verdiği savaş hangi gerekçeye dayanır? Üstelik bu nimetler tükenmez bir durumdayken, yani süreklilik arz ederken ve insanın bu nimetlere erişememe sorunu söz konusu iken, sadece bir zümrenin bunlara erişebilmesi temelinde bir sürecin gelişmesi, akabinde bu nimetler için kan dökülmesi hangi psikolojik probleme dayanır?

İşte kritik soru budur.

İşte egonun ortaya çıkış nedeni bu probleme dayanır. Bu problem esasında insanın doğal sürecinde var olan bir bilgiden kaynaklanır:

Halifelik.

Daha önce de bahsettiğimiz gibi; Allah'ın insana ruhundan/bilgisinden üflemiş/vermiş olması durumu **(ki bu aslında, tüm canlılık âlemine verilmiştir. Âdem sadece bir insan değil, bir bilinç düzeyidir. İdeal farkındalık düzeyi diyebiliriz buna. Bu farkındalık düzeyi, kendisini gören insan aklını üretir. İnsan, akıldır. O aklın ortaya çıktığı her canlı insandır)** bu sorunu üretir. Aslında bu bir sorun olmanın ötesinde, cevheri ortaya çıkartan bir tekâmül sürecidir.

Hatırlayalım; Âdem'e isimler öğretilir ve tüm melekut âlemine bu isimlere itaat etmesi buyrulur. Şeytan ise itaat etmez. Çünkü isimleri değil, isimleri dışavuran nesneyi görmektedir. Ve o nesne ile kendi formunu mukayese etmektedir. **O çamurdur, ben ise ateş...**

Allah, Âdem'in varlığına değil, isimlere itaat/secde edilmesini emreder. Bu durumun, Âdeme secde/insana secde olarak algılanma nedeni de, bahsettiğimiz etkinin yarattığı gözden ilgili ayetleri okumaktan doğar.

Bu durumu şöyle düşünmek gerekiyor. İsimlere secde edilmesi durumunun son aşaması Âdem'dir. Aslında bu durum, diğer canlılar için çoktan gerçekleşmiştir. Yani Allah, canlılık âleminde ruhundan üflemiş, bilgisini vermiş; melekut ona secde etmiştir. Sıra Âdem'e geldiğinde ise işler değişmiştir.

Bunun nedeni ise şeytanın âdemi bir vasıf olmasından ileri gelir.

Yani şeytan, diğer canlılığın tabiatına müdahale edememektedir. O halde şeytan âdemi bir ilkedir. Ve diğer tüm canlılık Allah'ın kendilerine bahşettiği bilgi dahilinde hareket ettiği halde, şeytan bundan rahatsız olup müdahale etme girişiminde bulunmaz. Madem işi gücü hak yoldan saptırmak olan şeytan bu vasfa sahip, neden **kuşların ibadetine engel olmaz?**

Kuran'da kuşların ibadeti olarak anılan doğal yaşamlarını icra etmeleri durumu şeytanı rahatsız etmediğine göre, şeytan âdemi bir özelliktir.

Dolayısıyla şeytan; Adem'e secde etmediğinden dolayı Allah'tan uzaklaştığına göre, Allah'a yaklaşmanın temel yolu Adem'e yaklaşmaktır dememiz mümkündür.

Bunu daha net anlamak için dünyaya getirelim.

Taha suresinin 120. ayetini hatırlayın. Ayet nasıl başlıyor: "Ey Âdem..."

Âdem'in yanında eşi olduğu halde erkek olana seslenen şeytan, aslında o sürecin hangi süreç olduğunu gözler önüne seriyor. O süreç, Kabil'in Habil'i öldürdüğü erkek egemen süreçtir. Dolayısıyla ana belirleyici olan erkeğe seslenilir. Ve erkek tarafından mülkiyet edinimi vesvesesi gelişir.

Kitabın ilk bölümünü anımsadığınızda sanırım denklemi kuracaksınız.

O halde ego dediğimiz şey; temelde gerçeği görememekten ileri gelen bir görüş bozukluğunun karakterleşmesi sorunudur.

Hangi gerçek diyecek olursanız, hemen onu izaha girişiriz.

Kuran'da Âdem'i cennetten çıkartan Allah'ın onu nereye gönderdiği de aslında net biçimde açıklanır. Kuran; cennet ve cehennem gibi iki temel kavramı iki zıt kutup olarak belirler. Cennetten çıkan, cehenneme girer. Cehennemden çıkan da cennete girer.

Âdem yapıp ettiği iş nedeniyle **cennetten çıkmış, cehenneme girmiştir.**

Ve bunu iki temel güdü üzerinden gerçekleştirmiştir:

1. Ebedileşmek (Taha, 120)
2. Melekleşmek (Taha, 120)

Ebedileşme güdüsü, varoluşunu sürdürme isteğinin ürünüdür. Ebedilik bilgisi, ilahi bir bilgidir. Allah'ın Âdem'e ruhundan bu bilgiyi de üflediğini bu şekilde görebiliriz. Dolayısıyla Âdem, bu bilgiyi doğru açığa vuramadığından, "varoluşun ebediliği yerine, kendi varlığının ebediliğini" öne almıştır.

"Ben" kavramı bu şekilde ortaya çıkar.

Ve kâinatın varoluş prensibi olan "tekâmül/olgunlaşma" prensibi gereği; sürekli bir gelişimin gereği olarak zaaflar insan fıtratına yüklenmiştir.

Her zaaf, gelişimcidir. Çünkü doğrular, ancak yanlışlar üzerinden tespit edilebilir ve gelişim ortaya çıkar. Bir laboratuvarda buluş yaparken dahi, çok sayıda deneyin neticesinde kazanılmış, hataların bileşkesi olan deneyimler yol gösterir...

Âdem'in temel sorunu ise bu görüşe kapanarak, mutlaklaştırdığı sabitelere bağımlı hale gelmesi ve yanlışlarda ısrar etmesidir. İşte bu durum gelişimi tıkadığından, zamanın temel problemlerini açığa çıkartır.

O yüzden, günah işlemek kötü değildir, günahı tekrarlamak kötüdür.

Çünkü her günah, insanın ders almasını sağlar. Tekrarı ders alınmadığını gösterir, dolayısıyla tekâmül tamamlanamaz ve insan bağlı olduğu görüş dahilinde ıstıraplı bir yaşam sürmeye mahkûm olur.

Istıraplar, ancak zıtların birliğinden ya da yapılanın gelişimci bir süreç inşa etmesinden doğan ideal tecrübe üzerinden diner.

Şeytan, yani kişiyi Allah'tan uzaklaştıran kuvve ise görüşü/bakış biçimini bu durumun farkına varamayacak bir formatta tutarak, kişinin körlük sürecinin devam etmesini sağlar.

Bunu daha evvelce verdiğim bir örnekle perçinleyelim.

"Gözümüze taktığımız bir gözlük varsayalım. 3 milyon defa büyük gösteren bir gözlük. Baktığı yerde atomaltını görüyor. Bu tür bir gözlük taktığınızda, atomaltında aynı şeyden oluşan tek bir şey görürsünüz. İkinci bir şey göremezsiniz. Eliniz, ayağınız yok olur. Gözünüzü de göremezsiniz. Nereden nereye baktığınızı bilemezsiniz. Zaman mefhumu yok olur. Mekân ortadan kalkar. Hareket biter.

O gözlüğü takan bir adama; "Kitabı gördün mü?" diye sorsam, muhtemelen bana "Kitap nedir?" gibi bir soru soracak. Ya da "ne" gibi bir tanımlayıcı kavram bilgisine sahip olmadığından, suspus olacaktır. Ya da içinde bulunduğu o "daimi" akıntının fevk ve heyecanı ile sorumu yanıtsız bırakacaktır.

Kitap nerede sorusunu soran için ise o kişi bir deli, meczup, hastadır. Nasıl yani? Kitabı görmüyor musun?

İşte o gözlüğü takan adam için kan durmuştur, tecavüz yoktur, ölüm yoktur...

Tüm bu çileli işler, gözlükten mahrum kalmışlar içindir. Ve gözlüksüzlerin hayatında, bu çileler muhakkak olmaya mahkûmdur.

Bu nedenle, gözlüksüzler; ilgili problemlerin "içinden" çözümler üretmeye çalışsa da, gözlüğe erişmelerine neden olan "ana faktörleri" tespit ederek bunlardan arınma yolunu seçme bilgisine sahip değildirler. Aslında bu bilgi iç âlemlerinde çoğu kez onları kovalar, lakin kulak asamayacak kadar materyalistleşmişlerdir.

Bu okuma biçimi klasik sufiliğin beslendiği şöyle bir sonuç üretmemelidir: "Her şey olması gerektiği gibi olmaktadır, dolayısıyla müdahale etmemek gerekir. Dünyadan el etek çekmek gerekir...

Bu tez hatalıdır. Her şey olması gerektiği gibi olsa dahi, insanın "gözlükle kurduğu ilişki" gerçekleşemediğinden, gözlüğe ulaşacak müdahaleler yapmak gerekir.

Bu, aynı zamanda farklı bir sömürü türü olan mürşit-mürit ilişkisini de doğurmamalıdır. Çünkü irşat edici olan sadece Allah'tır. Ve kör bir kimseye kırmızı rengini anlatmak yerine gözleri açmaya çabalamak, onu gözlüğe götürecek temel hastalıklardan arındırma çabasında olmak temel yaklaşım olarak algılanmalıdır.

Bu koşulda ego, gözlüksüzlüğün ürettiği kesret paradigmasının içine konumlanan benliktir. Aslında yoktur.

Varlıklar arası çatışma temeline dayanır. Çünkü çoğulcudur. Egoya göre çokluk vardır. Her şey görünenden ibarettir. Materyalizmin bu yönden eleştirilmesi gerekir. Çünkü egonun, kendi ürettiği bataklıktan kurtuluş için, egonun dayattığı paradigma üzerinden gelişmiş bir tür kaçış olarak materyalizm, nihai olarak doğaya hükmeden insanı ortaya çıkartır.

O halde ego, problemi yarattığı gibi, çözümleri de üretir.

Ve ürettiği çözümlerin vardığı nihai nokta; mutlak bir ast-üst ilişkisi dayatır. Bu bazen insanlar arasında, bazen de insan-kâinat ilişkisinde tecelli eder.

Marksizm eleştirilerimiz, yöntemsel olduğu kadar, bu yönüyle tabiata hükmeden insanı üretmesi açısından da gelişir. Tabiata hükmeden yetkin insan modeli, egosal bir modeldir.

Fakat İslam'ın insanı, kâmilleşmiş; olgunlaşmış, yani gözlüğü gözüne takmış insandır. Ve yaratılmışlar arasında birliği tesis etmiştir. Ki aslında zaten birlik vardır, daha doğrusu bu birliğin/tevhidin farkına varmıştır. Bu yönüyle dirilir, ölümden/kabirden kalkar...

Kabir azabı dediğimiz şey, aslında zamanın insanının hayatta iken yaşadığı şeylerden ibarettir. Zamanın insanının bedenini tabut, kavrayışını da bu tabuta sıkışmış bir ruha çevirmiştir. Ve mevcut dünya görüşü üzerinden, attığı her adımda ıstırap çeken bir varlık olarak yaşamını sürdürmektedir.

Kabir azabının sona ermesi için mahşeri bir dirilişe gerek vardır. Bu diriliş, gerçeklerin demine uyanmak ile mümkün olup, egosal dürtülerden

arınış ile vuku bulacaktır. İşte Kuran bu işin olacağı günü "devrim" olarak tanımlayarak; devrimci çizgisini ve çıtasını çok yükseklere çıkarmaktadır.

Egoya karşı ego değil, egoya karşı insan...

İnsan

Üstat Ali Şeriati'den naklederek başlayalım.

"İnsanın kendini bilmesi zirveye ulaştığında ve kendisini en mükemmel varoluş durumunda hissettiğinde varlık âlemi hakkında düşünmeye başlar.

İnsan, insan olarak, kendi konumuna ilişkin bilgi sahibi olmadıkça ve bunu duyumsamadıkça kendini bilme gerçekleşmez. Ancak evrenle kurduğu ilişki sayesinde açıkça ve en iyi derecede nerede olduğunu anlayabilir ve kim olduğunun farkına varabilir.

İnsan, yaşam diye isimlendirilen ve insanı sarhoş eden, onu gafil yapan ve boğan, kişisel yaşamına ait gürültülerden, toplumsal kargaşadan, ölüm günü dehşetinden, çevresinin zamansal ve mekânsal sınırlamasından; uğraş, ihtiyaç, lezzet, acı, hırs, haset, heves, güç, ün ve servetten; sınırlı, geçici ve değişken konumlandırmalardan, sevgi ve nefretlerden, bağlılık ve kutuplaşmalardan, temayül, ümit ve arzulardan bir an uzaklaştığı zaman, düşünce ve duyguları üzerine öyle ani bir darbe iner ki... Bu harabelerin altından kafasını çıkarır. Onun için hayat çarkı bir saat veya saatlerce durur, sanki her şey hareketsizleşir, zaman durur, gaybi bir el yakasına yapışır ve onu sarsar, gizli bir güç başına vurur ve içinden sessiz bir haykırış yükselir:

'Ey sen:

Var olmak! Bu evren, yaşam, ömür ve ölüm...'

Hangi düşünür, bu kaba, çirkin ve güçlü pençelerden yakasını kurtarabilir ki? Bu balyozların darbeleri karşısında insan hâlâ anlamazlıktan geliyor. Bu davulların devamlı gümbürtülerini işitmemek için kulağına pamuk tıkıyor... Tıpkı gökteki parlak yıldızlar gibi kalbine ok yağdıran bu nurları görmemek için gözkapaklarını sıkıyor ve kendisini her zaman olduğu gibi gündelik gürültülere bırakıveriyor. Heyecanın, kızgınlığın, kinin, lezzetin, güzelliğin, uğraşın ve mutluluğun kendisine verdiği uyuşturucu; ilerleme, ün, güç, başarı, saadet, refah vs. şeylerin verdiği endişe; bunların hepsi bizi zerre zerre yalıyor ve yavaş yavaş öldürüyor. Bizi eskitip öldürüyorlar. Her biri bize savrulan birer çifte gibi bizi ölüme doğru sürüklüyor. Bunlar bizi uyuşturuyor..." (Ali Şeraiti, *İnsan*, Fecr Yayınları, s .33)

Uyuşturulan insan, ölüme sürüklenirken; acıya yabancılaşması akabinde; ölümden bihaberleşir. Aslolan "ölüm" uyuşmuş bedenlerde doğru algılanamaz. Uyuşmuş beden ve aklın ölümü; insanın ölümüdür. Çünkü

ölümün farkına varamayışın yarattığı yanılgı, diri bedenlerin "insansızlaşmasına neden olacağından" çok daha tehlikelidir.

Uyuşturarak öldürmek, bu açıdan çok daha anlamlıdır. Çünkü kısa yoldan "insanın" tarih sayfasına ve toprağa defni gerçekleşir. Bu defin işlemi, defnedilen insansının farkına bile varamadığı bir tonda geliştiğinden; ölümü ve yaşamı ayırt edemez bir bakışın dayattığı dil egemenleşmeye başlar.

Sonrasını düşünelim. Yaşadığımız zaman sonrasının sahnelendiği bir tiyatro sahnesi gibidir. Hayata yabancılaşma; mutluluk, lezzet, aşk, sevgi, muhabbet, paylaşmak, var olmak gibi kavramların doğru tanımlanamamasını sağlarken, ölüme yabancılaşmak ise zillet, perişanlık ve mazlumiyeti idrak edememe durumu üretir. Bu türden yabancılaşmalar ile aline olan insan, kuyruğunu kovalayan kediye döner.

Kuyruğun koşup giden bir av olduğu sanrısı ekseninde vücut bulan bu tavrı iyi analiz edelim.

Marksizme göre yabancılaşma; kişinin emeğine yabancı hale gelmesidir. Aslen insanın temel niteliklerini görmezden gelen bir tutum olarak bu türden bir yabancılaşma, emeğe yabancılaşan insanın bu hale gelme nedenlerini doğru analiz edemez ve yetersiz kalır. Yabancılaşma iki türlüdür; hayata ve ölüme yabancılaşma. **Hayata yabancılaşma; emeğe yabancılaşmayı üretir.**

Bu durum tıpkı şuna benzer:

Bir fabrika önünde 300 gün boyunca grev yapan işçilerin 200 TL zam alması ile birlikte işlerine geri dönmeleri ve 300 gün onları üretim yaptıkları alanın dışında tutan zorbalığın mimarları halen koltukta iken bunu yapmaları.

Bu yönü itibariyle 300 gün boyunca fabrika önünde atılmış olan tüm devrimci sloganlar, bir anda toz olup uçmuştur. Alınan 200 TL'lik zam; patronajın, kârın, sömürünün sürmesi için yeterli bir rüşvet oluvermiştir.

Sistemin tanımladığı lezzet, şeref, itibar, onur, tavır derken, sistemin tanımladığı "muhalefet" noktasını bu örnekte görebiliriz. Hayata yabancılaşan insan bir kişinin dünyayı değiştirebileceğinin farkına varamayacak kadar körelmiştir.

Ölüme yabancılaşan insan ise, ölmeyi bayılmak sandığından, çektiği acılarla doğal bir ilişki geliştirmiştir. Doğal süreç halini alan problemli koşullar, ya da normalleşen zulüm, toplum kavrayışını olumsuz yönde etkiler.

Zamanla insan, kraldan çok kralcı olup, insan izzetini cesetsiz olarak toprağa gömer.

Bu durumu analiz ederken önemli bir noktaya değinmek gerekiyor.

Temel problemi es geçen bir karşıt konumlanma ya da muhalif eğilim hangi özellikleri ihtiva eder dersiniz?

Evet, aslında bu soruya verilecek yanıt; meselenin kökten çözülmesine neden olacaktır.

Süreci üreten ve insanda açığa çıkan güdülerin yarattığı kavramlara (-izm'ler) karşıtlanmak, otomatik olarak yeni bir kavram üretme ihtiyacı ürettiğinden; problemi yaratan güdülerin imalatı olarak görülmelidir.

Tıpkı şuna benzer:

Siyasal hayatımız bazı kavramların egemen olduğu bir alandır. Politika, kanun, iktidar, muhalefet, ekonomi vs.

İnsan için ideal olan; ilişkilerini kanun adlı birtakım metinlere bağımlı kılarak düzenleyen insan yerine, bu türden sözleşmelere ihtiyaç duymayan ideal insanı açığa çıkarmak iken, asırlarca hangi kanun daha iyidir tartışması üzerinden kirlenmişlikten arınmaktır...

Otoriteye boyun eğmiş, yani tüm kâinat/melekler kendisine secde etmiş iken nesnel olmayan birtakım saçmalıklara boyun eğmiş olan insan, bu hastalığından arınmaksızın neyi, hangi temelde düzeltme iddiası ortaya atabilir?

İnsanlığın ideal noktaya varması için kanunlara mı ihtiyaç vardır, yoksa kanunsuzluğa mı?

Evet, bu bölümün dile getirilişinin dahi birçok kişiyi rahatsız edeceğini biliyorum. Fakat kâinatın tek sahibi olan Allah dahi, Kuran-ı Kerim'de kanun koymamıştır. Bunun nedeni ne olsa gerek?

Cevabı açık; ihtiyaç duyulmaması ya da insanlığın halihazırda temel sorunlarından birinin bu olması.

Öyle ya, memleketimizdeki kanunlarda hırsızlık bir suçtur. Lakin bu suç tanımlanmaz. Yani aç kaldığı için ekmek çalan adam da hırsızdır. Fakat o adamın aç kalmasına neden olan banker şerefli bir işadamıdır. **Kanunları kimleri korur? Devlet nedir?**

Elbette modern devlet teorisi temelinde yeryüzünün her arsası parsellenmiş iken elimize ütopik bir bayrak alıp sallamıyoruz. **Eğer bir devlet olacaksa dahi, bu ancak adalet temelinde meşru olabilir diyoruz...**

Elbette, toprağın kanunlarına yabancılaşmak doğallaşmıştır.

Metrelerce yükseklikteki binalara kapatılan insan, alabildiğince topraktan uzaklaştırılmıştır. Apartman dediğimiz yerleşim biçimi dahi; insan bilinçaltındaki ast-üst ilişkisinin ürünüdür.

Tarih boyunca **yatay mimarinin geliştiği yerleri incelediğinizde, oralardaki toplumsal ilişkinin çok daha farklı temelde koşullandığını görebilirsiniz.**

O kulelere sıkışan insan, toprağa ve toprağa düşmüş çaresizlere yabancı hale gelir. Dolayısıyla o motivasyondan uzaklaşır. Bu türden bir uzaklaşma; insanı kendisinden uzaklaştırarak, olmadığı şeylere yaklaştırır.

Şan, izzet, şeref, statü gibi olgulara yaklaşan insanda açığa çıkan kariyerizm, hastalıklı toplumu üreten virüsün o kulelerden sokağa saçılmasını sağlar.

İşte o topraklarda; tarih boyunca zillet ve perişanlığa isyanın bayrağı olmuş olan İslam'ın, tapınaklara hapsedilmiş bir ego tatmin aracına dönüştüğünü görürsünüz. Kimi zaman savaştığı bir kurum olan iktidar kurumunun diline, kimi zaman da zulmün mızrak ucuna takılıverir hakikatler...

Bu yabancılaşma zamanla **Kürt sorunu, Ermeni sorunu, eşcinsel sorunu, kadın sorunu, paralı eğitim sorunu vs. sorunlar üretir.** İşte; direnç sinerjisi tüm bu sorunlara ayrı ayrı adapte olduğundan, temel sorunu ya da bu türden sorunlara neden olan sorunu göremez hale gelir.

Dolayısıyla insanın sorun tanımlaması dahi aslında kâinata hangi gözden baktığının bir tür belgesidir. Bu durum, her problem ortaya çıktığında, dirilerden çok ölülerden medet uman bir algılayış üretir.

Problemin muhatabı olan insan; dirilerden oluşan bir topluluğu, ölülerden yardım istemeye sevk eder. Dirilerin çözemeyeceği bir sorunun ölüler tarafından çözülmesi istemiyle gelişen bu hareketler, **ölülerin, yaşayan fikirlerini de toprağa defneden saçmalıklar türetir.**

Ya da yeryüzünün en şerli topluluğunun perçinlenmiş düzenini alaşağı eden, Allah resulü Hz. Muhammed'in doğum gününde, O'nun ürettiği fiilleri görmezden gelip, sakalına bakarak baygınlık geçiren bir zihin tipi ortaya çıkar. Bu tipin genel sıkıntısı ise asırlarca ölüleri diriltmiş olan, ölü şehirlere dirilik yağmurları yağdırarak, topraktan devrim ekinleri biçmiş olan bir kitabın o güçlü etkisinden yoksunlaşan bir perspektife angaje olma gibi bir soruna sahip olmasıdır.

Peygamberin sakalını ağartan sıkıntılı zamanların ruhunu ya da içeriğini analiz etmeksizin, ağarmış sakala bakmak suretiyle cinnet geçirmek, çok

farklı tonda bir duygusal hezeyanın ortaya çıkışının fotoğrafıdır.

Bu hezeyan, gözleri körelten, insanı devrimcilikten alıkoyan bir tür afyonlanmanın eseridir. Allah ve elçisine yöneltilmiş bir tür silahtır. Her ne kadar; tevhit çerağı bu türden müdahalelerle sönmeyecekse de, insan aklının taşıyıcı kolonlarını dinamitleyen bir tür yıkım olarak görülmelidir.

Yaşayan Peygamber'in ve yaşayan Kuran'ın kasvetli ve esrarlı kelimelere gizlenmiş, şirk ve tefrikayı besleyen kelimelerce ifade edilme çabası, hangi aklın kavrayabileceği bir iştir?

Ey İnsan!

Sana duyduğumuz özlemdir feryadımız ve kelimelerimizin tümü sana yapılmış bir çağrıdan ibarettir. Gizlendiğin puslu tepelerden ovalara, yani zulmün aşk elbisesi giydiği o şehirlere in.

O kanlı sokaklarda adın anılır. Namın yürür. Lakin sensizliğin gölgesinde işlenen cinayetlerdir meselemiz. Ve sensizliğin efkârıdır derdimiz.

Sen ey insan!

Çık ortaya...

İnsan topraktır. Toprakta gül biter. Diken de biter. Fakat gül ile dikeni tanımlarken gülü sevip, dikenden nefret etmemiz tümüyle **egosal hastalığımızdan ileri gelir**. Birinin canımızı yakıp, ötekinin arzularımıza itaat etmesi, gülü sevimli; dikeni de zararlı kılar. Aslolan hayattır. Diriliktir.

İşte topraktan çıkan her şey hayatın içine aktığından aynıdır. Ve toprak; sükûnettir. İcabında Hz. Musa ile firavunu aynı hanede ağırlar. Ve üzerinde olup bitenlere çıtı dahi çıkmaz. Yapması gerekeni yapar...

İnsan, toprağa yabancılaşır. Kuran bu duruma şöyle tepki gösterir.

Ey Musa, çıkar nalınlarını, şüphesiz ki sen bereketlendirilmiş/mübarek bir vadi olan Tuva'dasın... (Taha, 11,12)

Ayette geçen "nalın" toprak ile kişinin arasındaki engeldir. Toprak (insan) ile insan arasındaki bu engele Kuran nalın diyor. Dolayısıyla, insanın kendisine yabancılaşmasının önüne geçildiğinde, ayak bastığı her yerin **bereketli olacağı** netliği görülür hale geliyor...

Yabancılaşma, kendi hakikatinden uzaklaşma gibi ifadeler, mevcut sömürgeci dünya düzeninin yarattığı yeni birey paradigmasını tarif eder. Bu hususta, mevcut olan duruma itiraz, ayette geçen "nalınları çıkarmak/pabucu çıkarmak" manasına gelmiş olur.

Yabancılaşma yaratan şer kuvvesinin bu müdahalelerine karşı, nalınların/pabuçların çıkarılması, asli manası itibariyle insanın, kendisine ve

doğaya yabancılaşmasını sağlayan tüm prangalardan arınması manasına gelir.

Nalın bazen mal mülktür. Bazen ihtiraslardır. Bazen bağımlılıklardır. Çoğu kez iktidar ve gücü elinde toplama güdüsüdür...

Nalın çıkartıldığında, yeryüzü "Tuva" olur. Bereket yağmurları yağmaya başlar. Kutsal topraklara ayak basılmış olur. Evet, bugün ayaklarımız nalınlarla doludur;

Statülerimiz, elde ettiğimiz makamlar, villalar, daireler, cipler, hanlar, yatlar, madalyalar, para, altın, evlat, eş ne ararsanız…

Sizi, toprağın eşitleyiciliğine paralel bir eşitleyicilikten alıkoyan her türlü olgu bir nalındır.

Eşitleyicilik ve toprak... Bu iki kavrama dikkat ediniz.

Aşk, yalnızlık ve korkunun gayrimeşru çocuğudur. Evet, en azından insanlık için bu böyledir. Aslında sevdiğim bir şarkı da durumu özetliyor: **"Aşk için ölmeli, aşk o zaman aşk…"**

Ölüm de bir anlamda egosal korkuları tetikliyor ya. Orasına girmeyelim...

Hz. Peygamber buyuruyor ki**: "Ölmeden önce ölünüz."**

Bu sözü bin türlü yere çekip, asıl manasını ıskalıyoruz. Ölüm, insanlığın eşitlendiği en belirgin hadisedir. Bu yönü itibariyle "eşitlenme" manasında kullanılmalıdır. Çünkü İslam'da ölüm, bir yok oluş değildir. Dolayısıyla, ölüm; bir sürece işaret etmelidir. Eşitlenmek.

Bu asli manayı yerine koyalım ve okuyalım.

"Sizin elinizde olmayan nedenlerle eşitlenmeden önce, eşitleniniz."

İlk paragrafı da buraya koyalım.

Aşk için ölmeli/eşitlenmeli, aşk o zaman aşk...

Ne kadar derinleşti değil mi manası? Evet, hep öyleydi...

Yüzeyselliğe saplanmışız. Birçok şeyi göremiyoruz...

Mesela, dilimize pelesenk olmuştur. Kötü bir yerden para gelip, elimizden çıkınca deriz ki: **"Haydan gelen huya gitti."** Bu sözün asıl manası bilindiği gibi değildir. Hayy (Allah)'dan gelen Hu (O/Allah)'ya gider. **Allah'tan gelen Allah'a gider.**

Allah'tan gelen servet ve refahla şımaranların elinde kalıyorsa, sorun vardır. Kıstas belirginleşmiş, Allah'tan gelen, Allah'a gidecek.

Bizde ise Allah'tan gelen banka kasasına gidiyor. Ne garip, değil mi?

O halde insanı ortaya çıkaran şey; insansızlaşmış olandan arınmaktır. Evet. Sokaklar insansız hava araçları ile doludur. Sahip oldukları ile hava atan, (tabiri caizse) ne yapmakta olduğundan gafil iki ayaklı canlılar...

İnsan, geldiği yere; fiziksel ölüm gerçekleşmeden dönebilendir.

Bu "dönüş/tavaf" kâmilleştirir. İşte bu pasaj dahilinde hac ibadetinin sırrına değinmiş olduk. Hac ibadetinde ihrama girmek/eşitlenmek ve tavaf (beytin etrafında dönmek) neticesinde, insan ortaya çıkar. Ve yeryüzünün adalet merkezi olan Kâbe'den tüm yeryüzüne insanlar yayılır. Yeryüzünü ıslah etmek suretiyle barışın ve kardeşliğin kutsal tohumlarını toprağa ekerler.

Ya bugün. Adeta bir çöl turizmine dönüştürülen hac ibadeti, tüm bu derinlikten yoksunlaştırılmıştır. Aksine, işlenmiş günahlardan temizlenme mekânına dönüştürülmüş, tüm bu anlam derinliğinden uzak bir olgu halini almıştır.

İnsansızlaşmanın yarattığı bir sonuç olarak "İslamsızlaşma" konusunu da inceleyeceğiz.

İKİNCİ BÖLÜM

ZAMANIN "SÖZ"Ü

Ve insan gerçekten hüsrandadır. (Asr Suresi 1.)

Ben devrime inanıyorum küçük çocuk!
Ben devrime hâlâ inanıyorum çocuk,
Umutsuzluk vahasında yitip gitmişlere,
Yarınlara ve sana,
Umut diyarından yükselen çığlıklara,
Ve o kadim çağrıya...
Ben devrime hâlâ inanıyorum...
Etrafını sarmışsa puşt zulası,
Ve kuşatmışsa salya sümük silahşorlar,
Namus toprağa düşmüş, kan ve gül,
At izi it izine karışmışsa mahşeri kalabalıkta,
Çanlar çalıyor, yakındır o kutlu zafer...
Ve ben sana inanıyorum güzel çocuk;
Gözlerinde gördüğüm umuda,
Ve nasırlı ellerinde taşıdığın pankartlara,
Bedenine musallat olmuş cellatların,
Akbabaların tırnak izlerine,
Ki cellatlar vadisinin puslu patikalarında,
Açmış çiçeklere inanıyorum.
Ve ben devrime inanıyorum;
"La" kelimesine sığınmış düşlerimiz,
Ve ilahlar musallat olmuş yüreğimize,

İbrahim'in baltasıdır kelimeler,
Ve asılmış omzuna Menat'ın, izzet ve haysiyet,
Ar, şeref, kitap,
Düşmüş paçavra dudaklar arasına,
Ve konuşlanmış çakallar,
Kurtlar sofrasına,
Ben devrime inanıyorum küçük çocuk...
Soğuk sokaklara, yalın ayaklılara,
Ve sana...
Senden sana akıp giden kelimelere,
İsyanına, aşkına ve imanına,
Diz çökmüş Adem, putların secdegâhında,
Ve kanlı sunaklarda kirletilmiş bedenler,
Irz sokağa dökülmüş, toprak kirlenmiş,
Süslü elbiselerin içine, ne hayvanlar gizlenmiş...
Ben devrime inanıyorum küçük çocuk,
Ve sana...
Coşkulu yüreklere,
Korkusuz yiğitlere,
Uykusuz kalmışlara,
Acıyı bal edenlere...
Ve sana.

Mülk, Malik, Mel'e...

Kabilci egemen sistem, mülk-malik-mel'e eksenli bir örgütlenme üretti. Bu sistemde hâkim olan teslis görüşünde Firavun, egemen siyasi güç, Karun, egemen siyasi gücün güdümündeki ekonomik güç, Bel'am ise bu iki gücü meşrulaştıran dini söylem olageldi.

Bu dini söylem, her ne şekilde ortaya çıkarsa çıksın, şirkin afyonlayıcı etkisi üzerinden kitleleri Firavun ve Karun'un torna tezgâhına yatırma işi dışında bir iş yapmaz.

Genellikle denklem şöyle şekillenir:

Firavun evi yakar, Karun yangından malı kaçırır, Bel'am ise ev sahibine Firavun ve Karun'u unutup, oturup dua etmesini telkin eder.

Olagelen sistematik bu tesliste şekillenir. Kuran bu üçlemenin dini ayağını oluşturan mel'e ve mutref takımını yoğunlukla eleştirir. Bu kavramlar, şiş karınlı, boynu geniş, işkembesi şişik gibi anlamlara gelir. Temelde, Kabilci dünya görüşünün temsilcileridirler.

Kabilci dünya görüşü, mülkiyet ilişkilerini, bireysel temelde izah eder. Kabilci perspektif, birey yaratır. Dolayısıyla haklar, vazifelerden daha evla sayılır. Konuyu teknik bazı verilerle detaylandıralım.

Kuran-ı Kerim'in Bakara suresinin 279. ayetinde bir ifade geçer: **Fe'zenû bi harbin minallâhi ve resûlih.** Arapça okunuşu bu şekilde olan bölümün Türkçesi: **"O takdirde bilin ki, Allah ve resulü savaş açmıştır."**

Peki kime? "Riba yiyenlere" (bkz. Bakara, 272-279).

Kuran-ı Kerim'de faiz kelimesini gördüğünüz her yerde "riba" kavramı geçmektedir. Orijinali riba'dır.

Riba ne manaya gelir?

Lisan'ül Arap'a göre "şişmek, kendiliğinden çoğalmak" manasına gelir. Peki, hangi prensip üzerinden biçimlenir? Hemen söyleyelim. Necm suresi 39. ayet bu hususta temel prensibi belirler.

O ayet ne diyor?

Ve en leyse lil insane illa ma sea / İnsan için sayı/emek harcadığı/emek harcamakta olduğu dışında bir karşılık yoktur.

Vatandaş diyor ki; emek verdim bu daireyi aldım. Evet, bu durumun "karşılığı" o daireden yararlanmaktır. Bir başkasının emeğinin karşılığını, daha önce harcanmış bir emekten ötürü gasp etmek "şişme/riba" olur.

Allah ve resulü "riba yiyenlere" savaş açmıştır. Riba kelimesini görünce, "faiz" diye yapıştırırlar. Halbuki tam manası "emeksiz kazanç"tır. Faiz bunun bir koludur.

Bu açıdan, para değer kaybetmesin diye bankadan faiz almak ve bunu mubahlaştırmak, türedi modernist mealci aklın uydurmasıdır. Halbuki Allah ve elçisi riba yiyenlerle savaşırken, müminler yan gelip yatmaz. Onlar da savaşır! Bu kadar açık bir ayeti görmezden gelmek ya kasıtlı bir iştir, ya da cehalettir.

Paranız değer kaybediyor. Evet, bu bir sorundur. Bu akarsuyun bir yerlere aktığını gösteriyor. Ve sizi köleleştiriyor. O halde paranızı o sistemin daha fazla gelişmesi için bankalara yatırmak yerine, sistemi yok etmek ya da çökertmek için harcamanız gerekir. Bu hususta rahatları bozucu bir fetva verdiğim için özür dilerim. Lakin işin aslı budur.

Bu noktada bir incelikten bahsetmem gerekir. **"Acziyet şerhi" atacağım.**

Bir kimse, eğer çalışmaktan acizse, kendisine yardımcı kimsesi yoksa; elinde bulunan bir miktar parayla daire alıp kiraya vermesi makul karşılanabilir. Lakin burada acziyet şerhi vardır. Acziyeti makbul olmalıdır. Aksi takdirde bu da riba olur.

Çünkü sistematik olarak bankaya 100.000 TL yatırıp 1000 TL faiz almakla, aynı paraya daire alıp 1000 TL kira almak aynı şeydir. İlkinde banka parayı kullandığı için kira verir, ötekinde daireyi kullandığı için insanlar kira verir. İkisi de ribadır. Haramdır.

Ama dediğim gibi "acziyet şerhi" var. Yani oturduğu daire dışında bir dairesi daha olan gariban bir kadın ya da erkek; bunu kullanıma açarsa, o halde kullanan aile onu sahiplenmiş olur. Belli bir miktar "infakta bulunur." Bu bir sözleşmeyle olmaz, gönüllü bir sözleşmeyle icra edilir.

Peki ya "kâr-kazanç?"

Kârlar, kazançlar "sahib'ul say"dır. Yani emek sahibinindir. İşletmeci, işin tamamlanması için harcadığı mesaiden fazlasını alamaz.

Ben o kadar emek verdim, o kadar kafamı kullandım gibi cümleler makbul değildir. Çünkü verilen emek/kuvve Allah'a aittir. Kişisel mülkiyet değildir. Yani kamunundur. Verdiğiniz emek nazarınca yaşamınızı sürdürme hakkına sahipsiniz. Hiçbir emek, kendisini aşan bir birikime sahip olmayı meşrulaştırmaz.

Sana neyi infak edeceklerini (vereceklerini) sorarlar De ki; ihtiyaçtan artanın tamamını. (Bakara, 219)

İnfak ve münafık aynı kökten iştikaktır. Yani zıttır. Münafık, malları kendisinde toplayıp vermediği halde Müslüman olduğunu iddia eden kişi manasına gelir. Varın gerisini siz düşünün...

Hz. Musa kıssasında bu durum anlatılır;

Zamanın insanı için, kazandığı alışkanlıklar "ezeli ve ebedi bir gerçekliğin" tecellisi olmuştur.

Şöyle demiştiniz: "Ey Musa, biz tek çeşit yemeğe katlanamayacağız; Rabbine yalvar da, yerin bitirdiklerinden bakla, acur, sarımsak, mercimek ve soğan çıkarsın." Musa da; "Hayırlı olanı daha aşağı olana tercih mi ediyorsunuz? Mısır'a geri dönün, orada istediğinizden var" demişti. Allah'ın gazabına uğradılar, onlara zillet ve alçaklık damgası vuruldu. Bu, Allah'ın mesajını inkârda ısrarları ve peygamberleri haksız yere öldürmelerinden dolayı böyle oldu, bundan hiç şüpheniz olmasın. Bu böyle oldu, çünkü isyan etmişler ve aşırı gitmişlerdi. (Bakara; 2/61)

Mısır'da firavunun himayesi altındaki zümrenin, tümüyle taşocaklarında çalışan köleler olduğu düşüncesi yanılgıdır. Mısır'da taşocaklarında çalıştırılanlar, esir-tutsak kölelerdir. İsrailoğulları, Mısır ekonomisine katılan, esnaflık yapan; imkân sahiplerini de içeren bir topluluktu. Kurtarıldıkları esaret, zincirlere bağlı bir esaret değildi. Firavun paradigmasına bağımlı oluşlarından ötürü, bu prangadan kurtuldular.

Çünkü firavunun; İsrailoğullarının gitmesine karşı gösterdiği tepki aksi takdirde anlamsız olur. Bir avuç taş işçisi ülkeyi terk edecek diye, koskoca firavunun peşlerine düşmesi, saçma ve anlamsız bir şeye dönüşür.

Ama eğer gidenler, ülke ekonomisine katkı sunan bir sınıfın temsilcileri ise, işler değişir. Evet, yukarıda okuduğunuz ayete iyice bakın. Tek çeşit yemeğe itiraz eden bu sınıf, bütün peygamberlerin kurtarmaya çalıştığı ve ilk elden muhatap olduğu sınıfın ta kendisidir.

Kuran'a evrensel bir kitap dememizin tek bir nedeni vardır. İnsanın kendisine ve topluma, tarihe yabancılaşmasına neden olan hastalık evrenseldir. Yani o hastalık değişmez bir hastalıktır. Dolayısıyla tabip ve ilaç da evrensel oluverir. Hz. Musa'nın sunduğu tek çeşit yemeği beğenmeyen o sınıf, daha önceki bölümlerde ifade ettiğimiz bir hakikati hatırlatmamızı gerekli kılıyor.

Dedi: Kendi ellerinizle yonttuklarınıza mı ibadet ediyorsunuz? (Gâle e ta'budûne mâ tenhitûn*?*) (Saffat, 95)

Daha önceki bölümlerlerde bu ayeti analiz etmiştim. Hz. İbrahim'in sorduğu bu sorunun muhatapları ile Hz. Musa'nın tek çeşit yemeğini

beğenmeyenler ve Musa Tur'a gittikten sonra altına (altın buzağı) tapanlar aynıdır. Hatta Hz. Muhammed'in karşısına dikilip "Sen tam bir kâfirsin" diyenler ve Kuran'ın buyruklarını okuduğumuzda bize "mal-mülk düşmanı, gomünist zındık" diyenler de aynı zümredirler.

Tenhit kavramının Kuran'da nasıl geçtiğini tekrar hatırlayalım.

Âd kavminin ardından yeryüzüne sizi yerleştirdi. Düzlüklerinde saraylar, dağlarında evler (köşkler) yontuyorsunuz. Artık Allah'ın nimetine düşünün de yeryüzünü talan etmeyin. (Araf, 74)

Siz burada rahat ve lüks içinde yaşayacağınızı mı sanıyorsunuz? Böyle bahçeler, çeşme başları, salkım salkım hurmalar ve ekinler içinde? Dağları yontup saray yavrusu evler (köşkler) yapıyorsunuz. Allah'tan sakının ve sözümü dinleyin. Haddi aşanların, yeryüzünü talan edenlerin peşinden gitmeyin. (Şuâra, 146-153)

Kuran'da bu kavram; oyulmuş köşkler olarak kullanılıyor. Çoğunlukla, imtiyaz üreten birtakım imgeleri tanımlamak için kullanılıyor. Yani bugüne getirdiğimizde bu; han, villa, lüks ev, gökdelen, apartman oluyor. Ve ayet şu şekle dönüşüyor:

Ne o, villalarınıza, hanlarınıza, katlarınıza mı tapıyorsunuz?

Evet! Hz. Musa'nın tek çeşit yemeğini beğenmeyenler, villalarına, lüks ve konforlarına tapanlar. Daha doğrusu, burjuvazi...

Kuran'ın tüm elçileri, burjuvaziye (mel'e ve mütref takımı) gidiyor. Ve şu ayetteki uyarıyı yapıyor...

Ne kadar güçlü ve zengin olduğunuz görünsün diye dağa taşa binalar yaparak gönül mü eğlendiriyorsunuz? İçinde ebedi kalacakmış gibi villalar, kâşaneler dikiyorsunuz. Önünüze gelene merhametsiz zorbalar gibi saldırıyorsunuz. Allah'tan sakının ve sözümü dinleyin. (Şuâra; 128-132)

Bu örneklerde görülen paradigma Kabili paradigmadır. Bunun tam zıttı, Habilci paradigmadır. Şimdi ona göz atalım.

Allah-Halk Birliği

Kuran'ın "malik, mel'e, bel'am, karun, firavun" kavramlarının karşısına koyduğu kavram "en-nas" kavramıdır. Bu kavram halk manasına gelir. Saydığımız egemen sınıflar "Allah'a savaş açmıştır." Aslında savaş açtıkları olgu "halk"tır. Bu nedenle, Kuran'da Allah ve "en-nas" birliği söz konusudur.

Allah'a karz-ı hasen ile borç verirseniz... (Tegabun, 17)

Bu ayette, Allah'a borç verme vurgusu yapılır. Allah'a borç verilemez. Dolayısıyla bu, halka borç verme manasına gelir. En-nas; yani insanlığa-topluma. Bu yönüyle, Kuran'da Allah yazan yere en-nas, en-nas (insanlık) yazan yere Allah yazarak Kuran'ı okuyabiliriz. Bu, kitabın oluşturduğu doğal birliği deşifre eder.

Bu temel esasa göre; "Hüküm Allah'ındır, mal Allah'ındır, din Allah'ındır" dediğinizde, sermayenin, karunların, bel'amların, ruhbanların ya da tüm egemen sınıfların değil, sadece ve sadece toplumundur demiş olursunuz. Burada toplum, sadece insanlardan oluşmaz. Tüm varoluş bu toplumu oluşturur.

Kuran için en-nas ve Allah arasında çok köklü bağlar vardır. Kuran Allah'ın adıyla başlar, en-nas (insanlık) adıyla biter. Kâbe, Allah'ın evidir, Kuran buraya "halkın evi" de der. Dolayısıyla Allah nezdinde makbul olan şahıslar değil, halktır.

Kâbe'ye "beyt-i atik" denmesinin sırrı budur. Özgür ev manasına gelen bu kavram, bireyleri teker teker ele almamakla birlikte, sadece "halk" toplamını bahis edinir.

En-nas kelimesi, tekil bir kavramdır. Bütün insanlardan bağımsız bir kişilik olarak toplum tekilleştirilir. Toplumsal kişilik, toplumsal akıl ve vicdan...

Lakin "en-nas" yani insanlığın ortaya çıkabilmesi için, Firavun, Karun ve Bel'am teslisinin yok edilmesi gerekir. Bu nedenle Musa Peygamber, **önce devrim yapar, sonra evrim yapar...**

İslam, yoksulluğu küfür olarak tanımlamakta, ekmek ve refahı yüceltmektedir. Birçok mütefekkirin aksine, Kuran'da geçen "fazlullah" kavramı kati suretle manevi ve itikadi bir mana içermeyip, refah ve maddi servet manasına gelir. Maruf, hayır, fazlullah gibi kavramlar maddi servet

manasına geldiğinden, Kuran'ın doğaya ve insanlığa yönelik sözüne ciddi anlamda perspektif katar.

Allah'ın egemenliği için, mel'e, mütref, firavun, ruhban, bel'am, karun egemenliği karşısında bir devrimin gerçekleşmesi gerekir. **Bu devrim nasıl gerçekleşir?**

Her devrim bir dünya görüşüne ihtiyaç duyar. Dünya görüşü olmayan bir devrim söz konusu olamaz...

Yaşadığımız topraklarda ideoloji denildiğinde akla hemen hemen şu kavramlar gelir: Marksizm, kapitalizm, Kemalizm, ülkücülük/milliyetçilik, anarşizm vb.

Tüm bunlar, insanın doğruya ya da hakikate ulaşma iddiası ile ürettiği sosyal, ekonomik, felsefi önerilerin bileşkesidir. Tarih sahnesinde saydıklarımın çoğu belli roller edinmiş, belli müsamerelerde kendi önerilerinin kitlelerle buluşmasını sağlamıştır.

Bir kısmı insanlığın vicdanında olumlu anlamların canlanmasına, bir kısmı ile lanetle anılır bir olguya dönüşmeye mahkûm olmuştur. Fakat en temelde şunu söylemek gerekir ki; bu saydıklarımın ve benzerlerinin tamamı; insanın ortaya çıkardığı eğilimlerdir. Özellikle de belirli bir arayışa sahip olan insanın.

Teknik olarak, kendisini arayan insanın ürettiği hiçbir değer, kendisini bulan insanın üretimine denk düşmeyecektir. Çünkü kendisini bulan insan için arayış ve ideoloji söz konusu değildir.

İdeolojilerin tümü, yabancılaşmanın manifestosudur. Yabancılaşmanın yarattığı temel sorunlara karşı itirazın fotoğrafıdır. Bu durumu bir sonraki bölümde çok daha geniş biçimde ele alacağım...

Konumuza dönersek eğer, tüm fikirler insanın aşamalarının eserleridir. Lakin tüm bu aşamalar ideal insana giden yolun durakları olması nedeniyle, nihai değildir.

Fakat bu duraklarda ortaya çıkan fikri oluşumlar, temelde nihai olmaları ya da nihai kotalara sahip olmaları açısından tam da durakların yapısına uygun bir biçimde durdurucu, ilerleyişin önünü alıcı bir etki üretir.

Bu etki, ideolojik karakterin, ideolojiyi oluşturan imgeler ekseninin birtakım karakteristik özellikler kazanması ve en temelde var olan bir tek çelişkiye rağmen binlerce farklı çelişki yaratarak çatışmanın derinleşmesine katkı sunması açısından tehlikelidir.

Temelde ana problem, kendisini arayan insan ve tekâmülünü tamamlamış insan çelişkisi iken, kendisini arayan insanın sahip olduğu her

hastalığın karşısına bir ideolojinin dikildiğini görmek mümkündür.

Feminizm, kadınların kendisini arayan insanın eril karakterine karşı yükselttiği bir çığlık iken, kendisini arayan insanlardan oluşan kitlelerin bayraklaştırdığı bir ideoloji olması açısından örnek olarak gösterilebilir.

Ya da kendisini arayan insanın kurduğu mülkiyet ilişkisine itiraz eden Marksizmin üretim ilişkilerine yönelik eleştirileri ve temelde bu ilişkilerin değişmesi ile insanın kendisini bulabileceği tezi de bu alanda ilginç bir örnek olarak ele alınabilir.

Örneği derinleştirirsek, Marksizme göre altyapı ekonomiktir. Üstyapı ise sanat, felsefe, eğitim ve benzeri tüm yapılardır. Ekonomik altyapı değiştiğinde, üstyapı değişir. Çünkü altyapı üstyapıyı belirler. Fakat üstyapı altyapıyı etkiler.

Fakat İslam'a göre altyapı insandır. Üstyapı ise ekonomi, sanat, felsefe ve diğer tüm ilişki biçimleridir.

Altyapı, üstyapıyı belirler. Üstyapı ise altyapıyı etkiler. Bu nedenle bir grubun herhangi bir yolla altyapıyı değiştirmesi akabinde üstyapının da kendiliğinden değişeceği gibi tez söz konusu değildir.

Ya da devrim, namlunun ucunda değildir, gönüldedir. Öncelikle insanın değişmesi gerekir. Bu durum Kuran'da şu şekilde ifade edilir:

Allah, bir toplum; kendi içindekileri değiştirmedikçe, o toplumun durumunu değiştirmez. (Rad, 11)

Allah yani en-nas, en-nas yani Allah'ın devrimi...

Bu devrimin adı, emr-i bil maruf, nehy-i anil münker biçiminde özetlenebilir. İyiliği öğütleyip, kötülükten alıkoymak. Yani kesintisiz devrim, sürekli ileriye doğru hareket. Durağan olmayan, ilerleyişi nihai amaca evrilten bir tutum. İnsanın hakikate yönelimini güçlendirecek, sürekli ve kesintisiz bir devrim...

Kanun, Devlet, Otorite, Devrim

İnsanın gerçeği arayışı derinleştikçe, gerçekle arasındaki mesafe de büyümektedir. Zamanın insanı tarafından icra edilen bu arayış bir tür körebe oyununa benzer. Yön bilgisinden mahrumlaşan insanın arayışı, bir çırpınış gibidir.

Çırpındıkça battığı çamura saplanan insan, bu durumun farkına varamaz. Çünkü zihni kuşatılmıştır. Kendisini anlaması halinde perişan olacak olan o karanlık ruhun prangalarıyla zincirlenen insan, kendisine uzaklaştıkça bir yönünün ihtiraslarına bağımlı hale gelmesini sağlar.

Bugünün kelimelerinin en keskini olan "devrim" kavramı dahi, tersinden bir otorite ve iktidar yaratma şuurunu ihtiva ediyorsa; bu durum, bahsettiğimiz körebe oyununun yarattığı bir psikotik durum olarak görülmelidir.

Bir canlının diğeri üzerinde tahakküm kurma arzusu, insanı kuşatan otorite güdüsünün temelini oluşturan psikolojiye işaret eder. Düşünsenize, hangi nedenle, hangi amaçla bir insan diğeri üzerinde otorite kurabilir?

İnsanların bir arada yaşaması için kanunlara ihtiyaç duymak, kanunsuzluğun kötü bir şey olduğu bilinçaltını inşa etmek suretiyle bu işe girişmek; kanunların yarattığı insan tipinin egemen sistemi besliyor olmasından ileri gelir...

Yeniden ihya ve inşa için tüm beşeri kanunlara karşı durmak gereklidir. İşte bizim devrimcilikten kastımız budur. Bir tür beşeri kanun silsilesini yok etmek suretiyle yerine yenilerini koymak gibi bir düşünce devrimci değildir. Reformist olabilir ama devrimci değildir.

Beşeri kanun ifadesini biraz açalım.

Beşer kelimesi "derisi üzerinde kıl biten" manasına gelir. Lakin kavramsal olarak "insani şuura erişememiş olan" anlamına gelir.

Kâmilleşen insan kâinatın aynasıdır. Kâinatın işleyiş mekanizmasını vücut âleminde açığa vuran bir ayna gibidir. Düşünün, bütün bir evren mükemmel bir işleyişle işlemektedir. Hiçbir canlının diğerleriyle iletişimi için kanun ya da benzeri araçlara ihtiyaç duyulmamaktadır. Evet, eğer bir bilinç düzeyinden bahsedecek olursak bu bilinç düzeyi, insanlığın mevcut biliş düzeyinden çok daha üstündür.

Kâmil insan ve onlardan oluşan "Darüsselam/Yeryüzü Cenneti" işte bu temelde gelişecektir.

Temelde Peygamber'in Medine'de yaptığı işi anımsayalım. Medine Sözleşmesi'ni tekrar gündeme getirelim.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla:

1. Bu yazı Peygamber Muhammed tarafından Kureyşli ve Medineli müminler, Müslümanlar, bunlara tabi olanlara sonradan iltihak edenler ve onlarla beraber cihat edenler içindir.

2. İşte bunlar, **diğer insanlardan ayrı bir ümmet oluştururlar**.

3. Kureyş'ten olan muhacirler, kendi aralarında âdet olduğu üzere, kan diyetlerini ödemeye iştirak ederler. Onlar savaş esirlerinin kurtuluş fidyelerini müminler arasındaki iyi ve makul bilinen esaslara ve adalet ölçülerine göre ödemeye iştirak edeceklerdir.

4. Beni Avflar, kendi aralarında âdet olduğu üzere, önceki şekiller altında kan diyetlerini ödemeye iştirak edeceklerdir. Müslümanların teşkil ettiği her zümre savaş esirlerinin kurtuluş fidyelerini müminler arasındaki iyi ve makul bilinen esaslara ve adalet ölçülerine göre ödemeye iştirak edeceklerdir.

(Aynı maddeler, Beni Haris, Beni Saide, Beni Cuşem, Beni Neccar, Beni Amr ve Beni Evsler için tekrarlanmıştır. Bu nedenle aynı tekrarı yazmadık.)

5. **Müminler, kendi aralarında ağır mali mesuliyetler altında bulunan hiç kimseyi bu durumda bırakmayacaklar**. Kurtuluş fidyelerini veya kan diyeti gibi borçlarını iyi ve makul bilinen esaslara göre vereceklerdir.

6. Hiçbir mümin diğer müminin mevlası (kendi ile akdi kardeşlik ilişkisi kurulan kimse) ile onun aleyhine olacak bir anlaşma yapmayacaktır.

7. **Takva sahibi müminler, kendi aralarında, mütecavize, haksız bir fiili tasarlayana, bir cürüme veya bir hakka tecavüze ya da müminler arasında bir karışıklık çıkarma kastını taşıyan kimseye karşı olacaklar ve bu kimse onlardan birinin evladı bile olsa, hepsinin elleri onun aleyhine kalkacaktır.**

8. Hiçbir mümin, bir kâfir için bir mümini öldüremez ve mümin aleyhine hiçbir kâfire yardım edemez.

9. Allah'ın zimmeti (himaye ve teminatı) tektir. Müminlerin en ehemmiyetsizlerinden birinin himayesi, onların hepsi için bağlayıcı bir hüküm ifade eder. **Zira müminler, diğer insanlardan ayrı olarak birbirlerinin mevlası (dostu) durumundadır.**

10. Yahudilerden bize tabi olanlar, zulme uğramaksızın ve onlara karşıt olanlarla yardımlaşmazlarsa, yardım ve desteğimize hak kazanacaklardır.

11. Sulh, müminler arasında bir tektir. Hiçbir mümin Allah yolunda girişilen bir harpte, diğer müminleri hariç tutarak bir barış anlaşması yapamaz. Bu sulh ancak müminler arasında genellik ve adalet esasları üzere yapılacaktır.

12. Bizimle beraber savaşa katılan bütün askeri birlikler, birbirleriyle nöbetleşeceklerdir.

13. **Müminler birbirlerinin Allah yolunda akıtılan kanlarının intikamını alacaklardır.**

14. Takva sahibi müminler en iyi ve en doğru yolda bulunurlar.

15. Hiçbir müşrik, bir Kureyşlinin mal ve canını himayesi altına alamaz, hiçbir mümine bu hususta engel olamaz.

16. Herhangi bir kimsenin bir müminin ölümüne sebep olduğu kati delillerle sabit olur da, maktulün velisi rıza göstermezse, kısas hükümlerine tabi olur. Bu halde, bütün müminler ona karşı olurlar. Ancak, bunlara sadece bu kuralın tatbiki için hareket etmek helal olur.

17. Bu yazının muhteviyatını kabul eden, Allah'a ve ahiret gününe inanan bir müminin bir katile yardım etmesi ve ona sığınak temin etmesi helal değildir. Ona yardım ve yataklık eden, kıyamet günü Allah'ın lanet ve gazabına uğrayacaktır. O zaman artık kendisinden ne bir para ve ne de bir taviz kabul edilecektir.

18. Üzerinde ihtilafa düştüğünüz herhangi bir şey, Allah'a ve Muhammed'e götürülecektir.

19. Yahudiler, müminler gibi savaş sürdüğü sürece harp masraflarını karşılamak mecburiyetindedirler.

20. Beni Avf Yahudileri müminlerle birlikte bir ümmet (toplum) teşkil ederler. Yahudilerin dinleri kendilerine, müminlerin dinleri kendilerinedir. Buna, Mevlaları da dahildir.

21. Yalnız, kim haksız bir fiil irtikap ederse veya bir cürüm işlerse, o sadece kendine ve aile efradına zarar vermiş olacaktır.

22. Beni Neccar Yahudileri de Beni Avf Yahudileri gibi aynı haklara sahiptirler.

(Bundan sonra; Beni Haris, Beni Saide, Beni Cuşem, Beni Evs ve Beni Salebe Yahudileri için 21 ve 22. maddelerdeki aynı kayıtlar olduğu için tekrar zikretmedik.)

23. Cefne ailesi Salebe'nin bir koludur. Bu nedenle Salebeler gibi mütalaa edileceklerdir.

24. Beni Şuteybe de Beni Avf Yahudileri gibi aynı haklara sahip olacaklardır. Kurallara mutlaka riayet edilecek ve bunlara aykırı davranılmayacaktır.

25. Yahudilere sığınanlar bizzat onlar gibi mülahaza olunacaklardır.

26. Yahudilerden hiç kimse Muhammed'in izni olmadan, Müslümanlarla birlikte bir askeri sefere çıkamayacaktır.

27. Bir yaralamanın intikamını almak yasak edilmeyecektir. Biri bir adam öldürecek olursa neticede kendini ve aile efradını mesuliyet altına sokar. Aksi halde haksızlık olacaktır. Allah bu yazıya en iyi riayet edenlerle beraberdir.

28. Bir savaş vukuunda Yahudilerin masrafları kendi üzerine ve Müslümanların masrafları kendi üzerinedir. Bu sahifede gösterilen kimselere harp açanlara karşı, onlar birbirleriyle yardımlaşacaklardır. Onlar arasında iyi davranma olacaktır. Kaidelere mutlaka riayet edilecek, bunlara aykırı davranış olmayacaktır.

29. Hiç kimse müttefiklerine karşı bir cürüm işleyemez. **Zulmedilene mutlaka yardım edilecektir.**

30. Yahudiler Müslümanlarla birlikte, beraberce harp ettikleri sürece masrafta bulunacaklardır.

31. Bu sahifenin gösterdiği kimseler için Medine, vadisi dahil, mukaddes bir yerdir.

32. Himaye altındaki kimse, bizzat himaye eden kimse gibidir. Ne zulmedilir ne de kendisi zulmedebilir.

33. Himaye verme hakkına sahip olanların dışında hiç kimse himaye veremez.

34. Bu sahifede yazılı kimseler arasında zuhurunda korkulan bütün öldürme ve münazaa vakalarının Allah'a ve resulüne götürülmeleri gerekir. Allah sahifeye en iyi riayet edenlerle beraberdir.

35. Ne Kureyşliler ne de onlara yardım edecekler, himaye altına alınmayacaklardır.

36. Müslümanlar ve Yahudiler arasında Medine'ye saldıracaklara karşı yardımlaşma yapılacaktır.

37. Şayet Yahudiler, Müslümanlar tarafından bir sulh yapmaya veya bir sulh akdine iştirake davet olunurlarsa, bunu doğrudan doğruya akdedecekler veya ona iştirak edeceklerdir. Şayet Yahudiler, Müslümanlara aynı şeyleri

teklif edecek olurlarsa, müminlere karşı aynı haklara sahip olacaklardır. Din konusunda girişilen harp vakaları müstesnadır.

38. Her zümre, kendine ait mıntıkadan sorumludur.

39. Bu sahifede gösterilen kişiler için ortaya konan şartlar, aynı şekilde Evs Yahudilerine, yani onların Mevlalarına ve bizzat kendilerine, yine bu sahifede gösterilen kimseler tarafından sıkı ve tam bir şekilde tatbik olunur. Kurallara mutlaka riayet edilecek, bunlara aykırı hareket edilmeyecektir. Haksız yollarla kazanç temin edenler, sadece kendilerine zarar vermiş olurlar. Allah, bu sahifede gösterilen maddelere en doğru ve en mükemmel riayet edenlerle beraberdir.

40. Bu yazı, bir haksız fiil veya cürüm işleyenin ceza görmesine engel olamaz. Harbe çıkan da, Medine'de kalan da emniyet içindedir. Haksız bir fiil işlemek müstesnadır. Allah ve resulü Muhammed himayelerini, bu sahifeyi tam bir sadakat ve dikkat içinde muhafaza edenler üzerinde tutacaklardır.

(DİPNOT) Bkz. **Niyazi Kahveci,** İnsan Hakları ve İslam, **Ankara: TDV Yayını, 1995. S.45-49.** Medine Sözleşmesi'nin bir ölçüde farklı bir başka Türkçe tercümesi için bkz. **Ahmet Gürkan,** İslam Kültürünün Garbı Medenileştirilmesi, **Ankara: 3, b. (tarihsiz), s. 74-80)**

Medine Sözleşmesi, adalet eksenli bir toplumsal sözleşmedir. Hiç kimseye mensup olmadığı bir inancı dikte etmez. Kurumsallaşmaz, böylece rant oluşturmaz. Ve Medine'de bulunanların tamamını ümmet olarak kabul eder. Yahudi, Hıristiyan ve Müslümanları tek bir ümmet olarak görür. Ama ilkelere uydukları takdirde. Bu yönüyle, bugünün modern devlet teorisinden çok daha ileridedir.

Peygamberin Medine'de yaptığı şey bir devlet kurmak değildir. Bir toplum (en-nas) oluşturmaktır. Organizasyon oluşturulmamıştır. Herkes askerdir, herkes memurdur, herkes bildiği bir işte vazifelidir. Lakin bu yapılanlar karşılığında hiyerarşik bir edinim yoktur. Dolayısıyla asker olmanın ya da yönetici olmanın bir cazibesi yoktur.

Bu yönüyle Medine çok mühim bir örnektir.

Peygamberimiz devenin sırtında şehre giriyor...

Deve (kasva) sağa sola bak baka ilerlerken Avfoğullarından İtban b. Malik ile Abbas b. Ubade devenin önüne geçtiler:

"Ey Allah'ın elçisi! Bize buyur. Sayıca çokluk, mal, kuvvet ve kudret bizdedir. Geniş meydanlar, bağ ve bahçe sahibiyiz!" dediler.

Peygamberimiz gülümsedi, "Hayrını görünüz" dedikten sonra şöyle dedi:

"Devenin yolunu açınız, o gideceği yeri bilir!"

Bu hadise birkaç kez tekrarlandı. Peygamber, malını överek onu davet edenlere sert bir biçimde "Hayrını görün" diyerek sürdü deveyi şehrin içine...

Sonra deve, iki yetimin barınağının dibinde durdu. İşte mescit burada inşa edildi...

İmtiyazlıların, üstünlük iddia edenlerin değil, yetimlerin komşusu oldu Allah elçisi...

İşte o mescitte kılındı namazlar. Orada alındı bütün kararlar. Servetin, gücün gölgesinde değil, yetimlerin yanı başında...

Mescidin inşaatında, Bilal'i Habeşi hasırları sererken, Hz. Hamza kerpiç yapıyor, Hz. Ali taşıyor, Hz. Ebubekir üst üste koyuyordu. Tırnaklar ile kazındı. Her damlasına dökülen ter kutsadı o yerlerin...

Böyle kuruldu Medine.

Şehrin pazarında hile ve hurda işleri yürürken, satılan mala garanti verme, sabit fiyat gibi ilkeler getirildi. Böylece insanlar akın akın Müslümanların pazarlarına gittiler. Kimse tartıda hile yapmayacak, hakka tecavüz etmeyecek, satılan mala garanti verilecek, emin olunmayan mal satılmayacak ve tek fiyattan satış yapılacak denildi...

Hz. Ali, pazarda yürürken bir tezgâhta hurmaların ikiye ayrıldığını görür. Bir kısmı ucuz, bir kısmı pahalıdır. Derhal gidip tezgâhı dağıtır! "Sen utanmıyor musun Allah'ın kullarını sınıflara ayırmaya? Hepsini karıştırıp tek fiyattan satacaksın, herkes rızkını yiyecek" diye tepki gösterir...

Allah'ın kullarını sınıflara ayıranlarla mücadele edildi ve işte böyle kuruldu Medine...

Demokrasi Değil, Vahdet!

Demokrasi kavramının Türkiye'deki algılanış biçimi (ki esasen kavramın kendisi de sorunlu bir kavramdır) problemlidir. Her ne kadar kavramın kendisi problemli olsa da, temelde Türkiye'deki algılanış biçimi çok daha kronik bir hastalığa dönüşmüştür.

Demokrasi nedir?

En temelde, Türkiye için bu kavram "darbeye karşı olmak" manasına gelir. Özellikle de son 10 yıl boyunca, demokratlık; salt anlamda darbe karşıtı olmak manasına getirilmiştir.

Bir şeyin kendisini, yarattığı öteki üzerinden tanımlaması durumu, modernizmin dayattığı dilin yansımasıdır. Bu yönüyle Türkiye'de olgunlaşan muhafazakâr iktidarın modernist perspektifinin nerelerden beslendiği belirginleşir.

Siyasi egemen güç ya da iktidar erki, toplumsal siyaset kavrayışını belirli zıtlık ilişkilerine adapte etmek sureti ile daraltır. Demokrat demek, darbe karşıtı demektir. Demokrat olmamak ise darbeciliktir.

A kavramını zikretmek sizi "A-izm" dairesine sokar. Eğer eşitlik, adalet diyorsanız, Allahsız bir komünistsinizdir. Evet, kitlelerin ana motivasyonu bu eksende biçimlenir.

Eğer işin siyasetini ya da siyaset felsefesi açısından meseleyi konuşacaksak, bir Müslüman'ın demokrat olması, bir balığın sahneye çıkıp uzun hava okuması kadar olanaksızdır. Çünkü demokrasi denilen kavram, Kuran ve peygamber vizyonundan onay almaz bir tür diktatörlük yöntemidir.

Demokrasi, çoğunluğun azınlığa tahakkümüdür. Yani %51'in %49'a kendi heva ve heveslerini dayatma usullerinden biridir. Ve bu usul, faşist diktatörlüklerin modern çağa uyumlanması akabinde ortaya çıkan, uluslararası alanda meşrulaşmış bir tür faşist saldırganlık tipidir.

Yaşadığımız ülkeyi ele alarak devam edelim.

Medya, sermaye elinizdedir. Dolayısıyla kitlelerin nasıl düşüneceğini belirleyebilme gücüne sahip olmanız olasıdır. Kitleler üzerinde bu kadar güçlü bir psikolojik etki gücünüz söz konusu iken, demokrasi yani çoğulculuktan bahsediyorsanız, tipik bir diktatör, faşist bir erk olduğunuz ortaya çıkar. Demokrasi kavramı, sadece ve sadece medya, sermaye gibi

kitleleri belirleyici araçların kamusal tabana yayılması, özel mülkiyetin toplumsal zeminde bölüşülmesi ile belli oranda meşrulaşabilir. Bu durumun dışında, çoğunluğun psikolojik olarak etki altına alınabileceği bir konjonktürün ortaya çıkması durumu nedeniyle demokrasi insan haklarına doğrudan saldırı ve diktatörlüğün cilalanmak suretiyle kitlelere sunulmasından ibaret bir rejim olacaktır.

Yani askeri cunta sisteminin apoletsiz yüzüne dönüşmek suretiyle; benzer bir dil üzerinden kendi meşrutiyetini dayatan bir iktidar erkinin gelişmesine neden olacaktır.

Demokrasi, devlet denilen aygıt nezdinde sadece belirli bir sınıfın ayrıcalıklı konumunu kollayıcı bir araçtır. Bu araç, çoğunlukla imtiyazlı sınıfın, mülk sahiplerinin ve bu sınıfı kollamak suretiyle kitleler üzerindeki etkisini güçlendirme misyonu üzerinden var olabilecek iktidar organının, meşru olmayan varlığını meşru göstermek ya da meşru zemin adı altında kitleleri afyonlayacak birtakım imgeler üretme adına ortaya çıkartılmış bir zehirdir.

Demokrasi, akşama kadar salya sümük zırlayarak, Allah'a ve O'nun peygamberine türlü iftiralar düzerek ve tüm bunları İslam adına yaptığını iddia ederek kitleleri afyonlayan aşağılık maymunların tesirine girmiş birtakım uyuşmuş zihinlerin, o aşağılık ve şahsiyetsiz şahsın ağzından dökülen zehirleri içmek suretiyle içine düştüğü büyük bataklığa diğer insanları kolayca çekebilme yoludur.

Yeryüzünün müşrikleri, yani egemen burjuva sınıfı; güç ve sermayeyi kontrol ederken, kendi çanağına zehir taşıyan bu ahmak güruh ile kurduğu ilişki üzerinden, o ikiyüzlü ve sümüklü soytarıların palavralarına yaptığı yatırım nazarınca afyonladığı insanların yeryüzünü cehenneme çevirmesi adına ve tüm olup bitenleri meşru görmesi adına üretilmiş bir zırvadan ibarettir demokrasi...

Küreselci zorbaların yarattığı şer güçleri, kendi içinde yapay çelişkiler üretiyor. Örneğin, vatandaşın kolayca tesir altına alınabilmesi için, evvela bir kötü adam yaratıyorlar. Mesela bir süredir bangır bangır "darbe" karşıtlığı yapılması da böyle bir şeydir. Darbe denilen olgunun, tarih boyunca nasıl geliştiği, hangi köklerden ve yapılardan beslendiğinden dem vurmaksızın, bir öcü olarak darbe yaratılır. Ve insanlara bu öcünün tasallut etmemesi için, dışı cilalanmış, içi kokuşmuş bir öcü daha sunarlar. İşte yaşadığımız topraklardaki demokrasi kavrayışı tam anlamıyla böyle bir şeydir.

Örnek olarak, bu demokrasi; işten çıkartıldığı için meydana çıkan işçiye biber gazı sıktırır, poşu bağlayan öğrenciyi cezaevine tıkar, memleketini sevdiği ve Amerikalılara karşı durduğu için adamı Ergenekoncu yapar, Kürtçe konuştuğu için KCK'li yapar...

Anamız ağladı diyen adama "Ananı da al git" derken, emperyalist ülkelerle işbirliği yapan terör örgütlerini mücahit, o örgütlerin hedefindeki ülke yöneticilerini de diktatör yapar.

Bu demokrasi adamı dinden imandan çıkartır.

İşte bu yüzden bu demokrasinin mimarları ve yerli uygulayıcıları dinden imandan çıkmış, bozguncu, sapkın, Kuran ve peygamber düşmanı kimliklerini İslam maskesiyle gizlemek suretiyle dini; salt anlamda ihtiraslarını meşrulaştırma amacına dönüştürmüşlerdir.

ABD başkanının ağzından çıkan her sözü vahiy belleyip şeksiz ve şüphesiz biçimde kabul edip icra etme yoluna gitmek, demokrasi peygamberliğine soyunmuşluğun resmidir.

Elbette bu eleştiriler, suyun yüzeyindeki tortuları ifade edici eleştirilerdir. Suyun derinlerine indiğimizde işin şekli daha da farklılaşır.

Demokrasi gibi kavramlar, bireylerden oluşan kalabalıkların düzenlilik arayışından doğmuştur. Bireyin mevcut varlığını meşru görmek suretiyle, birey-birey ve birey-toplum ilişkisini düzenleme adına türemiş bir kavramdır. Bu yönüyle tamamen Batıcı, Rönesans'ın bireyci etkisi altında olgunlaşmış bir kavramdır. Oysaki Doğu için bu tümüyle hatalı bir tespit olur. Doğu'da "kamu bilinci" söz konusudur. Kamusalcı ya da toplumsalcı perspektif gereği, bir işin olgunlaşabilmesi için fikir birliği gerekir.

Fikri çelişkiler ya da ihtilaflar, farklı görüşlerin varlığından değil, menfaatlerin çatışmasından doğar. Çünkü menfaat barındırmayan her tahlil, uzlaşmacıdır. Bu yönüyle, gerçeği arayan insanın, bu arayışa dahil olmuş diğer bir insan ile kuracağı ilişkide, gerçeğe karşı inat ve ısrarla reddiyeci tutum sergilemesi mümkün değildir.

O halde fikir birliği görüşü ya da gönüllü mutabakat fikri, insan tabiatının aslı iken, fikir ayrılıkları insanın kendisine yabancılaşmış olmasının ürünüdür.

Evet, zokayı yemişiz.

Tıpkı, milletin vekilinin önünde milletin ceket iliklemesi misali. Halbuki bu tam tersi olmalıyken. Neticede, milletvekili demek, milletin parasıyla tuttuğu bir avukat demek iken, milletin aslı, parasıyla tuttuğu avukatının önünde eğilebilmektedir. Demokratik faşizm; böylesine

tersinden olgunlaşmış bir sürecin normal bir süreç olarak algılanmasını sağlayan psikolojik bilinçaltını üretir. Bunu, ele geçirdiği medya ve finans araçlarıyla yapar. Öncelikle insanların büyük çoğunluğunun borçlanmasını sağlayarak, politik sahadan çekilmelerine neden olur. Akabinde, nasıl düşünmeleri gerekiyorsa, o yönde düşünmelerini sağlayacak güçlü bir medya manipülasyonu başlar. Öyle ki, aksini sağlayan medya organları tasfiye edilir. Üretilmiş slikon medyanın papağanları tarafından beyni kemirilmiş bir halk yığınının ortaya çıkması sağlanır.

Demokrasi...

Öyleyse alternatiften bahsetmek gerekiyor.

Kuran'ın Şura suresinin 38. ayeti çok kilit bir öneri yapıyor:

Onlar işlerini aralarında şura ile görür ve kendilerine verdiklerimizden infak ederler...

Durun bir dakika! Burada bir incelik var.

Şura ile iş görürler. Ve infak ederler! O halde, infak kelimesinin yine karşımıza çıkmasının temel nedeni, bu şuranın ana prensibini ifade etmeye yöneliktir.

Kuran bilgeliğini gösteriyor. Bizlere bir anayasal formül sunmuyor, aksine o formülü üretecek mekanizmanın temel prensibini deklare ediyor. Şurayı oluşturacaksanız eğer en öncelikli prensibiniz "infak olacak" diyor.

Yani şura, ancak ve ancak mülkiyet ilişkilerinin normalleşmesi ile mümkün olur, diyor. Evet, bu ayetin tefsiri bu şekilde yapılır.

Çünkü aksi koşullarda "şura" oluşamayacaktır.

İşte kilit nokta burasıdır. Mülkiyet ilişkileri düzenlenmeksizin ortaya çıkması imkânsız olan bir yapı olarak şura, en temelde mülkiyet ilişkilerini lehulmülk prensibine göre biçimlendirmiş olan halkın katılımcı gücüdür.

Çünkü mülkiyet ilişkileri düzenlenmemiş bir toplumun üretebileceği şura, çoğunlukla yaşadığımız toplumsal rahatsızlıkları üreten, hastalıklı bir yapı üretmiş olacaktır. Parlamento ve meclis kurmak mesele değildir. Bu parlamento ve meclisin hangi temel prensipten besleneceği ya da nasıl meşrulaşacağının altının çizilmesi gereklidir.

İnfak demek, medyanın ya da sermayenin toplumsal tabana yayılması demektir. O halde, bahsettiğimiz koşullar gerçekleştiğinde oluşacak şura, fikir birliği/vahdet üretebilecek bir yapıya dönüşecektir.

Menfaatlerin çatışmadığı bir ortamda, tartışmalar; gerçeğe yaklaşmak için yapılır. Dolayısıyla, mülkiyet ilişkileri kapitalizmin öngördüğü biçimde konumlanmış olan bir toplum için şura, meşveret, demokrasi, cumhuriyet

gibi kavramlar fetişleştirilebilecek kavramlar olup, aslı itibariyle hiçbir anlam ifade etmez.

Egoist, bencil bir insan tipi üretmek suretiyle varlığına güç katan sistem, insanların kâinatı okuma biçimini kendi organizasyonu bünyesinde belirgin kılar. Devletler "cinayet suçu" adlı bir suç tanımı yaparlar.

Lakin bu suçu tanımlamazlar. Örneğin, bir kişinin yaşama hakkını zor kullanarak elinden almak cinayet ise, bir patronun işçisinin insanca yaşama hakkını, ucuz ücret köleliği üzerinden elinden alması, medya baronlarının insanları kişiliksizleştirerek insanca yaşamdan alıkoyması da cinayettir.

Fakat bu cinayet, yargılanmak şöyle dursun, sistem tarafından meşru görülür. Demokrasi denilen zırva ve dalavere, ikiyüzlülükten beslenen, insan kanıyla işkembesini dolduran leş kargalarının yapbozudur. Demokrasi, adaletsizliktir. Çünkü mülkiyeti korumayı vazife edinmiş bir hiyerarşik dikey yapının varlığını korumasını sağlar.

O halde insanlık için hayırlı iş üretme iddiasında olanların, öncelikle insanlık üzerinden ellerini çekmeleri gerekir. Hayırlı olan budur. Daha önce söylediğim gibi; insanlar arasındaki ilişkileri düzenlemek için kanunlar çıkarmak yerine, kanunlara ihtiyaç duymaksızın insani ilişkilerini düzenleyebilen insanların ortaya çıkması gerekir. Çünkü doğal olan eğilim budur.

Bu yönü itibariyle İslam düşüncesinin, otoriteye itiraz bakımından anarşizme yakın olduğunu fakat anarşizm olmadığını, kendi özgün karakteriyle var olduğunu söylemek gerekir. Bu cümlemiz insanları çok fazla rahatsız etse de söylemek gerekiyor. Yıllardır kapitalizmin kanlı sunaklarına yaslanmış ruhban sınıfının salya-sümük gözyaşları ile anlattığı martavalları din zanneden insanlık, dinin gerçek yüzünü şimdi tanımaya başlıyor. Ve inanıyorum ki gerçek anlamda İslam anlaşıldığında, insan kanıyla işkembesini doldurmuş aşağılık akbabalar kaçacak delik arayacaklardır.

Yalnızlık Sözleri...

Çok yalnızız...

Yalnızlık kavramının türetilmiş içeriğini yaşantılıyoruz. Yolculuk...

Yağmurca ıslatılmış sokaklar. Gizlenen gerçekler ve süslü yalanlar. İnsan oluyor bütün bu anlatıların bileşkesi. Israrcı sözler, inandırıcı masallar...

Anlam arayışları arasında anlamsızlaşmış anlar...

İnsanın yolculuğuna dair deneyimsel kelimelerle süslenmiş kitap sayfaları. Denetimsel serbestlik. Öyle böyle şeyler.

Uzayıp giden bir kumsal, birbirinin aynısı kum tanecikleri ve abuk sabuk tanımlar. Neredeyiz derim çoğu kez. Evet, çok yalnızız. Yalnızlık kavramının türetilmiş içeriğini yaşantılıyoruz...

Ve yolculuk!

Ne desek boş. Yıkılan düzenler, yakılan düzülenler. Kahkahalara boğulmuş şatafatlı hanelerde yakılan aşk mektupları. Ve en ısrarcı yalanlar...

Öyle ya, hayatı ve dünyayı kendi küçük dünyasından ibaret sayanların yarattığı minik evrenler silsilesi, soğuk kumsal, kuma geçen negatif enerji ve jakuziyi dolduran suyun köpüğü...

"Ne alaka?" diyorsun, biliyorum. Alaka, arayışlarından ibaret bir algı. Çoğu kez yıkmamız gereken ilk duvarımız olagelir. Olagelir, dolagider. Klişeleşmiş kelime oyunlarından ibarettir tüm bu sokak gevezeliğinin özü. Yatarsın, kalkarsın. Verilen işi en iyi biçimde yaparsın. Çok yalnızsın. Hem de çok...

Anlam arayışı içinde aradıklarını listeleme zahmetine giriştiğinde, sağ kolunun tutmaz hale geleceği aşikârdır. Üstüne alınma, beşeriyetin zincirlerine saldırıyorum an itibariyle... Az sonra çok fazla şey değişecek.

Tüm olup biten, olmakta olanın farkındalığından ibarettir. İvme ve sürtünme katsayısı bizi bağlamaz. Bunlar işin "geyikleşmiş" kısmıdır. Ya da "H2O". Önemsizdir...

Anlamsız olana giydirilen süslü elbiseden bahsediyorum. Anlam arayışlarının kökünde, insanın çözmesi gereken ilk kördüğümün adresini veresim geliyor.

Kendimiz...

Kendimizden bahsetmeli. Egoları tatmin eden ve soğuk alkışlara mazhar olası bir saldırganlıkla "kendimizden sadır olan" saçmalıklara savaş açmak

yerine, savaşı bırakıp "kendimizle sevişme" yolunu seçmeli. Öyle ya; bu kelimenin zihinlerde yarattığı kliklerin başında, "cinsel isterik bir anlam havuzu oluşundan" yasaklı kelimelerden birini kullanmış bulundum. Sanırım yazılarımı hazırladığım bilgisayarımın bir köşesinde hazır ve nazır bulunan bir tür kullanma ya da kıllanma klavuzu hazırlamam gerekiyor...

Saçmalıyorum. Bunu bilerek yapıyorum. Anlatmak istediğim şeyi formülize edebilecek matematiksel yöntemi aramıyorum. Tüm matematiksel formüllerden ve anlam arayışlarından arınmış bir algı üretmek suretiyle sadece 3 dakikalığına sessizliğin ortasında yitip gitmek gerektiğini biliyorum. Kıralım algıların tutarlılık arayışını ya da matematiksel dizgisini...

Akabinde size ciddi bir sır vereceğim. Başlayalım bari.

Kitabın bu bölümünü okurken önerim, bir şekilde Düş Sokağı Sakinleri'nin "Unutmak o kadar kolay mı sandın?" adlı parçasını dinlemenizdir. Çünkü yazarken kulağıma taktığım kulaklıkta çalan şey tam olarak buydu.

İnsan sürekli olarak kendi varlığını özgün kılıcı eğilimler üretmek suretiyle aslında hiç erişemediği o sıfatın (insan) önüne ya da sonuna koyduğu ek'ler üzerinden varlığını, hükmeden konumuna konumlandırır. Denilir ya; insan fıtratı, fıtratımızda var vb. Büyük bir yalandır esasında bu cümlenin kendisi. Ve aslında sizin için önemsiz olarak görülebilecek kadar güncel meselelerin dışında kalan bu konu birazdan göreceğiniz üzre, tüm hayatın içine düştüğü berbatlığın kökenini inşa edici bir tür hastalığı örgütler...

İnsanın fıtratı, insan olmayanın fıtratını koşullar. Fıtratların sayısal çokluğu farklılığı üretir. En temelde bir kedi için "kedinin fıtratı ile eşeğin fıtratı" diye iki ayrı tanım söz konusu değilken ve tüm bu evrensel uyum, temelde tanımsızlığın yarattığı bir sonuç iken insan ya da insanlaşamamış olan, sürekli olarak bu türden tanımlar üzerinden varlığını sağlam zeminde konumlandırma eğilime gark olur gider.

Bu, yolculuğun en sorunlu kısmıdır. Esasen tüm yolculuklar, başlangıç noktasına doğru başlamış bir hareketin ta kendisi iken a ve b noktaları üreten zihnin yolculuk kavrayışı, başlangıç noktasına yabancılaşmayı doğurur. Bu yabancılaşma, halk arasında yumurtadan çıkıp kabuğunu beğenmeme olarak ifade edilse de bu kadar geçiştirilebilecek bir durum olmanın çok ötesinde, temel hastalığımızı örgütleyen problemlerin en büyüklerinden olma özelliğini korur.

Öyle ya, tüm yolculuklar temelde başlangıç noktasına doğrudur. Kabullenilemez bir gerçeklik olması açısından bu durum, es geçilemeyecek kadar önemlidir. Çoğu zaman, zaman ve mekânın yarattığı dehlizlerde sıkışıp giden varoluşunun tesiri altında kalan adam, camın kenarına oturarak uzaklara bakar. Ve çoğu kez bu bakışların tek nedeni, yalnızlık fenomeninin yarattığı bir tür tribal durumdan kaynaklı bir poz verme arzusu ihtiva eder. Etrafı kameralarla çevrili bir sanrının içinde poz veririz hayata sürekli olarak. Aslında iyi oyuncularızdır. Roller ve oynanan oyunun sanrısal yönü kuşatmıştır tüm hayatımızı...

Neyse, sıkıcı oldum sanırım. Devam edeyim.

Riyanın kökeninde yatan, anlam arayışıdır. İnsanın arayışı, aklın ürettiği bir sonuç olmanın çok dışında, aklın tutulması durumundan ileri gelen bir durumdur. Akla açılmış bir savaş olarak görülebilecek bu cümlenin özünde ise anlatılmak istenen tam manasıyla şudur:

Hiçbir arayış, yolculuğun seyrini değiştirebilecek bir tavrın oluşmasına zemin hazırlamaz. Sadece işlerin karmaşık bir hale gelişinin nedeni olarak var olur. Fakat temelde karmaşıklık yoktur. Sanrısal bir kargaşadan bahsediyorum...

Hani genelde sorulur; "Allah çocukların ölmesine neden müsaade ediyor?" diye ve şöyle cevaplar verilir: "İmtihan vb."

Atın çöpe arkadaşlar. Bu soruya verilebilecek en ideal cevap, "Olup biten bir şey var mı?" şeklinde başka bir soru olacaktır. Evet, olan biten bir fiil söz konusu mudur? Fiillerin varlığı söz konusu ise fail ortaya çıkmaz mı? Fiil ve failin varlığı, düalite üretmez mi? Hangi vahdet ve tevhit görüşü, bu ikisini bir arada kabul edebilir ki?

Eğer oluştan bahsedemiyorsak, algılarımızın ürettiği kavrayışı nereye koyabiliriz?

Öncelikle şunu söyleyelim. Ahiret dediğimiz olgu, an itibariyle başlayıp sonsuza kadar süren gerçekliğin ta kendisidir. En azından mevcut algı düzeyinde, bu denli yalın bir şekilde ifade etmek gerekir. Bu nedenle, cennet ve cehennem de "an itibariyle" varoluşumuzdan sadır olmaktadır. Ki bu hususa daha önce kaleme aldığım *Abdestli Kapitalizm* kitabında değinmiştim.

Düalite-ikilik-şirk dediğimiz olgu, zaman ve mekâna bağımlı bir algılayışın ürünüdür. İnsan, biyolojik yapısı itibariyle zaman ve mekâna bağımlı iken, kalbi yapısı itibariyle tüm bu sanrılardan münezzehtir. Oluşların tümü, temelde zaman ve mekân prangasının dayattığı sanrılardan

ibaret iken, olup biten tek şey, olması gerekenden ibarettir. Olması gerekenin oluşu, oluşlar yerine "oluş" gibi tekil ve tek yönlü bir izlencenin ta kendisidir. Bu durum kavrandığında "çocukların ölümü" başka bir anlam kazanır. Düalite açısından bu ölümler bir realitedir. Tekilleşme sağlandığında, tüm bunların bilgisi ortadan kalkar. Çocuk kelimesi ya da telaffuzların tamamı yok olur...

En azından bir proton açısından durum halen böyledir. Proton açısından gözlem diye bir şey söz konusu değildir. Sonsuz bir aynanın içinde sürekli kendisini görmenin yarattığı garip bir duygu oluşur. Aslında doğal eğilimin ya da tevhidin temelinde bu duygu yatar. Duyguların çokluğu, tevhidin yokluğuna işarettir. Çünkü bağlanışların, ihtiyaçların ve ihtirasların özünde ikincil bir nesnenin varlığı yatar. Oysaki Allah, kendisi dışında bir şey bulunmayan tektir. Eğer öyle ise, insanın varlığının söz konusu olması da şirktir. Çünkü eğer varsa ve uzayda bir hacim kaplıyorsak ve kapladığımız bu hacim bizim varlığımızın kendisiyse, ikinci bir gerçeklik söz konusu olur. Fiil dediğimiz şey ortaya çıkar ve Allah, varlık âleminden soyutlanmış bir Tanrı'ya indirgenmiş olur. Ki bu tevhide tamamen aykırıdır.

Fiil yoktur. Söz konusu değildir. Fiil, sanrıdır. Basit bir aldatmacadır. Dolayısıyla fiil algısının ortaya çıktığı bilinç ikilik hastalığına gark olduğundan, ortaya çıkan kargaşa doğaldır. Bu kargaşa, cehennemin ta kendisidir. Varoluşun fiziksel boyutta deneyimlediği bir tür tekâmül aracıdır.

Fiillerin ortaya çıkması için ihtiyaç duyulan her şey, özünde oluş dairesi içinde ikinciden sonrakileri teşkil eder. İkincinin ve sonrakilerin varlığı, tevhit denklemini yok edicidir. Eğer bu durum söz konusu ise, yaptığımız her şey koskoca bir yalandan ibarettir. Bu gerçeği gizlemek için uydurulmuş güftelere sığınmak suretiyle hayatımızı rutin biçimde sürdürmeye devam edebiliriz böylece...

İnsanın "varlık iddiası" -ki bu gülünç bir iddia olması açısından garipsenmelidir- belirleyiciliği koşullar. Varsanız, belirlemelisiniz. Fakat eğer Allah mutlak ise, mutlak etkiden beridir. Dolayısıyla mutlak üzerinde belirleyici olan da mutlaktır. Madem mutlak olan da, belirleyici olan da mutlaktır, irade nedir? Ya da nasıl bir sanrıdır?

İrade, bilinç, akıl, zekâ, aşk, gönül, muhabbet, mücadele… Tüm bunlar en temelinde, farkına varış yolculuğunun duraklarıdır. İnsan, kendisine yönelimi süresince tüm bu duraklarda durmak suretiyle deneyimsel

kazanımlar elde eder. Bu kazanımlar, öldürücüdür. Ölen egodur. Kalan Hakk'tır.

Ki esasında Hakk'tan gayrısı yoktur. Yok olan, egonun varlık iddiasının ta kendisidir. Böylece, sanrılar âlemindeki kargaşadan, birliğe ve tevhide erişilmiş olur ki o makamda fiil yoktur. Dem/an vardır. An bu andır. An bu an...

İnsanın bu yolculuğu hep farklı biçimlerde resmedilir. Faşizm bunu Süpermen olarak resmederken, bazen Kaptan Amerika oluverir. Ya da Kara Murat...

İdeal insan, insanın ideal olgunlaşma istikameti, sürekli egosal benliğin varlık iddiası temel referans edinilmek suretiyle belirlenmiştir. Hatta Marksizmde "L'homme total" yani tam insan denilen şey; gerici, bozucu etkenler, iktisadi durum, sınıfsal düzen, insanlık dışı çalışma koşulları ve adaletsiz, uygunsuz kurumlar aracılığıyla örselenmemiş, eksilmemiş, parçalanmamış, felç olmamış, aline olmamış bir insandır; para kulu, tek boyutlu, sömüren, sömürülen, efendi, köle, şehvet düşkünü, züht kulu, riyazetçi, amele, işsiz vs. olmayan, eksiksiz, dosdoğru insan...

Şu tanımda gözlerden kaçan ideal insanın varlık iddiası ekseninde örgütlenen tüm bu güdülerden arınması gerektiği gerçeği iken, bunlardan arınışın ideal insanı üretmesi ve ideal insanın bireysel niteliklerinin ortaya çıkması tezadıdır. Halbuki tüm bu nitelikler ya da insanı idealden uzaklaştıran sıfatların ortaya çıkış nedeni, dışsal etkenlerden daha çok içsel yönelimin hatalı biçimlendirilişinden ileri gelir. Bu yönüyle Marksizm, bireysel egoya karşı toplumsal egoyu ortaya çıkartır. Ki kapitalizm, bireysel egoyu üretir. Bu iki ideoloji arasındaki savaş, bir çeşit ego savaşıdır.

Sufizmin tutumu ise daha berbattır. Sufizm, tüm bu oluşların kökenini çok doğru analiz ediyor iken, sonucu "tutukluğa ya da eylemsizliğe" getirerek, kâmilleşmenin önünü tıkar. Aslında olmadığını ifade ettiğimiz sanrı fiillerin, deneyimsel anlam ve önemini yok ederek, insanı fiillerden uzaklaştırır. Halbuki fiiller insanı kendisine yaklaştırır, insan kendisi olduğunda otomatik olarak fiillerden uzaklaşır.

Her evin kapısı çelik kapı iken, tüm insanların Müslümanlıktan bahsetmesi kadar gülünç ve saçma bir durum ortaya çıkar. Öyle ya, korkular ve endişelerden ibaret bir yolculuk anlayışı. Vahim...

Fakat bizim yolculuktan anladığımız şey, öncelikle endişelerden arınmak, akabinde korkusuzlaşmak ve fiiller üzerinden faile ulaşmaktır. Faile ulaştığınızda, varlık iddiası tıkandığından birlik seyri ortaya çıkar.

Kuran'ın hitabındaki "biz" vurgusu buna dayanır. Oradaki "biz" "ben"lerden oluşmaz. Tekil ve tek bir biz vurgusu üzerinden, tekilleşmenin çağrısı yapılır. Biz, tekil bir iradenin kelamıdır. Tekil irade, oluşsuzluğu yansıtır. Çünkü insanın "oluş iddiası" akabinde oluşan "biz"lerin hiçbiri, ilgili ayetlerde yer alan bütünlükçü ruhu yansıtamaz. İnsanlardan oluşan ya da içinde "ben"ler olan bir biz, ortak eğilim üretemez. Üretse de, mutlak anlamda tıkanır. Çünkü bir koltukta iki karpuz olmaz, sığmaz, zorlamak yanlış olur...

İdeolojilerin ortaya çıkışı bu açıdan önemlidir. İdeolojiler, bireyi ve sanrıları matematikle ifade etmek suretiyle gerçekler. Bu açıdan, ortaya çıkan kargaşayı çözebilme adına birtakım öneriler sunarlar. Lakin aslına yaklaşsa da asla gerçek anlamda çözüm üretemezler. Bu açıdan, umutsuzluğun kol gezmesine yardım eder, aldatırlar...

Elinizde tuttuğunuz kitap var mı, yok mu? Aman canım! Metafiziğe sığınan sahtekârların bahsettiği bir hiçlik felsefecisinin kitabını okuyorsunuz kanımca. Öyle ya, egosal benlik, şahdamarına dayanmış bıçak karşısında güçlü tezler üretir. Sen varsın adamım! Yaşıyorsun! Nefes alıyorsun. Tabii bu mümkünse...

Ne Osho gibi paradoksların, ne mutasavvıf amcaların "edalarına" ne de fıstık tüketen mistiklerin kelimelerine ihtiyaç duymaksızın, sadece algımızın oluşmasına katkı sunan matematiksel zinciri kırarak, bir anlığına tam tersini düşündüğümüzde gerçeklerle yüzleşebiliriz.

Kevni ayetlere bakınız, dumura uğramış aklımızın kutsallığını bir anlığına inkâr ederek tekrar gözden geçirelim...

Şehit Nedir? Kimdir?

Birçok kişinin dikkatinden kaçmıştır. Kuran'da "ölüm ve şehit" gibi kavramların yan yana geldiği bir tek ayet yoktur. Kuran ölenlere şehit demez. Allah yolunda ölmek "fi sebilillah" yani Allah yolunda öldü biçiminde tanımlanır.

Şehit; şahit/şahadet kökünün mübalağa kalıbında ifadesi olup, **açık bir bilgiyi en iyi bilen** manasına gelir.

Türkiye'deki kullanımı tarihsel ve kültürel etkilerle gelişmiştir. Kuran'ın şehit kavramı ile uyumsuzdur.

Çünkü Esma'ül Hüsna'da Allah'ın bir ismi de "Es-Şehiyd"dir. Allah en doğru bilendir. Allah, neden Şehiyd'dir? Allah, Allah yolunda ölür mü hiç?

Türkiye'de kavramlar doğru bilinmiyor. Şimdi bu gerçeği bile söylememizden ötürü türlü türlü saldırılar yapılabilir.

Allah yolunda ölmek ne demektir?

Allah yolunda ölmek demek, Obama'nın, İsrail'in, kapitalizmin, emperyalizmin yolunda **ölmemek** demektir.

Kuran'da Allah yolunda mallarınızı infak etmek ile Allah yolunda ölmek, aynı vezinde ele alınmalıdır. Malları kamuya verirsiniz. O halde Allah yolunda ölmek, halk için ölmek demektir.

Halk için ölmediği sürece ya da mazlum/ezilen halkı için canını vermediği sürece kişi, Allah yolunda ölmüş olmaz. Şehit hiç olmaz. Çünkü bu durum bilmemekten kaynaklanır.

O halde Afganistan'da hangi ölüm kişiyi "şehit" yapar? Yani o açık bilgiyle donanmış olduğunu gösterir?

NATO ile çarpışırken ölmek...

Halbuki bugün biz; NATO, ABD uğrunda ölüyoruz. Bu, dinimize göre şirktir.

Şunu da belirtmeden geçmeyeyim; Afganistan'a giden asker dinimize göre mazlumdur. Zalim, o askeri oraya gönderendir. Sırtına o vebali yüklenmiştir. O vebal zulüm imparatorluğunu yıkar! Hanelerine azap düşürür.

Bizim Afganistan'da ne işimiz var? Eğer bir işimiz varsa bu, sömürgeci ve terörist NATO zulmüne karşı Afgan halkının direnişinin yanında olmak olmalıdır. ABD-İsrail hegemonyası karşısında savaşan akıl, açık bir bilgiye sahiptir. Yani şehittir. Ölse de, ölmese de...

Yani şehit, ölse de, ölmese de onunla bir araya gelir. Şehitlik böyle bir kavramdır. Bilgiyle hareket etmek, kişiyi şehit yapar.

Ve bir manası, hayatını hakikat bilgisine vakfetmektir. Bu yolda mücadele etmektir.

Bazı kafalar şu propaganda üzerinden var olmaya çalışıyor: "Türkiye artık büyük bir ülkedir. ABD'ye bile kafa tutabilir."

Neo-Osmanlıcılığın bu tutumu komiktir. ABD altımıza bir at vermiş, elimize de kesmez bir Osmanlı kılıcı, bizi sürmüş kardeşlerimizin üstüne. İstikrar diyerek hücum ediyoruz Müslümanlara...

Bu absürdlüğe rağmen büyük devlet teraneleriyle, Osmanlı dizileriyle, yeniden şahlanış edebiyatının derin manzumlarını okuyoruz. Dedim ya, kimin ekmeğini yersen onun kılıcını sallarsın, eşyanın tabiatı böyledir.

●●●

İslamsıların tutarsızlığı işte tam bu noktada belirir. Haçlı engizisyonu "terörist avına çıkmışken" nereyi işaret ederse oraya yüklenen bir zihin üretti.

Suudi kralı zalim-otoriter bir kral, düşünsenize, tam bir krallık.

Bir tek kelime etmeyen İslamsılarımız, Suudi kralını tehlike olarak görmüyor mu ? Akşama kadar Esad aleyhinde yazıp çizenler, bir tek satır dahi Suudi kralına atıfta bulunmuyor. Neden?

Çünkü ABD Suudi kralı ile gayet iyi bir muhabbet içerisinde. Bu kadar bariz bir çelişkinin altından nasıl kalkacaksınız? Hangi sözlerle aklayacaksınız bu işi...

Zalim, katil, zorba, otoriter, totaliter vs. Ne ararsan Suudi kralında var. Esad'a söylediğinin yarısını oraya söylese, belki bu adam biraz bağımsızdır diyeceğim.

Bir kez bile aleyhinde eylem yaptınız mı? Yok! Çünkü ABD-NATO şu an Suriye'ye odaklandı. Taşeronlar başka iş ile iştigal edemez.

Yazık! Yazık! Yazık!

Bad'el Harab el Basra.

Ey Örtüsüne Bürünen!

Kuran'ı Kerim'in Müddesir suresi çok ilginç bir ifadeyle başlıyor: **"Ya eyyuhen muddesir."**

Tam Türkçesi, "Ey, örtüsüne bürünen" demek. Lakin kelimenin köküne indiğimizde daha geniş bir anlamla karşılaşıyoruz. "Müddesir" kelimesi, "dsr" kökünden türemiştir.

Elbisesini kendisine zırh/koruma yapan kişiye denir. (Ragıp El İsfehani, *Müfredat,* dsr mad.)

Sıçrama, aşma gibi manalara da gelir. Ve kinayeli bir kavramdır. Çoğunlukla toplumsal paradigmayı işaret eder...

Yani, **"toplumun kendisine yüklediği misyonun ardına gizlenen kişi"** diye çevirdiğimizde anlamı tam olarak doğru bir boyuta ulaşacaktır.

Ve bir sonraki ayet çok mühimdir.

"Kum fe enzir/Kalk ve uyar!"

Burada da çok önemli bir husus var. Enzir (nzr) kelimesi, kişinin kendisi için zorunlu olmayan bir şeyi, bir işin olması şartına bağlayarak kendisine zorunlu kılmasıdır...

O halde lafzi bir uyarmanın ötesinde, bir tutum ve tavrı öne çıkarma fiilidir.

Kilidin koptuğu yer ise 3. ayettir.

"Ve Rabbeke fekebbir/ Ve Rabbini yücelt."

Ve bağlacıyla bağlanan bu ayet, bir önceki ayette önerilen fiilin amacını belirgin kılar. Kebbir/yüceliş kavramı ekseninde, kişinin kendisini zorunlu kılması gereken fiilin, tüm rableri yok etme ve Allah'ı tek rab olarak kabullenme ekseninde geliştiği gerçeğiyle yüzleşiyoruz.

Peki, "rab" ne demek?

Rab kelimesi, terbiye eden ve yetki sahibi anlamında Arapça bir isimdir. Bu kelime aynı zamanda, **ıslah etmek, üzerinde tasarrufta bulunmak, kemâle erdirmek, efendi olmak, sorumluluğunu yüklenmek, başkanlık yapmak, malik ve sahip olmak, sözü dinlenmek, itaat edilmek, üstünlüğü ve otoritesi kabul edilmek** gibi manalara gelir. Tek rabbin Allah olması, üstünlük, itaat ve otorite bakımından güç, imkân ve imtiyazı elinde bulunduranların, ayrıcalıklı sınıfların düzenine isyan etmek manasına gelir...

Bu, tevilden gelen bir yorum değildir. Kavramın asli manasıdır...

O halde "müddesir" o otoritelerin, imtiyazlıların dayattığı paradigma oluyor. Din, felsefe, siyaset, kültür, ahlak ekseninde insanlar arasında üstünlüğü, sınıflaşmayı öngören düzenlerin dayattığı paradigma, genel olarak rabler hegemonyası oluyor.

Müddesirden kurtulmak gerekiyor. Makamını, evini, kredisini, imtiyazını, çevresindekilerin saygısını yitirmek endişesi içinde paradigmaya itirazı bastırmak müddesir müptezelliğidir.

O örtüden, bağımlılık ve prangalardan arınmak, o paradigmanın genel olarak iflası ekseninde mücadele vermek gereklidir. Bundan ötürü Müddesir suresi, devrimci bir eylemsellikten bahsediyor. Ve Kuran'ın ilk surelerinden olması da bu durumun önemini gözler önüne seriyor...

Ey toplumsal paradigmanın neden ve sonuçlarını sorgulamaksızın ardına düşmüş olan!

Ey; makam, mal, mülk, şöhret uğruna gerçeği görmezden gelen!

Kalk! Ve işine gelmese dahi, tüm bir toplumun sana düşman olacağını bilsen dahi itiraz et.

Ve tüm o iki ayaklı tanrılarla savaş!

Ey Muaviye, Dinle!

Amr bin As, Iraklıların üzerlerine şiddetle gelmeye başladığını ve savaşın aleyhlerine döndüğünü görmeye başladığında ölümden korkmuş ve Muaviye'ye (üstadına) şöyle demiştir:

"Ey Muaviye! Sana yapılması gereken bir iş söyleyeyim ki, bu söyleyeceğim şey aramızı birleştirsin, onları da ikiye bölsün, aralarına tefrika soksun."

Muaviye, "Evet isterim" dedi...

Amr, "Kuran sayfalarını havaya kaldıralım ve onları Kuran hükümlerine davet ederek aramızda bu hükümlerin hakem olmasını talep edelim. Onların bir kısmı bu hileye kanmaz ve bu hükmü kabul etmezse de bir kısmı bu teklife ilgi duyacak ve Kuran hükümlerine boyun eğmeyi kabul edecektir. Böylelikle aralarına tefrika girecektir. Onlar Kuran'ın hükümlerine müracaat etmeyi kabul ederlerse, biz bir müddet daha savaşmaktan nefes almış oluruz." (İbni Esir, *fi't tarih*, Beyrut, 3/192)

Bu metni incelediğinizde, hilebaz Muaviye ve askeri kolu Amr bin As'ın düzenbazlığının boyutlarını daha belirgin biçimde gözlemleyebilirsiniz.

Bu metinde, Kuran'ı tefrika aracı haline getirme noktasında önemli bir itiraf söz konusudur. Ancak Kuran'ın kendilerine attığı tokadın farkında olan bu irade, metnin son bölümünde bunu itiraf etmiştir.

Biraz daha nefes alırız diyerek; Kuran'ın kendi aleyhlerine olduğunu itiraf eden bu güruh, Kuran ile aldatma ve Kuran'ı bir ayrılık aracına dönüştürme mesleğinin failleridirler.

O halde söylemek gerekir ki, bir beldede Kuran bayraklaştığı halde bölünme, ayrışma varsa, buralarda Muaviye ve Amr bin As görev başında demektir.

İslam'ın en büyük tefrikacıları olan bu isimler icraat halindeler, demek mümkündür.

Ve bu metnin devamı da meselenin siyasal yüzünü gözler önüne sermektedir;

Kuran sahifelerini mızrakların ucuna takarak şöyle seslenmişlerdi: "Aramızda hükmü verecek, işte bu Allah'ın kitabıdır." Bu sesi duyan Hz. Ali tarafından bazıları, "Allah'ın kitabına icabet etmemiz gerekir" diye konuşmaya başladılar. Yapılan teklifin oyun olduğunu anlayan Hz. Ali ise,

"Ey Allah'ın kulları, hakkınızı aramaya devam ediniz, samimiyetinizi ve bağlılığınızı sürdürünüz, düşmanınıza karşı savaşmayı sürdürünüz. Bu teklifi yapanları çok iyi tanırım. Bunların dinle, Kuran'la ilgileri yoktur. Onları çocukluğundan beri tanırım, Allah'a yemin olsun ki Kuran sahifelerini sırf sizi aldatmak ve tuzak kurmak için havaya kaldırdılar" dedi.

Ancak Hz. Ali'nin yanında yer alan bazıları şöyle dediler:

"Allah'ın kitabına davet edilip de ona icabet etmemek bize yakışmaz ve senin bu sözlerini kabul edemeyiz."

Bu tartışma bu şekilde sürüp gider ve nihayetinde Hz. Ali'ye şöyle derler:

"Allah'ın kitabının hükmünü kabul et, aksi takdirde sana karşı savaşırız ve bu konuda her şeyimizi feda ederiz." (İbni Esir, fi't tarih, Beyrut, 3/193-194)

Din maskeli küfür, Ali'ye karşı, Kuran'ı mızrak ucuna takarak entrika kurmuştur. Ve entrika öyle boyutlara varmıştır ki, Ali neredeyse "dinsiz" ilan edilmiştir.

Çünkü dini bir oyun ve silah haline getirenler karşısında konumlanan bir gerçek, dinsizlikle itham edilme gibi bir kaderce kuşatılmıştır.

Ve bu örneği tarihin hemen hemen her safhasında belirgin biçimde gözlemleyebiliriz.

Hatta Ali-Muaviye meselesi o kadar başkalaşır ve enteresan bir hal alır ki, "Hariciler" olarak tanımlanan, yani Amr bin As denilen düzenbazın hilesiyle aldatılan güruh Ali'yi tekfir/aforoz eder.

Hatta aynı cenaha göre, Ali'yi sırtından bıçaklayan İbni Mülcem adlı katil için Kuran'daki şu ayet indirilmiştir:

İnsanlardan öylesi de vardır ki, benliğini Allah'ın hoşnutluğunu elde etmeye satar. Allah, kullarına karşı rauftur, çok şefkatlidir. (Bakara, 207)

Öyledir ki, İbni Mülcem'in cinayeti, adeta bir ibadet olarak tanımlanır. (Şehristani, 1/120)

Hazreti Peygamber'in şu sözü, bu zihni tanımlamak için kâfidir:

Ahir zamanda öyle bir zümre zuhur edecek ki, bunlar yaşça genç, akılca kıttırlar. Bunlar konuştukları zaman mahlûkatın en hayırlı sözünden (yani Kuran-ı Kerim'den ve hadisi şeriften) bahsederler. Kuran-ı Kerim'in kendi lehlerine olduğunu zannederler. Halbuki kendilerinin aleyhinedir. Ancak imanları gırtlaklarından (mide doyurma sevdası) öte geçmez. Okun hedefi delip geçmesi gibi, dine girip çıkarlar. (İbrahim Canan, *Kutub-i Sitte Tercüme ve Şerhi,* Akçağ Yayınları, 13/456-457)

Dinde Faşizm Yoktur!

Kuran-ı Kerim'in Bakara suresinin 256. ayetini makaleme başlık yaptım. Ayetin tam çevirisi böyle. "Dinde zorlama yoktur" değil! "Dinde faşizm yoktur."

"La ikrahe fi ed dini" ibaresinde yer alan "ikrahe" vurgusu, modern çağda "faşizm" kelimesine karşılık gelir. Dinde faşizm yoktur!

"İkrahe" kelimesinin kökü olan "krh", "insana dışarıdan uygulanan baskı nedeniyle zorla yaptırılan işler" manasına gelir. (Bkz. Ragıp El İsfehani, *El-Müfredat*, c. 2, s. 465, krh mad., Çıra Yayınları)

Şimdi kilit noktaya geliyoruz.

Emperyalizm ve kapitalizm insanlara dışarıdan uygulanan bir baskı yoluyla, bir işi zorla yaptırmaya gayret etme mesleğinin örgütlü halidir. O halde, Bakara suresinin bu ayetine göre "Dinde faşizm, emperyalizm, kapitalizm yoktur!" ifadesini kullanmak durumundayız.

Dinde faşizm yoktur, yani hiç kimse bir diğerini bir ibadeti icra etmeye zorlayamaz! Bunu baskı yolları kurgulayarak dayatamaz; mahalle baskısı, otorite kurma ve fetva verme yoluyla, kitleleri bir işe zorunlu kılıcı bir konjonktür üretme gibi işlere girişemez. Bunu yaptığında bu ayeti tahrif ve ilgaya teşebbüs etmiş sayılıp, din dairesinin dışına çıkmış olur...

O halde bu ayet, tarih boyunca insanlık şerefini hiç etmiş "ruhban sınıfının" dayatmacı dilini de karşısına aldığından, ruhban karakterini yok eden ve ortadan kaldıran bir ayettir.

Dinde faşizm yoktur, dolayısıyla hiçbir dindar, bir ötekini tahakküm altına alamaz. Ya da inanan inanmayanı, bu durumundan ötürü yargılayamaz. Aksi takdirde "ikrahe" vurgusu ihlal edilmiş olup, kişi hududu aşmış sayılır. Bu durum, faşizmi icra eden kişiyi din dairesinin dışına çıkartır...

Dinde faşizm yoktur, dolayısıyla hiçbir dindar, dindar olmayanı tekfir/aforoz edemez. Bu yolla kitlelerin o kimselere mesafeli davranmasını ve o kimselerin yaşamının bundan olumsuz etkilenmesini sağlayamaz. Çünkü bu durum, temel yaşamsal gerekliliklerinin teminini olumsuz etkileyip, bir kimseyi zorla dindar olma yoluna sevk edeceğinden, bu ayetin ilga ve inkârıdır. Dolayısıyla böyle davranan birisi de bu ayeti tahrife yeltenmiş olup, din dairesinin dışına çıkar...

Evet, memleketin %99'u Müslüman. Gerçekten de öyle mi?

Ehli Servet Vel Şatafat!

Hazreti Peygamber insanların gözlerine bakarak konuştu:

Bir kısım insan vardır, Allah'ın mülkünden haksız bir surette mal elde etmeye girişirler. Halbuki bu, kıyamet günü onlara bir ateştir, başka değil. (Buhari, Hums 7; Tirmizi, Zühd, 41) (2375).

(Beni âdemden) hiç kimse elinin emeğinden daha hayırlı bir taamı asla yememiştir. Allah'ın peygamberi Davud aleyhisselam elinin emeğini yerdi. (Buhari, Büyû 15)

Müslümanlar üç şeyde ortaktırlar: Su, ot ve ateş. (Ebu Davut, Büyû 62) (3477)

Altına tapanlar mel'undur, gümüşe tapanlar mel'undur. (Tirmizi, Zühd, 42) (2376); İbrahim Canan, *Kutub-i Sitte Tercüme ve Şerhi*, Akçağ Yayınları, 3/171)

Özellikle de son hadiste geçen "abd" yani kulluk ifadesi çok önemli bir ifadedir. Abd, Arap dilinde "kulluk" kelimesine karşılık kullanılır. Kelime-i şahadet getirirken, "abduhu" ifadesi kullanılır.

Abd/kulluk, bir sürece uyumlanma manasında kullanılır. Kuran bu ifadeyi kullanırken, enteresan bir benzetme üzerinden anlamı derinleştirir:

Ey âdemoğulları! Ben size, "Şeytana kulluk etmeyin, o sizin için açık bir düşmandır!" demedim mi? (Yasin, 60)

Şimdi dikkatinizi odaklayın.

Şeytan kelimesi, daha evvelki makalelerimde de belirttiğim üzre, "uzaklaşmak" manasına gelmektedir. Şeytan Âdem'den uzaklaşarak, Allah'tan uzaklaşmıştır. Âdem'e, yani insani değerlere itaat etmeyerek Allah'tan uzaklaşmıştır. O halde Kuran'ın hakikati olarak söylemek farz olur ki; Allah'a yakınlaşmak için, insani değerlere yakınlaşmak gereklidir.

Şeytana kulluk etmeyin ifadesi, insani değerlerden uzak olan bir irade ya da tavra biat etmeyin manasına gelir.

Abd/kulluk; uyumlanmak demektir. Allah'a kul olmak, O'nun programına tabi olmak manasına gelir. İşte o programın içtüzüğü, yukarıda saydığımız peygamberimizin hadisleri dahilinde belirginleşiyor.

Kuran'ın genel yaklaşımları dahilinde, zulme ve emperyalizme direniş, şeytanla mücadeledir. Şeytana, yani insani ve ahlaki değerleri katletmeyi meslek edinmişlere açılan savaş âdemi tavırdır. Allah'a kulluktur.

Ehli sünnet vel cemaatten bahsetmiştim. Malumdur, İslam düşünce sistemi içinde, Hz. Peygamber'in yaklaşımlarına tabi oluşun adı budur. Genellikle, peygamberle hiç alakası olmayanların kendisini vitrine çıkarmak için kullandığı bir kavramdır. Bu kavram nazarınca, İslam'ın tebliğ önderi Hz. Muhammed'in genel çizgisi, yukarıdaki dört hadis dahilinde dahi özetlenmekte iken, Kuran'ın gerçekleri bu kadar belirgin iken, mal yığan, servet biriktiren, kapitalizmle ittifak eden, Haçlı ile işbirliği yapan birinin ehli sünnet vel cemaat tavrında kaldığını iddia etmek komik olur.

Onlar olsa olsa "ehli servet vel şatafat" olur!

İşte gerçek ehli sünnetin sözleri:

Kim şatafatlı elbise giyer, şaşaalı binite binerse, Allah ondan yüz çevirir. Her ne kadar kerim davransa bile. (Ebuzer'el Gıffari, *Kitabu'z Zühd*, s. 177, No. 796)

Üveys'ul Karani tüm elbiselerini infak etmiş, çıplak kaldığı için cuma namazına gidememiştir. (Uveys'ul Karani, *Kitabu'z Zühd*, s. 354, No. 2023)

Ve Ammar'ın Ali'ye karşı duran Amr'a attığı o tokat.

"Amr! Mısır valiliğini ele geçirmek karşılığında dinini sattın!" Amr:

"Hayır, öyle bir şey yok, fakat ben, Hz. Osman'ın katillerine kısas uygulanmasını istiyorum" demişti.

"Ben seni nasıl tanıyorsam, senin hakkında öylece şahadet ederim. Sen Allah için böyle bir şey yapmazsın. Belki bugün ölmezsen, yarın öleceksin. Herkese niyetine göre hakkı verildiği zaman sana ne verileceğini düşün. Sen, bugün İslam devletinin bayrağını taşıyan adama karşı, Resulullah'ın hayatında da üç defa savaşa katıldın. Bu da dördüncüsüdür. Senin bu seferki hareketin daha öncekilerden daha iyi ve doğru değildir!" (İbn Sa'd, *Tabakât*, III, 259)

Ve Selman...

"Eğer sen Müslümanların toprağından bir dirhemden az veya fazla bir para alır, sonra onu haksız bir şekilde sarf edersen, sen halife olmayıp bir melik olursun." (Taberi, *a.g.e.*, IV, 211, İbnu'l-Esir, *Tarih*, III, 59)

Allah elçisi işte bu yürekler eşliğinde zafer kazandı...

Bugünün dindarları mı?

Cehennem Odunu

Siz ve Allah'ın berisinden, kulluk/kölelik ettikleriniz, cehennem odunusunuz. Hepiniz oraya gireceksiniz. (Enbiya, 98)

Kuran'ın cehennem tehditlerinin servet ve refah sahiplerine yönelik olduğunu söylemiştik. Çok kullanılan bir tabir olarak "cehennem odunu" ne demektir, buna da değinelim.

Cehennem, yani sınıflı ve kaos ortamı "ateş" benzetmesiyle anılır. Bu ateşi yakan, varlığını sürdürmesini sağlayan tüm unsurlara da "odun" denilir.

Egemenlerin gözüyle hayata bakma çabasına gark olan ezilenlerin, sistemin varlığına sunduğu katkı yadsınamaz. Hatta sistem onların elleriyle varlığını sürdürebilmektedir.

Örneğin deprem olduğunda kimsenin çıtının çıkmayışı. Sırf üç kuruş kazanabilmek için yapılan çürük yapılarda ölenlerin "ilahi kader, takdiri ilahi" sloganları eşliğinde uğurlanması, lakin evinize giren katillerle savaşıyor olmamız bu tezadın belirginleşmesini sağlar.

Deprem öldürmez. Kapitalizm öldürür.

Bu gerçeğe rağmen, bir deprem sonrasında sokaklarda yürüyüşler tertip edilmez. Ki bu en basit örnektir.

Egemenler, neyi seveceğimizi, hangi olaya kızmamız gerektiğini takdir etmiştir. Her eve sokulan ve kuyruğu egemenlerin ağzına sokulan "medya" aracılığıyla toplum kimyası biçimlendirilmiştir.

Kime, neye karşı olacağımız, medya tarafından belirlenir.

İtiraz kültürü, "ilahi" kelimesi ile başlayan cümlelerce kuşatılıp imha edilir. Sokakları, körebe oyununda uzmanlaşmış olanlar doldurur. Sürü, çoban nereye giderse peşinden gider.

Yeryüzü cehennemi, budur. O cehennemin odunları ise; egemenlerin gözünden hayata bakan ezilenlerdir.

Türk'ün, Kürt'ün, işçinin tüm sorunları, egemenlerin dudaklarıyla belirginleşir. 17 milyon icra dosyasının mahkemeleri doldurduğu memlekette, 17 kişi bir araya gelip bu duruma itiraz edemez hale gelir. Bu, sistemin iyice palazlanmasını sağlar. Çünkü o vurdukça, halk tatmin olmaya başlamıştır çoktan...

Halkın önüne GDO'lu din, GDO'lu kültür çıkartılır. Gündüz İzdivaç, **akşam** Aşk'ı Memnu, **ramazan ayında** Çağrı **filmi...**

Başı örtmek, namaz kılmak dışında anlam taşımayan bir tapınak dini üzerinden, yeryüzünde yaşanan zilletin "cennet" yurdunda yok olacağı telkin edilir. Zilletin faili Allah olarak gösterilir. Göbeği şişikler, zenginler, iktidar sahipleri gizlenir. Halk yine itiraz etmez...

Bakın ne diyor Ebuzer:

Evinde yiyecek ekmeği olmadığı halde, kılıcını çekip sokağa fırlamayan adamın aklına şaşarım!

Fırlayamaz efendim. Fırlarsa, Ergenekoncudur, bilmem necidir.

Sorunu yaratan gerçek odaklar gizlenmiştir. Onun yerine, gerçek olmayan odaklar yaratılmıştır. Ve halka;

"Sizin içinde bulunduğunuz sorunu yaratanlar bunlardır işte" denilmiştir.

Bunu diyen de egemenlerdir. Medyadır. Muktedir ve muhterislerdir. Lakin halk artık onları görebilecek kadar basiretli değildir. Körler ile sağırlar birbirini ağırlar hale gelmiştir.

Cehennemin harareti artmış, alevler gök kubbeyi kuşatmıştır. Nefes alan her insan, bir oduna dönüşmüştür. Zulmün güç aldığı, beslendiği bir odun.

Hak yoldan sapanlar ise cehennem odunu olurlar. (Cin, 15. ayet)

Siz ve Allah'ın berisinden, kulluk/kölelik ettikleriniz, cehennem odunusunuz. Hepiniz oraya gireceksiniz. (Enbiya, 98)

Cin suresinde geçen ayet önemlidir. "Öldükten sonra olurlar" demiyor. Saptığınız an "Cehennem odunu olursunuz" diyor. Bu inceliğe dikkat ediniz.

Bir altta verdiğim ayete de dikkat ediniz. Odunluk ile kölelik arasında organik bir bağ vardır. İçinde bulunduğu duruma itiraz etmeyenler, cehennem odunlarıdır...

İtiraz ya Rabbi!

Allah sizi çağırıyor!

Kuran-ı Kerim'de geçen "dar/yurt" ile başlayan kavramların tümü yeryüzüne işaret eder. O gün, sıkıntıya duçar olmuş Arapların önüne koyulmuş tahlil ve hedefleri temsil eder kavramlardır.

Birçok meal bunları "ahiret yurdu" olarak tanımlıyor. Lakin ahiret kelimesi de yanlış bilindiğinden bu böyle oluyor.

Ahiret demek, yarınlar demektir. Yarınların hedefi...

Ahirete iman, yarınlardan emin olmaktır. Öldükten sonra olacakları da kapsar ama salt ölüm ötesi değildir, evvela ölüm öncesidir.

Kuran'da "dar/yurt" ile başlayan kavramlara bir göz atalım.

DARÜSSELAM

Kuran'ın yeryüzü hedefidir. "Selam yurdu" manasına gelir. Barış, adalet, eşitlik yurdudur. Yaşadığınız topraklardaki hedefiniz olarak tayin edilir. Şu şekilde tanımlanır:

Senin burada ne acıkman söz konusudur ne de çıplak kalman.

Ve sen burada ne susayacaksın ne de güneşten yanacaksın. (Taha, 118-119)

Kuran, insanları cennet yurduna davet eder.

Allah, darüsselama çağırır ve dilediğini dosdoğru bir yola kılavuzlar. (Yunus, 25)

Darüsselam, Kuran'ın eşitlik, selamet önerisinin üstyapısıdır. İnsanların aç, susuz, barınaksız, güvensiz olmayacağı her yerdir. Eğer Türkiye'de bunu tesis ederseniz, Türkiye "darüsselam" olur...

DARÜLHULD

Darülhuld çok önemli bir kavramdır. Özetle manası, sınıflı toplumdur. "Huld", ebedileşmek manasına geldiği gibi, bir hanenin, sarayın içinde bulunma haline işaret eder. Sürekli sizlerle paylaştığım "yasak ağaç" ayetinde de geçmektedir: "**Şeceratil huld ve mulkil la yebla / Ebedileşme ağacı yani yıkılmaz mülkiyet (Taha, 120).**"

Darülhuld, mülkiyetçi, sınıflı, kastlara ve statülere ayrılmış, darüsselamın tam zıttı olan; güvensizliğin, kavganın hâkim olduğu, bunun üzerinden varlığını sürdürebilenlerin beldesidir. Tıpkı şuna benzer: Silah

satarak var olabilenlerin döktüğü kanla ıslanmış yeryüzü, bu yapıya karşı mücadele edenlerin olmadığı her yer darülhulddur.

İşte bu, Allah düşmanlarının cezası olan ateştir. Ayetlerimize karşı çıkmalarından ötürü, orada kendileri için darulhuld vardır. (Fussilet, 28)

Bu ayet, yeryüzünün dengesi ve düzenini belirgin kılan doğal yasalar (Allah'ın ayetleri) karşısında konumlanma noktasına girmiş görülüyor. Allah'ın ayetlerini (doğal yasaları) inkâr, biriktirme, çoğaltma hırsına dahil olma, yeryüzünü darülhuld etmiştir.

YASAK AĞAÇ VE MÜSLÜMAN

Mülkiyetçiler, sömürgeciler; asırlardır din metinlerini ihtirasları için araç haline dönüştürmüştür. Ortaçağda vuku bulan hadiselerin yoğunlukla bu çaba ile doğrudan bağlantılı olduğunu görebiliriz. Dinin, emperyalizm ve sömürü karşısında durmadığını iddia etmeyi çoktan aşmış, emperyalizmin yayılmacı politikalarının aracı haline dönüştürmüşler.

DOĞU VE BATI

Bugün, dinin gerçekleri daha net ve görünür hale gelmiştir. O halde dini, doğru anladığımızda, onların oyunları daha hızlı ve keskin bir hamleyle bozulmuş olacaktır. Çünkü tüm varlığını buna dayandıran ilgili odaklar, yaptıkları planları uydurulmuş din üzerinden kurgulamaktadır...

Batı dünyasının tarihsel gelişim sürecini incelediğimizde, bu olgunun karakteristik bir özelliğe dönüştüğünü görmekteyiz. Tüketimi merkeze alan toplumsal yapı, sınırlı kaynakların, yoğun nüfusun olduğu Batı nezdinde, yayılma gibi bir isteklilik üretmiştir. Bu Doğu için böyle değildir.

Çünkü Doğu, verimli kaynaklar ve düşük nüfus manasına gelir. Doğu'da, iç dinamiksel çelişkiler dışında belirgin bir yayılmacı tavır gözlemlemek pek olanaklı değildir.

MİSYON: MESCİD'İ HARAM

Günde beş defa yüzümüzü döndüğümüz Mescid'i Haram, kıble/hedef tayin edilmiştir. Aslolan bina değildir, etrafında oluşan yapıdır. Orada, ihram vardır. Eşitlik vardır. O halde, yüzünü Kâbe'ye dönen herkesin hedefi, ihram toplumu için mücadele etmektir. Bugün bunun nasıl olacağına dair tartışmaların yerini, dönerken elimizi nasıl bağlarız tartışmaları almış. İşte bu, aslolanı görünmez kılmak için yapılmış bir tezgâhtır...

İnfak Et, Ey Allah Elçisi!

Bir kişi Hz. Peygamber'e gelerek ondan bir şeyler istedi. Hz. Peygamber ona yanında bulunan mallardan verdi. Sonra bir ikincisi geldi ve o da bir şeyler istedi. Hz. Peygamber de ona verecek bir şeyi olmadığından vaatte bulundu. Bunun üzerine Hz. Ömer kalkarak; "Ey Allah'ın resulü, senden bir şey isteyenlerin ilkine her şeyi verdin. Yanında hiçbir şey kalmadığı halde, diğer kişiye sonra vermek üzere vaatte bulundun. Bir şeyin olmadığında da verecek değilsin ya!" Bunun üzerine Hz. Peygamber'in yüzü asıldı. Ve o an o mecliste bulunan Abdullah b. Huzafe es-Sehmi ayağa kalkarak bağırdı: "Ey Allah'ın resulü! İnfakta bulun ve aşrın sahibinin az vererek seni darda koyacağından da korkma! O sana daima bol bol verecektir" dedi. Peygamber bunun üzerine "İşte benim emrolunduğum şey budur" dedi. (Kenz, III/311; İbni Cerir, Cabir'den)

Ebuzer Ebu Derda'nın yanından geçti. Ebu Derda kendisine bir ev yapıyordu. Ebu Derda'ya "Adamlara yüklediğin bu taşlar nedir?" dedi. Ebu Derda, "Bu, kendim için bina ettiğim bir evdir" dedi. Ebuzer yine sözünü tekrarladı. Bu sefer Ebu Derda, "Ey kardeşim, belki bu hususta bana kırılmışsın" dedi. Bunun üzerine Ebuzer "Eğer senin yanından geçtiğimde, seni çocuklarının pisliğinin içerisinde görseydim, şimdi içinde bulunduğun durumdan daha sevimli gelirdi bana" dedi. (Ebu Nuaym, *Hilye*, I/163)

Gözlerinizin önünde canlandırınız. Peygamber yanına gelen birine elinde olmayan malın vaadinde bulunduğu için Hz. Ömer tarafından eleştiriliyor. Sonra birisi ayağa kalkıyor ve yüksek bir sesle; "İnfak et, Ey Allah elçisi!" diye bağırıyor.

Bizim insanlarımız İslam tarihini bilmiyorlar. Sanıyorlar ki Mekke'de biri çıkmış, kerametler göstermiş, insanlar da koyun gibi ardına takılmışlar. Yok, yok! Bilmiyorlar...

Peygamber'in karşısında, en ufak bir sapmaya izin vermeyecek, hatta Peygamber'i bile eleştirebilecek davaya inanmışlar vardı. İcabında ayağa fırlayıp, onu silkelemeye çabalarlardı. Tıpkı ilk örnekte gördüğünüz gibi...

Ondan beklenen şey buydu. Ve Peygamber durumu tasdik etti: "İşte ben bunun için emrolundum." Ben yalnızca bölüştürücüyüm...

O, yükselen bir dalgayı harekete geçirdi. Bir isyana öncülük etti. İşte Ebuzer örneği...

Ne diyor Ebuzer: **"Bir insanı kendin için ev yapma işinde çalıştırman, çocuklarının dışkısında boğulmandan çok daha kötüdür."**

Evet. Orada inanılan şey başka bir şey idi. Başka bir söz vardı dillerde. Başka, bambaşka...

Hz. Peygamber karnı şişmiş, şişman bir kimseyi gördüğünde parmağıyla karnına işaret ederek "Eğer bu yemeğin bir kısmı da başka bir karında olsaydı, senin için daha hayırlı olurdu" dedi. (Heysemi,V/31, Taberani'den)

O gün, Peygamber'e gönülden bağlı olanlar, onun mücadelesinden siyasi rant arayışı umarak yanına katılmayıp, meseleye iman ederek mücadeleye ortak olanlar şuna inanıyorlardı:

Birileri mal topladığı için, birileri yokluk çekmektedir. Ve yine mal toplayanlar, diğerlerinin bu yoksulluktan şikâyet etmemesi için tonlarca şey uydurmuştur. Putperestlik bu uydurmalardan biridir. Ve putperestlikle işte bunun için mücadele verilmelidir...

Ne garip! Bugün de mesele tam olarak bu değil midir? Yani Allah'ın elçisi ve meseleye iman etmiş gençleri/yoldaşları bugüne geldiğinde de "Kahrolsun kapitalizm" diye haykırmaz mı? Bu resimden başka bir mana çıkabilir mi?

Allah'tan kork! Allah'ın kendisine vermiş olduğu rızkı karınlarına doldurup sırtlarında taşıyanlardan olma (Hz. Ömer). (Ebu Nuaym, *Hilye*, V/301)

Böyle kuruldu Mekke, böyle kuruldu şehirlerin anası...

Yeryüzünün Önderleri

Ve biz istiyoruz ki, yeryüzünde ezilip horlananlara bağışta bulunalım, onları önderler yapalım, onları mirasçılar haline getirelim. (Kasas, 5)

Yeryüzünün ezilenleri ve devleri...

Kuran sizlere sesleniyor. Yeryüzünün ezilenlerini öncüler yapalım diyor. **Siz ne dersiniz?**

Bizim maslahatçı mollaya soruyorum: **"Var mısın?"**

Ayete dikkat ediniz. Yeryüzünün dindarlarını, iman sahiplerini demiyor. Ezilenlerini diyor...

EZİLENLERİN DİNİ

İdeolojiler, ezilenlerle kurduğu ilişki üzerinden meşru kılınabilir...

Yani, bir düşünce, ideoloji, din; eğer yetimi korumuyor, yoksulu gözetmiyorsa, boştur; afyondur!

Şimdi bakınız güzel dinimiz İslam ne diyor:

Yetimlere mallarını verin, temizi pis olanla değişmeyin, onların mallarını kendi mallarınıza katarak (kendi malınızmış gibi) yemeyin; çünkü bu, büyük bir günahtır. (Nisa, 2)

Haksızlıkla yetimlerin mallarını yiyenler şüphesiz karınlarına ancak ateş tıkınmış olurlar; zaten onlar alevlenmiş ateşe gireceklerdir. (Nisa, 10)

Bu meseleyi içselleştiren en ideal örnek konumundaki Hz. Peygamberimize bakalım.

PEYGAMBERİMİZİ NASIL SEVERİZ?

"(Ey Âişe! Cennette) benimle olman seni mutlu edecekse dünyada bir yolcunun azığı kadarı ile kifâyet et. Sakın zenginlerle sohbet arkadaşlığı etme. Bir elbiseye yama vurmadan eskimiş sayma." (*Aişe*'den; Tirmizî, Libâs, 38) (1781)

'Ey Allah'ın resulü! Ben seni seviyorum' diyen bir adama "Ne söylediğine dikkat et!" dedi... Adam: 'Vallahi ben seni seviyorum!' deyip, bunu üç kere tekrar etti. Bunun üzerine adama: "Eğer beni seviyorsan, yoksulluk için bir zırh hazırla. Çünkü beni sevene yoksulluk, hedefine koşan selden daha süratli gelir." (Abdullah İbn Muğaffel'den; Tirmizî, *Zühd*, 36) (2351).

Hedefine koşan selden daha süratli gelen yoksulluk, bir değişim sürecini anlatır. Toplumda var olan dikey hiyerarşik ilişki biçiminden doğan sınıfları lağvetmek için sınıf intiharı (rüku) etmek gerekir. Velev ki bu süreç, varlıklı kişinin imtiyazlarını terk etmesi, yoksullaşması demektir.

Ancak ayet ve hadislerde önerilen yoksullaşma, aç kalmak demek değildir. Zenginlikten aşağı inmek demektir. Yine hayatını idame ettiren, makbul, düzenli, muntazam yaşayan ama 88 dairesi olup onu kiraya vermeyen bir tipoloji çizilir.

GEMİCİK-YAT-KAT VE İSLAM

"Ey ensar topluluğu! Siz Cahiliye Devri'nde Allah'a kulluk yapmazken, üzerinize düşeni yapar, malınızı doğru yolda harcar, misafirlere ikramda bulunurdunuz. Fakat Allah size hak dini ve resulünü gönderdikten sonra, artık mallarınızı biriktirmeye mi başladınız? Mallarınızdan infak ediniz. Zira insanların, yırtıcı hayvanların ve kuşların yediği mallarınız sebebiyle size ecir verilecektir." Bunun üzerine oradakiler dağıldılar ve herkes bahçesini çeviren duvarları yıkarak insanların ve hayvanların geçebileceği geçitler yaptılar. (Et-Terğib; 4/156)

Bu hadise dikkat ediniz. Allah elçisi, Müslümanların iktidarı ele geçirdiğinde yaşadığı yozlaşmayı nasıl da eleştiriyor. Hadisi doğru anlamak için, "ensar topluluğu" ibaresini çıkartıp, günümüzde bu işi yapan odakların isimlerini yazarak çok daha iyi anlarsınız.

ALLAH PEYGAMBERİ MÜLKİYETE KARŞIDIR!

İslam dininde "havaic'i asliye" denilen asli ihtiyaçlar dışında mal edinimi haramdır.

Havaic'i asliye ise fıkhen şu şekilde izale edilebilir:

Kâbe'nin Rabbine yemin olsun onlar zararda! "Ey Allah'ın resulü, annem babam sana feda olsun, onlar kimlerdir?" dedim. Dedi ki: "Onlar mal yığanlardır!" Ancak -eliyle ön, arka, sağ ve sol taraflarını göstererek- şöyle şöyle bol bol verenler müstesna" dedi ve hemen ilave etti: "Böyleleri ne kadar az! (Ebuzer'den: Müslim, *Zekât,* 301, (590); Buhârî, *Eymân,* 3, *Zekât,* 43; Tirmizî, *Zekât,* 1, (617); Nesai, *Zekât,* 2, (5, 10-11)

Bir evin gölgesi, katıksız ekmek ve âdemoğlunun avretini örten şeyden ötesi fazladır. Âdemoğlunun onda hakkı yoktur. (Tırmizî; *Zühd,* 9/206)

İşte ezilenlerin önder olması bu çerçevede incelenmelidir. Bugün Arap Baharı olarak bilinen, sözde ezilenlerin önderlik ettiği, ama ezen-ezilen

çelişkisine dem vurmayan hareketler, bu ruhtan uzaktır.

Zaten şirk, tevhit elbisesi giymek suretiyle aldatır...

TOPLUMUN HELAKI

Gerçekten de bu altın ve gümüş sizden önce gelen ümmeti helak etti. Cimrilik, hırs ve övünmeden kaçınmadığınız takdirde bunlar sizin de helak sebebiniz olur. (Tırmizî; *Zühd*, 16, Muslim; *Zühd*, 1)

Bu durum, katman yaratma eğilimini üretir. Artırdıkça, övündükçe; başkalaşır ve yabancılaşırsınız. Helak eden şey, biriken mallar değildir, bu yabancılaşmadır. Bu yabancılaşma sizi böler, parçalar...

Lakin bugün bizzat bu yaşanmaktadır. Artırma yarışı, çoğaltıp biriktirme sevdası, bizi birbirimize yabancılaşmıştır...

Mücahitleşmek!

Kuran'ın ruhunu katledercesine dönüştürülen kavramlardan nasiplenen temel bir kavram da "cihat" kavramıdır. Cihat, kelime karşılığı olarak, **gücünün tümünü kullanmak, zorlukla karşılaşınca onunla mücadele etmek manasına gelen "chd" kökünden türemiştir.**

Klasik kaynaklarda 3 türlü cihattan bahsedilir. Düşmana, nefse ve şeytana karşı cihat. (Lügat manası için bkz. Ragıp El İsfehani, *El Müfredat,* chd mad.)

O halde cihat kavramını izah ederken iki bölüme ayırmak suretiyle tanımlama yapmamız icap eder.

1. Zorluk içinde olmak.

2. Zorluk üreten, sıkıntı yaratan sebeple mücadele etmek.

Yani cihadın sebebi zorluk, darlık ve sıkıntıdır. Bu, memleketi işgal etmekle de olabilir, alın terinin karşılığını gasp etmekle de olabilir, yaşam hakkının elinden alınmasıyla da olabilir, eğitim (paralı eğitim) hakkının elinden alınmasıyla da olabilir. O halde tüm bu işler, fıkhi olarak "hükmi cihat" kapsamına girer. Ve Müslüman'a, tüm bu zorluklarla mücadele farz olur.

Şimdi enteresan bir noktaya dikkatinizi çekeceğim. Bu kısma dikkat etmenizi öneriyorum.

Kuran-ı Kerim'de cihat kavramı yaklaşık 28 yerde geçer. Cihat kavramının hangi kavramlarla anıldığına baktığımızda, ağırlıklı olarak şu formla karşılaşırız.

"Mallarıyla ve canlarıyla cihat edenler."

İman edip hicret eden ve Allah yolunda mallarıyla, canlarıyla cihat eden kimselerin mertebeleri, Allah katında daha üstündür. İşte onlar, başarıya erenlerin ta kendileridir. (Tevbe, 20)

Cihat, saldırmak manasına gelmez. Sömürme, musallat olma anlamına da gelmez. "Zorluk, darlık, sıkıntı üreten" sömürgeci tavırlarla savaşmak, mücadele etmek manasına gelir.

Üstelik bunu yapmanız için, size musallat olmuş olmaları gerekmez. Yeryüzünde herhangi bir yerde adaletsizlik yapan her türlü sömürgecilikle mücadele etmek farzdır. Bu mücadele, **ilmi, fikri, siyasi ya da askeri mücadele olabilir. Tamamı cihat kapsamına girer.**

Bir de "kıtal" kavramı vardır. Katletme babında, öldürmek anlamında kullanılır. Katletmekten kasıt, öldürmektir. Barbarlaşmak değildir.

Onları nerede yakalarsanız öldürün. Sizi çıkardıkları yerden (Mekke'den) siz de onları çıkarın. Zulüm ve baskı, adam öldürmekten daha ağırdır. Yalnız, Mescid-i Haram yanında, onlar sizinle savaşmadıkça, siz de onlarla savaşmayın. Sizinle savaşırlarsa (siz de onlarla savaşın) onları öldürün. Kâfirlerin cezası böyledir. (Bakara, 191)

Birçok kişi bu ayeti eline alır ve "Kuran katliamcı bir kitap" der. Hayır! Dikkat edin, öldürme nedenleri ayette veriliyor. Nedir bunlar? "Yurdunuzdan çıkartılma, baskı ve zorbalık." Ve ayrıca, sizinle savaşmadıkları sürece, onlarla savaşamıyorsunuz. O halde, sizinle (bütün mazlumlarla) savaşmadıkça, onlarla kelami-ilmi savaş vereceksiniz. Silahlar çekilince de silahlı mücadele edeceksiniz manasına gelir.

Baskı, zorbalık, zulüm ve darlık; bugün kapitalizm ve emperyalizm merkezinde ortaya çıkıyor. O halde Müslüman zihin, bu zulümlerle mücadele etmek mecburiyetindedir.

Sistemle iç içe girmek, sisteme adapte olmak, içeriden vurma yalanına sığınarak takiye yapmak, sisteme öyle ya da böyle entegre olmak ve sistemin argümanlarına sığınmak, İslam'ın bu kavramlarına uygun değildir.

ÖZEL BÖLÜM

•••

Örnek Bir Hareket: Karmatiler!

Emevi ve Abbasi hilafeti; saltanatçılığın ve dini kullanarak üretilen siyasi yaklaşımların egemenlik noktasında en tavan yaptığı süreçlerden biridir. Bu dönem; **Kurani ruhun hiçbir şekilde onaylamadığı, Allah adına katliam yapma gibi bir geleneğin baş gösterdiği, büyük ruhların katledildiği facia sürecinin ta kendisidir.**

Bu dönemde katledilen en meşhur isim; Hallacı Mansur'dur. Kendisi, "Ene-l Hak" söylemi nedeniyle, ilahlık iddiasında bulunup "mürtet-dinden çıkmış kişi" olmuştur iddiasıyla, rezil ve din dışı bir gerekçeyle katledilmiştir. Hem de bu katliam, Allah adına can aldığını iddia edenlerin tutumuyla gölgelenmiş, Hallac binlerce parçaya ayrılıp yakıldıktan sonra külü nehre dökülmüştür.

İslam'da aforoz rezilliğinin ilk örneklerinden biridir bu olay! "Mürtet" ifadesi, engizisyon şövalyelerinin İslamlaşma sürecinde hortlayan bir Emevi uydurmasıdır!

Hallac'ın katlinin özündeki temel gerekçenin "Ene-l Hak" olmadığını, çünkü Ene-l Hak ifadesinin; "Ben Allah'ım" gibi bir karşılık barındırmadığını, temel gerekçenin; saltanat ve sömürü karşıtı halkçı bir Kurani hareket olan Karmati hareketinin, Hallac'dan ciddi feyiz alması ve Hallac'ın bu kitle arasında popülerleşmesi olduğunu söylemek mümkündür.

Yukarıda belirttiğim gibi, **Karmati hareketi halkçı bir harekettir**. Çünkü Abbasi hilafetinin beslendiği sınıfsal sisteme ciddi anlamda karşıdır. Sınıfsız toplum idealine yönelik çalışmışlardır.

Bu, Kuran'ın önerdiği toplumsal yapının ta kendisidir. Öneriye uygun olan bu tutum da dolayısıyla Kurani bir tutumdur!

Karmati hareketi, bir anlamda **zenc** (bkz: zenc-köle isyanı) isyanının devamı niteliği taşımaktadır. **Sahibuzzenc'in saltanata ve sömürülen halkların hakkını sömürenlere karşı çıkarttığı ses, halk yığınlarını tesir altında tutan hilafetin "mürtet" iftirası ile yarım kalmıştır.** Azerbaycan asıllı bir Türk olan Sahibuzzenc idam edilerek; çıkardığı isyan neticesinde sokaklarda sürüklene sürüklene öldürülen Zenc taraftarlarının başlattığı hareket, İslam toplumları arasındaki **asrı saadet (Hazreti Peygamber sonrası) sonrası ilk halkçı çıkış** olarak tarihe geçmiştir.

Ardından gelen Karmati hareketi, Zenc isyanının bastırılması nedeniyle daha gizli kalmayı hedeflemiştir. Öyledir ki Karmatilerin şehirlerde kod

adları ile yaşadıklarını, önderlerinin kimse tarafından bilinmediğini ve kriptolojiyi iyi kullandıklarını görmekteyiz. Haberleşmede **cifr ve ebcet (matematiksel şifreleme ve kodlama yöntemleri**) kullanan Karmatiler, yerleştikleri ve çoğunluk oldukları bölgelerde hiçbir suretle özel mülkiyet edinmemiş, **seçilmiş temsilcilerin vergi olarak topladığı paralar, tekrardan halka dağıtılmış ve bireylerin tek özel malı kılıç olmuştur.**

Karmatilerde sosyal statü ve sınıf yoktur. Sadece ilmi-bilimsel alanda çeşitli mertebeler mevcuttur. Bu mertebeler de, bilimsel düşüncede ileri gittikçe eşit olarak dağıtılan mertebelerdir.

Özüne baktığımızda, Sünni kaynakların özellikle karaladığı ve günümüzde komünist diye anılan, **Kuran-hakiki sünnet ve Yunan felsefesini şiar edinen** Karmatiler, yaşadıkları toplum dahilinde en çok üreten, birçok felsefeci ve âlimin sürekli kendilerinden istifade ettiği birer ilim abidesi idiler. **Öyledir ki; kendilerini eleştiren İbni Arabi dahi, Karmati kaynaklarından beslenmiştir. En bilinen kaynakları İhvanussafa risaleleridir.**

Karmatiler en çok tepkiyi, **meşhur Kâbe baskını** ile almışlardır. Bilindiği gibi Karmati komutan Hamdan önderliğinde Kâbe basılmış ve hacerülesved sökülerek kaçırılmıştır.

Çünkü Karmatilere göre, yapılan hac cahiliye haccıdır ve hacerülesved; putperestliğin İslami kılıfla sunuluşudur. Karmatiler, İslam tarihinin en derin ve sosyal akımı olmakla beraber, ilmi alanda en ileri gitmiş ve halen daha birçok toplumun aşamadığı kadar derin ve ileri fikirler ihtiva etmiş bir harekettir.

Komünleştikleri bölgelerde, tüm bireylerin çalışmasını ve her ay devlete 1 dinar vergi vermesini öngörür, bu vergileri hizmet olarak halka dağıtırlardı. Özel mülkiyet yasaktı, seçilen görevliler topladığı paraları halka dağıtırdı. **Böylelikle devlet eliyle sınıfsız toplum üretilebileceğini ispat ediyorlardı.**

Bu haliyle, Kuran'ın Mescid-i Haram'dan kastettiği gerçeği hayata geçirmiş, aktif biçimde yaşamışlardır.

Fakat Emevi dinciliğinin klasiği olan **aforoz** sorunu baş göstermiş, Karmatiler **"fırka-ı dalle", sapık fırka olarak anılmaya başlamıştır.**

Abbasi hilafeti, halkın Karmatilere yönelişinden öylesine ürkmüştür ki; şöyle bir olay naklederek bu iddiamızı ispat etmeye çalışalım.

Gizli örgütlenen Karmatilerin mensuplarından Hasan deşifre edilir ve saraya çağrılır. Halife, artık gerçekleri gördüğünü, saltanat ve

hilafeti terk edip, Hasan'ın önderine vereceğini yeminler ederek söyler ve Karmat'ı saraya davet eder. Hasan da buna inanmıştır.

Hasan, önderine gider ve durumu anlatır. Önderi tepkilidir. Bunun bir oyun olduğunu söyler. Hasan ise ısrar eder. Bu durumda Karmat, "**Öyleyse git ve Karmat olduğunu söyle, hilafeti sana devrederse zaten ne yapacağımızı düşünürüz"** der. Hasan gidip sarayda bu yönde beyanat verince **halife hemen emir verir, idamı istenir...**

Bu saflığı Hasan'ın başının bedeninden ayrılmasına neden olmuştur. Ancak Abbasi halifesinin başvurduğu yöntemler göstermektedir ki Karmatiler; Abbasiler için çok ciddi bir korku kaynağına dönüşmüştür.

Çünkü Karmatilerin İslam'a bakış açısı; Sünni ve geleneksel dinci yaklaşımın çok fazla ötesindedir. İlmen ve fikren sayısız kaynağı olan Karmati liderlerin **toplumdaki en güçlü etkisi de, dini referans almış olmaları ve ekonomik refah vaat etmeleriyle oluşmuştur**.

Hallacı Mansur da bu hareketi destekleyenlerden biridir.

Fakat tahakküm teologlarının ürettiği aforoz psikozuyla bütün Karmati âlimler kâfir ilan edilip idam edilmişlerdir. İsyanları bastırılmış ve yok edilmişlerdir. **Çünkü savundukları bütün değerler, sömürü ve Allah adına konuşma yetkisini bünyesinde topladığını iddia eden saltanatperestliğe karşıdır!**

Mesela kadınlara sosyal haklar veren ilk hareket olma özelliği taşıyan Karmati hareketi, Emevi dinciliğinin saltanat yanlılarınca **Batınilik, Mecusilik, mürtetlik ve kâfirlik gibi suçlamalara maruz bırakılarak, halk tarafından dışlanmıştır...**

Karmati hareketi, incelenmesi gereken bir harekettir. Bu noktada okurlara **"İhvanussafa risalelerini"** öneririm.

Hallac'ın bizde uyandırdığı düşüncelere değinelim...

Evrensel polarite, kendisi ile var olan kutbun zıddının varlığını koşullamaktadır. Yani -1 var ise, 1 de var olmak durumundadır. İkisinin toplamı ise "0" yani mutlak noktaya varışın özünü simgeleyen yere taşır insanlığı.

Bir olgu, zıttı ile birlikte vardır. Zıttı olmaksızın bir şeyi tarif etmek imkânsızdır. Gerçek ile gerçek olmayan da, bu noktada bir polarite gerçeğidir. Yaşamımızın özünde yer edinmiş olan her şey, kendi zıddına dayalı olarak açığa çıkmıştır. Bu, polarite kanununun özüdür.

Kuran'ın ruhu da aynı biçimde zıtların varlığını kabul etmektedir.

Ancak temel meseleyi ele alırken, zıtlar noktasında yapacağımız incelemede, zalim-mazlum kutbu yerine, zalim-antizalim kutbunu incelememiz gerekir.

Zulüm bir sebep, mazlumiyet ise sonuçtur. Birbirine zıtlık teşkil eden olgular değillerdir. Ve evrensel dengenin sürekliliğine inananların, zulüm karşısında mazlum kutbunu yüceltmesi, çözüm getirici bir olgu değildir.

Çünkü mazlumiyetin kabulü, zulmü meşru kılan bir olgudur.

Oysaki temel yaklaşım, **zulme karşı olmak, mazlumiyetin ortadan kalkması adına mücadele vermektir.**

Genel olarak, bu kitabımızın içeriği; doğru polariteye dayalı tahliller üzerinden işleyecek, verilecek din mesajı; polaritenin hak kutbu üzerine oturtulmaya çalışılacaktır.

En doğrusunun Allah tarafından bilineceği gerçeğine sığınarak, bu çalışmayı hazırlarken, ne kadar karmaşıklaştırıldığımızı da göz önüne alarak; en temelden, günümüze kadar gelinen süreci incelemek yerine, temel taşların yüzeyini gösterip, günümüzle ilintisizliğini ifade ederek, "birey merkezli sorgulama" sistemine katkıda bulunma gayesi gütmekteyiz.

Sorgulama, yargılama ile karıştırıldığından, çekinilen bir olgu haline gelmiştir. Oysaki insanların yürüdüğü her yol, "sorgulanmak" ve doğruluğuna emin olana kadar çabalamak suretiyle izlenmek durumundadır. **Aksi halde, Allah'ın Âdem'e üflediği ruhtan kasıt olan, "sürü" olmamak, "özgür" ve "özgün" olmak noktalarında sıkıntı yaşanır, gelinen durum meşrulaşır.**

Bugün, "içten dışa doğru tüm sistemi okumak" manasına gelen "ikra" ile başlamış bulunan bir kitabın ardı sıra yürüdüğünü iddia edip, "ikra" eylemi ile yakından uzaktan ilgi ve alakası olmadığı bariz biçimde ortada olan halk kitlelerinin durumu, bahsettiğimiz sorgulama merkezli okuma-idrak etme unsurunun bertaraf edilişi ile ilgilidir.

Bu, açık biçimde; Kuran'ın evrensel gerçeklerini örtmek suretiyle saltanat ve hilafeti güçlendirme adına "sürü psikolojisi" üretmek isteyen odakların sağladığı bir durumdur.

Kuran'ın insanı, düşünen, akıl eden, sorgulayan, araştıran, evrensel değerleri bünyesinde taşıyan ve toplum için zahmet değil, rahmet olan bir insandır.

Bunun aksi düşünülemez!

Ancak günümüzde, küresel sistemin sömürü mekanizmasını iyi incelediğimizde, bölgemizdeki muharebenin en önemli unsuru sömürü ile ittifak halindeki "İslam ruhbanları"nın yozlaştırdığı dinin toplumsal tepkiyi bastırışına şahit olmaktayız.

Bu, Kuran'ın getirdiği nokta olmamakla birlikte, Kuran dışı dinciliğin doğal sonucudur.

Hakkında bilgin olmayan şeyin ardına düşme! Çünkü kulak, göz ve gönlün hepsi bundan sorumlu tutulacaktır. (İsra, 36)

Kuran'ın kendi içinde kurguladığı "diyalektiği" iyi incelediğimizde, sürekli bir sonuçtan bahsederken, bu sonucun gerçekliğine yapılan atıfların dahi sorgulanması gerektiğini ifade etmektedir. Yani "kesin ve şüphesiz güven" merkezli bir inanç mekanizmasından bahsedilir. Bunun ilk adımı da Allah inancını sorgulamaktır.

Göksel bir Tanrı mı?

Kendisinden başka hiçbir şey olmayan Tek mi?

Bu noktaya pek girmeyeceğim. Ancak bu sorgulmanın meşruluğunu Kuran'ın ilan ettiğini ifade etmek adına şu ayeti paylaşmak isterim.

Hani İbrahim de şöyle yakarmıştı: "Rabbim, göster bana, nasıl diriltiyorsun ölüleri?" "İnanmadın mı?" diye sordu. "İnandım" dedi. "Ancak kalbimin tatmin olması için..." Allah dedi ki: "Kuşlardan dört tane al, onları kendine ısındır, alıştır. Sonra her dağın üstüne onlardan bir parça koy. Sonra da onları çağır. Koşarak sana geleceklerdir. Bil ki Allah Aziz'dir, Hâkim'dir. (Bakara, 260)

Bu ayet başlı başına bir öneridir. Yani, inandığını iddia edenlere "mutmain-tatmin" olmaları önerilmekte, aksi halde oluşacak imanın yetersiz ve eksik olacağı belirtilmektedir.

Ey iman edenler! Allah'a, onun resulüne, resulüne indirmiş olduğu Kitap'a, daha önce indirmiş olduğu Kitap'a iman edin. Kim Allah'ı, O'nun meleklerini, kitaplarını, resullerini ve ahiret gününü inkâr ederse geri dönüşü olmayan bir sapıklığa gömülmüş olur. (Nisa,136)

Bu gerçeği göz ardı etmek, bizleri içinde bulunduğumuz toplum yapısı ötesine taşımayacaktır. İman edenlerin Kitap'a iman etmesi söylenirken, Kitapsız bir iman olur mu sorusuyla başlayan sorgulamamızda vardığımız netice şudur:

İstenen şey; Kitap'ı ve resulü anlama, kavrama, sorular sorarak salavat getirme-destek olma-sahip çıkmadır.

Yukarıda verdiğim zalim-mazlum ilişkisinde ısrarla yozlaştırılan bir kavram mevcuttur: Sabır.

Sabır, kararlı bir biçimde "hareket ve aksiyon" dahilinde olmak, kısacası "dava adamı" olmak demektir. Oysaki polariteyi zalim-mazlum biçiminde kurgulayanların içini boşalttığı sabır, **zulme karşı dayanma gücü** olarak karşımıza çıkmıştır. Bu hiçbir şekilde, ne kelimenin anlamına ne de Kuran'daki kullanımına uymaz!

Sabır, Kuran'ın tabirleriyle, dava için aksiyon halinde olma, eylem ve hareketi muhafaza etme ve güçlendirme anlamlarına gelir. Kararlı biçimde yol alma, sabrın özüdür. Zulme karşı antizulüm yaklaşımını sergileme ve ölçüyü zulmü icra edenlerin ölçülerine göre tayin etme, yani işleyen akıl merkezli hareket etme, sabrın ta kendisidir...

Ancak bütün kavramlar gibi sabır kelimesi de bu yozlaşmadan nasibini almış, gelenekçi akımın etkisinde kalmıştır.

Sabrın yozlaşması ve ardı sıra gelişen mazlumiyet düşüncesi, dinin mazlumu meşrulaştırdığı fikri; ortaçağda ruhbanların ezilen halk kitlelerini cennetten arsa vererek uyutmasıyla benzer nitelikler taşıyan bir durumdur. Sorun, denklik kavramını işletme noktasında değil, kötüye kullanılan ahiret inancı üretme hususunda ortaya çıkmaktadır.

"Bırakın krallar zengin olsun, siz de cennette rahat edersiniz" fikri, Kurani mesajın bünyesinde yer edinebilecek bir fikir değildir. Dini yaşamdan çıkarmak, bu yolla mümkündür. Din, hayatın her alanına müdahil bir olgudur. Toplumsal adaletsizliğe göz yumacak kadar taviz içermez.

Aynı oranda, dinin toplumsal sorunlara getirdiği çözümlerin dile getirilmediği günümüzde, din sadece belli meselelerden ibaretmiş gibi bir durum ortaya çıkartılmaktadır. Dindar bir toplum için güncel gibi görünen çoğu mesele sorun bile değilken, dinci bir yapı için, saltanatın temelini koruma adına önemli bir sorundur.

Çünkü içi boşaltılmış dinci akımın Kurani gerçekleri örterek ürettiği şekilperest yaklaşım, topluma ancak belirli semboller ve zayıf noktalar deşilerek ulaşır. Bu klasik bir yayılma stratejisidir.

Ancak işin özüne geldiğimizde, yani dinin gerçeğinden söz açtığımızda, bu şekilperestlerin kaçıştığını görürüz. Mesela işe "selam" kavramı açılarak başlanabilir.

En çok tahrip edilen kelimelerin başında gelen "selam" bugün kesin suretle yanlış anlaşılmaktadır. Selam kelimesi Arapça olup, "slm" kökünden gelen; "barış-huzur-refah-esenlik" manaları taşıyan bir kelimedir.

Ey iman edenler! Allah yolunda gaza için dolaştığınızda, iyice anlayıp dinleyin de size selam verene "Sen mümin değilsin!" demeyin. İğreti hayatın menfaatine göz dikiyorsunuz ama Allah katında çok ganimetler vardır. Önceden siz de öyle idiniz ama Allah size lütufta bulundu. O halde, iyice araştırın, anlayın, dinleyin. Çünkü Allah, yapmakta olduklarınızdan haberdardır. (Nisa, 94)

Orada hiç boş söz işitmezler; ancak bir "Selam" işitirler. Orada sabah akşam rızıkları da vardır. (Meryem, 62)

Biz de şöyle dedik: "Ey ateş, İbrahim'e bir serinlik ol, bir selam ol!" (Enbiya, 69)

Selam kelimesi, Kuran'da esenlik, huzur, barış manalarında kullanılmıştır. Özellikle Muhammedi çıkışın aksiyoncu ruhunu idrak etme noktasında "selam" özel bir yere sahiptir. Çünkü önemle üzerinde durulan vurgu, "Selam veriniz" babındadır. Bu bab dahilinde vurgulanmak istenen ise "Bireyin esenlik, huzur, refah ve barışı için mücadele veriniz" noktasındadır.

Öyledir ki, İmamı Serahles'in cuma namazı üzerine ortaya koyduğu tabloyu incelediğimizde, günümüzde uygulanan cuma namazlarının tartışmalı olduğu ortaya çıkmaktadır. Çünkü İslam, kolektif bir toplum dinidir. Kesin ve mutlak suretle toplumsal dayanışmayı tepe noktası kabul eden bir anlayış üzerine inşa edilmiş, bu çeşitli metotlarla pratize edilmiştir.

Muhammedi çıkışın bizlere öğrettiği "selam" yöntemi şudur:

Evinde ekmeği olmayan kişinin, neden ekmeğinin olmadığını sorgulamak! Ve bu nedenlerle mücadele vermek.

Selam vermek, sorumluluk almaktır.

Selam verilen kişinin, refahı adına mücadele etme gerekliliği doğurmaktadır.

Selam gerçeğini **"Selamünaleyküm ahali"** aldatmacasına indirgeyerek, ana ruhu yok etmiş olan yaklaşımın üretebileceği hiçbir kavram, ezberlerden arınmış bir ruha dayalı olmayacaktır. Çünkü bu tavrın öncüleri, bizzat sisteme olan bağlılıklarıyla birlikte; çıkar ve menfaatlerinden vazgeçebilecek olgunluğa sahip değillerdir.

Kısacası din, bezirgânlar elinde zahmet, samimi bireyler elinde rahmet aracı haline gelebilecek yapıdadır. Samimi bireylerin üreteceği erdemli toplum, bezirgânların üreteceği sürüden güçlü ve kalıcı olacaktır.

Sınıfsal ayrılıkların var olduğu toplumlarda dinden bahsetmek imkânsızdır.

Ortaçağ toplum sınıfları arasında yer edinmiş bulunan ruhbanlar sınıfının ürettiği toplumsal tahakkümün soylu ve krallar lehine olduğu gerçeğinden yola çıkarak, dinin o dönem için servet sahiplerinin halkı sindirme politikası halinde kullanıldığını ifade etmek mümkün olacaktır. Özellikle Pavlusçuluğun beslendiği ana kaynak olan "uydurulmuş İncil"in bünyesindeki "genesis" gibi kalıpların topluma dayatılışı ile birlikte, bilimsel aklı "kâfir" ilan etme noktasında üretilen politikaların, dini "uyutma" aracı olarak görme şarlatanlığını gözler önüne sermektedir.

Kopernik, Galilei gibi bilim insanlarının çektiği ıstırapların merkezinde din olmuştur. Küresel sömürü sisteminin egemenleşme noktasında en önemli etki din olmuştur. Sonraki süreçte, bu deneme-yanılma deryasında elde edilen verimli sonuçlar tüm inanç sistemlerine uygulanmış, günümüzde ise şekil değiştirerek "İslam" bünyesine zerk edilmiştir.

Dincilik ile dindarlık arasındaki ince çizgiyi anlamadığımız an, gerçeklerimize uygun bir çözümleme yapmamız imkânsızlaşacaktır. Dindarın rahmet, dincinin zahmet olduğu gerçeğinden yola çıkarak, geçmişten geleceğe uzanan bir tekerrür hakikatine yönelik açılımlar yapmak gereklidir.

Ortaçağ feodalizmi, köylü sınıfın sessizleşmesi adına, cennetten arsa satma arsızlığına şahit olmuştur. Aynı dönemin ürettiği din savaşları, aynı oranda vahim ve vahşidir. Engizisyonlar, aforozlar, bilim karşıtlığı vs. tamamen dinin saltanata heba edilmesi nedeniyle ortaya çıkmış tablonun elementleridir.

Günümüzdeki ana problem de bu düzlemde incelendiğinde ortaya çıkacaktır. Ana sorunumuz, sömürüyle sorunu olmayan, basit takıntılara sahip, detaycı ve içi boş bir anlayışın, "İslam" adı altında pazarlanmasından ibarettir. Bu anlayışın mensuplarının ise reel gündem oluşturma noktasında ortaya koydukları ile ana problemler arasında hiçbir bağ ve analoji yoktur.

Bir taraftan, BMW marka arabadan inmeksizin "laiklik" eleştirisi yapanlar, diğer taraftan bu eleştiriyi yapanları "İslam'ın temsilcisi" olarak görüp, dinin kendisine düşman olanlar.

İşte bu iki kutup arasında süren mücadelenin ortasında kalan halkın, 1000 yıllık klasik metotlara dayalı olarak sürdürülen sömürü mekanizması arasında gitgide yoksullaşmasıyla birlikte içine düşülen çözümsüzlük, bizleri düşündürmektedir.

Çözümsüzlük, kutupların hiçbirinin doğal sonuç olmamasından ötürüdür. Yani, var olan bu kutuplar, arada kalanları sömürme mesleğini icra eden güruhlarca üretilmiş, aynı oranda başarılı olmuş geçmişe dayalı deneyimlerden ileri gelen tecrübe ile gayet başarılı bir şekilde çalışmışlardır.

Dini yozlaşma, "ılımlı İslam" ile özetlenecek bir olgu değildir. Günümüzde "ılımlı olmayan" geleneksel anlayışın da bir o kadar içi boştur.

Cami merkezli, hayattan kopuk ve evrensel aklı lanetleyen bu anlayışın mensuplarının içine düştüğü durum ise ortadadır. Batı'nın tüm ilerleyişine rağmen, bir o kadar geride kalmış olan bu toplumların, gerçek İslam ile iç içe olduğunu söylemek imkânsızdır. Bu bağlamda, bu gerçeğin farkına varanların toplumsal dönüşüme ivme kazandıracağını söylemek mümkündür.

İstanbul fethedildiğinde, Fatih Ayasofya Kilisesi'ne gitmişti. İçeride "ruhbanların" melek kanadı saydığı ifade edilir. Bu, günümüz İslam toplumlarının içinde bulunduğu durumla tıpatıp aynıdır.

Çünkü Batı ile haşır neşir olup, ülkenin tüm kurumlarını Batı'ya pazarlayan organizasyonların "dindar" olarak atfedilişi, bu vahim tabloyu gözler önüne getirmektedir.

Bu apaçık bir takvaperestlikten ibarettir.

Müslüman, takvaya değil, sadece Allah'a iman eder/güvenir. Oysa günümüz İslam yaklaşımının ana kıstası takvadır. Bu çok tehlikeli ve hatalıdır. Çünkü takva, Allah-kul ilişkisi dışında hiçbir geçerliliği olmayan bir birimdir. Bir ölçü birimidir. Kıstasları belirleyen Allah, uygulayan ise insandır. Sonuç olarak gelinen noktada ise, değerlendirme yapma yetkisi sadece Allah'a aittir.

Ancak günümüz toplumları için, bir başkasının ortaya koymuş olduğu şekilsel duruş ön plandadır. Bunu açmamıza gerek yoktur. Çünkü yaşadığımız topraklarda örnekleri aleni biçimde karşımıza çıkmaktadır.

Bugün, dinin sadece namaz, oruç, hac gibi ritüellerden ibaret olduğu yönünde gelişmekte olan düşüncenin temeli, tefekkürsüz/düşüncenin yer edinmediği din anlayışından ileri gelmektedir. Özellikle bu düşüncenin teologlarının ürettiği tahakküm, Kuran dışı bir din algısının toplumda egemen olması adına ciddi atılımlarda bulunmuş, başarılı da olmuştur.

Kuran'ın algılanması ve yaşanması adına söylem geliştirenlerin **"reformist"** ilan edilişi de, aynı tahakküm merkezinin ürettiği savunma mekanizmasının ta kendisidir.

Hz. Peygamber'in dini bu şekilde yaşamadığını, hatta bu şekilde inananlar ile mücadele ettiğini, önceki bölümlerde daha net örnekler üzerinden ifade etmiştim.

Açık biçimde ifade etmek gerekir ki İslam, Kurani ve Muhammedi ölçülerde değil, Emevi şahsiyetsizliğinin ürettiği ölçülerde yaşanmaktadır.

Din, efendilerin köleleri üzerindeki baskı ve sömürü aracı değil, kölelerin efendilerle denk bir hayat yaşaması adına vücut bulmuş ruh bütünlüğüdür. Efendi-köle ayrımının gözle görülür biçimde var olduğu toplumlarda, dinden bahsetmek saçma olacaktır. Çünkü din; ana çıkışını bu realiteyi yok etme noktasında hayata geçirmiştir. Bu müdahale sonrasında, efendilerin sömürü mekanizmasını din bünyesine taşıyarak ürettiği, din merkezli sömürü ise dinin kendisiyle değil, sahtesiyle ilgilidir.

Din, toplumsal bir olgudur. Bireyden başlayıp dalga dalga topluma yayılan esenlik ve adalet mekanizmasının mihenk taşıdır. Sahtesi ise sömürü ve zulmün aracısıdır.

Dinin en önemli olgusu, "iman"dır. Kuranın ana mesajında, iman hususunda önemli yaklaşımlar mevcuttur.

İman, "emn" kökünden türemiş bir kelimedir. İman etmek tam manasıyla "emin olmak" demektir. Emin olma yolculuğuna verilen ad ise "haniflik"tir.

Kuran'ın önerdiği din anlayışı bünyesinde; **Allah ile başlayan bir sorgulama zincirinin üzerine bina edilmiş "sağlam ve sarsılmaz" iman**dan bahsedilir. İşte bu imanı/güveni sağlayan ana dönüşe ise bir diğer manası "dönek" anlamına gelen **"hanif"** kelimesi katkı sağlar.

Hanif, **ecdat ve ata kabullerinin egemenliğini ve baskısını reddederek, salt bir biçimde doğru çizgiye tam dönüş yapmak** manasına gelir.

Hanifliğin zıttı ise "müşriklik"tir.

Müşrik, "şerik edinmiş kişi" demektir. Şerik, hüküm ve saltanatta, Allah'ın dengi olmaksızın bir aracı ve söz sahibi atamak manasına gelir.

Şirket kelimesi de aynı kökten, "şüreka"dan türemiştir.

İbrahim ne bir Yahudi idi ne de bir Hıristiyan. O, sadece hanif bir Müslüman'dı / Allah'a teslim olandı. O müşriklerden değildi. (Âli İmrân, 67)

De ki: "Allah, doğrusunu söylemiştir / vaadinde sadıktır. Hadi artık hanif olarak İbrahim'in milletine uyun! Müşriklerden değildi o." (Âli İmrân,

95)

Ben bir hanif olarak yüzümü gökleri ve yeri yaratana döndürdüm. Müşriklerden değilim ben. (Enam, 79)

O halde sen yüzünü, bir hanif olarak dine, Allah'ın insanları üzerinde yarattığı fıtrata çevir. Allah'ın yaratışında değiştirme olamaz. Doğru ve eskimez din işte budur. Fakat insanların çokları bilmiyorlar. (Rûm, 30)

Yukarıdaki ayetler bütününün birincisinde vurgulanmakta olan, aynı surenin 60. ayetinden itibaren başlayan bir pasajın içindeki, "Yahudi ve Hıristiyanların" İbrahim için ortaya attıkları iddialara binaen vahyedilmiştir.

Ayette, İbrahim Resul için, hanif bir biçimde yönelmişti ifadesi geçer. Bu noktada, geleneksel İslam'ın teologlarının bahsettiği gibi, "haniflik" İbrahim'in dini değil, İbrahim Resul'ün İslam dinine yönelirken kendisinde açığa çıkan karaktere verilen addır.

Haniflik, bir karakterdir. Şirksiz imanın adıdır. İslam ise dindir.

Aynı şekilde diğer ayetlerde de ifade edilen gerçek bu yöndedir. Hanifçe yöneliş, "atalar kültü" ve gelenek etkisinde kalmaksızın, doğrudan yüzü Hakk'a çevirmek olarak tanımlanabilir. Bu, Muhammedi karakterin de özüdür.

İman, inkâr ile başlayan büyük bir serüvendir. "La ilahe illallah" sözü, bu hakikati gözler önüne sermek için yeterlidir. Çünkü başlangıçta yer alan "la", var olan tüm olguları "ret", ardından gelen "illallah" ise, tek kabulün "Allah" olması hususunda yaklaşım geliştirmeyi öğütlemektedir.

Çünkü dine yöneliş esnasında bireyin beraberinde "şirk" unsurlarını da taşıması muhtemeldir. Hatta daha açık ifade etmek gerekirse, Kuran'ın müşrik tanımına uymak için, öncül Allah kabulünün varlığı temel kıstastır.

Şirksiz iman gerçeğini algılama noktasında, önümüze dizilmiş olan sayısız dini kaynağı gözden geçirmek gerekir. Eğer bu yapılırsa, Kuran'ın dinine yapılan sayısız ilaveyi görmek mümkün olacaktır.

Kuran'ın mesajında geçen ve Resulullah'ın gaybı (bilinmeyen) bilmediğini ifade eden ayetlerin varlığına rağmen, Allah'ın elçisinin geleceği bildiğini iddia etmek, Kuran'ın gerçeklerinin üzerini örtmektir (küfür). Bu realiteyi gözler önüne seren ayeti hatırlayalım:

De ki: "Ben size, Allah'ın hazineleri yanımdadır, demiyorum. Gaybı da bilmem. Size 'Ben meleğim' de demiyorum. Ben sadece bana vahyolunana uyuyorum." De ki: "Körle, gören bir olur mu? Düşünmüyor musunuz?" (Enam, 50)

De ki: "Ben kendime, Allah'ın dilediğinden başka ne bir fayda, ne de bir zarar verme gücüne sahip değilim. Eğer gaybı bilseydim, elbete çok hayır (mal ve mülk) elde ederdim. Bana kötülük dokunmamış (beni cin çarpmamış)tır. Ben sadece inanan bir kavim için bir uyarıcı ve müjdeleyiciyim. (Araf, 188)

Ben size: "Allah'ın hazineleri benim yanımdadır" demiyorum. Gaybı da bilmem. "Ben meleğim" de demiyorum. Sizin gözlerinizin hor gördüğü kimseler için "Allah onlara bir hayır vermeyecek" de demem. Allah, onların içlerinde olanı daha iyi bilir. Böyle bir şey yaptığım takdirde ben, mutlaka zalimlerden olurum." (Hûd, 31)

*Göklerin ve yerin gaybı (görünmez bilgisi), Allah'a aittir. Bütün işler hep Allah'a döndürülüp götürülür. O'na kulluk et ve O'na dayan. Rabbin sizin yaptıklarınızdan gafil değildir. (*Hûd,123)

Göklerin ve yerin gaybı Allah'a aittir. O sâ'atin işi, bir göz açıp yumma gibi, yahut daha yakın (kısa)dır. Şüphesiz Allah, her şeye gücü yetendir. (Nahl, 77)

Gaybı bilen O'dur. Gizli bilgisini kimseye göstermez. (Cin, 26)

Bu ayetlerden bihaber biçimde çizilen peygamber portresi, geleceği bilen, Allah'ın zati özelliklerini bünyesinde ihtiva eden, Allah ile pazarlık edebilen (miraç-namaz olayı), tüm peygamberlerden üstün ve mahşerde Allah'ın ceza verdiği insanların bağışlanmasını dahi sağlayacak kadar yaptırım gücü olan bir varlıktır.

Bu, Kuran'ın peygamber portresine uymayan, **Hrislam** yani Hıristiyanlaştırılmış İslam'ın ürettiği uydurma bir yaklaşımdır. Allah'ın elçisi olan Hz. Muhammed, **ağlayan, gülen, kızan, heyecanlanan, hüzünlenen, ticaret yapan, evlenen, yemek yiyen en az herkes kadar insan olan insanoğlu insandır.**

Zaten, elçilik meselesi de buradan ileri gelmektedir. O, farkında olan, kavramış, sistemi idrak etmiş, olgun insandır. Bu yönü ile insanlığın doğal çizgisinden uzak, mertebe olarak yüksektir. Ancak bir eylem ve aksiyon adamı oluşu ile de göze çarpan Allah'ın resulü, içimizden biridir.

Ebu Cehil'e karşı duran, halkın huzuruna çıkıp büyük bir heyecanla konuşan, vahye muhatap olduğu süreçte örtünün altına girip titreyen bir insan.

Ortaya koyduğu mesajın özüne tam biat edişi, erdemi ve keskin tavrıyla eşine rastlamadığımız bir insan.

Önderimiz ve takip ettiğimiz büyük insan!

Meselenin bu yönünü idrak ettiğimiz anda, karşımıza çıkan gerçeklerle yüzleşmemiz daha kolay olacaktır. Dini yozlaşma; Kuran'ı tahrif ederek değil, peygamberi tahrif ederek vücut bulmuştur. Günümüz gelenek dininin referans aldığı kıstaslar, genel olarak Kuran değil, Emevi sürecinde uydurulmuş hadislerdir.

Bu hadislere dayalı olarak gelişen ayrımcılık, mezhepsel bölünme (dinde bölücülük) ve hüküm noktasında ortaya çıkan mantıksal izahı olmayan kurumlar (icma-kıyas vs.) dinin dinamiklerini dinamitlemiş, ortaya şekilden ibaret bir din çıkıvermiştir.

Ancak, Allah'ın vaat ettiği gibi; Kurani mesaj geçerliliğini korumaktadır. Bu bizim en büyük dayanağımız ve güvenimizdir.

Şirk, Allah'ın peygamberi ile aldatma yoluyla adeta damarlarımıza zerk edilmiş, peygamber merkezli aldatmanın ardına bina edilmiş olan saltanatçı dincilik fikri meşruluk kazanmıştır.

Allah Resulü'nün ardında hiçbir maddi mirası olmadığı halde, ardından saray ve köşkler bırakan Emevi halifeleri, dinin sosyal ruhunu yok ederek, ritüel merkezli dinciliğin temellerini atmışlardır.

Resul'ün torunlarını Kerbela'da şehit edip, bu katliam üzerine saltanat kuran şer şebekesinin yaptığı tahribat, günümüzdeki sakat yaklaşımın temelini oluşturur. Bu yaklaşımın, çağın sorunlarına çözümsüz kalmalarını Allah'a ve Resul'e atfeden aydın kesimin bağnazlığı ise ayrı bir sorundur.

Şirk, İslam toplumlarının kanını emen bir felaket konumundadır. Şirk ve dinde bölücülük, sorunlarımızın temel nedenleridir. Şirki anlama adına, zıttı olan hanifliğe değinmiştim. Ancak şirk meselesini daha detaylı incelemek gerekir.

Çünkü İslam toplumlarının kliklerinin bütünü haline gelen "Gelenek Dini"ni doğuran temel faktör, **tevhidin anlaşılmaması değil, şirkin anlaşılmaması sorunudur...**

SONSÖZ

Devrimci Peygamber kitabına ara vererek hazırladığım *Riya Tabirleri,* son sözümüz değil. Allah ömür verdikçe sürecek tekâmülümüzün açığa çıkaracağı kitaplardan biri.

İnşallah hayırlı olur...

*İletişim için: twitter.com/erenerdem_*